Sud

Revistă editată de „Asociația pentru Cultură și Tradiție Istorică Bolintineanu“

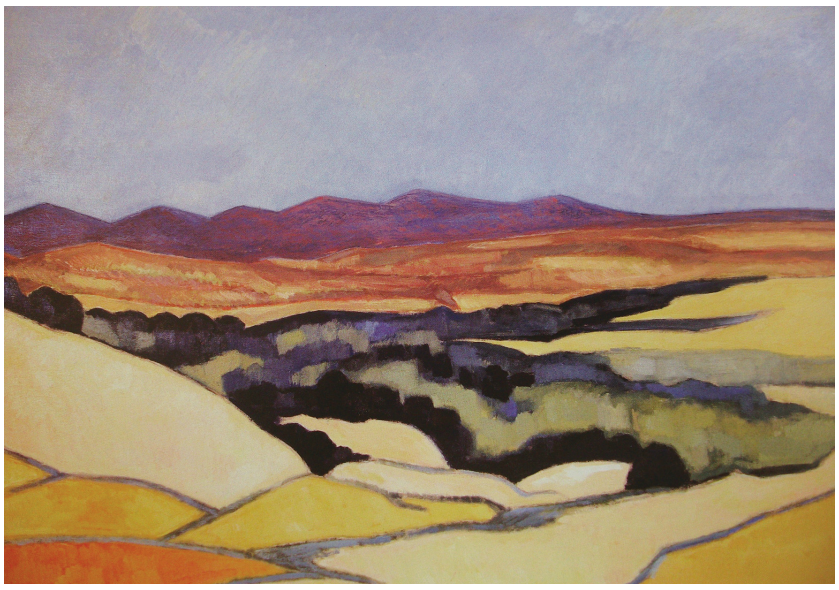
11-12

NR. 11-12 SERIE NOUĂ (200-201) • ANUL XXII • Noiembrie-Decembrie 2017

apare din anul 1996

Publicată cu sprijinul Primăriei și Consiliului Local Bolintin Vale

www.revistasud.ro

Radu Costinescu, *Coline la Agapia (III)*, 1985, ulei pe pânză

Editorial

Catalunya

Vasile GRIGORESCU

O vorbă înțeleaptă spune să nu vorbești de funie în casa spânzuratului...

La originea acestor rânduri stă exasperarea stârnită de indolența cvasigenerală a autorităților în fața suferinței reperelor noastre identitare. Fie că ele țin de patrimoniu, tradiții, cultură, educație... Bașca, mai aud și nu din partea unor voci oarecare, că maghiarii ar fi mai bine pregătiți pentru „celebrarea” Centenarului decât românii. Cel puțin în Transilvania.

Noi, românii, am avut noroc de-a lungul istoriei și asta nu numai atunci, la 1918. Să nu-l forțăm, ignorând, din lenevie și incompetență, unele semnale clare de pericol.

Ce-am fi făcut de ne-am fi confruntat cu situația catalanilor, despre care o publicație românească, altfel respectabilă, afirma că vorbesc un fel de „bască amestecată cu spaniolă”. O aberație născută din tenebrele educației autohtone, aproape incapabilă să ofere un set de cunoștințe, de principii și un cât de rudimentar aparat de analiză, menite să facă față avalanșei informaționale moderne, de cele mai multe ori subiectivă și interesată.

Catalanii și românii apar cam în același timp în istorie, prin secolul XII, cu diferența că ei constituiau o formațiune politică coagulată, pe când noi... Limba catalană este o limbă romanică a cărei arie de răspândire a suferit o dramatică restrângere și, cu toate acestea, continuă a fi utilizată, ca limbă maternă, nu numai în Catalunya ci și în Comunitatea Valenciană, Aragon, Andorra, Baleare, Pirineii francezi, ba chiar și în Sardinia. Catalana seamănă cu spaniola la fel cum româna seamănă cu franceza sau italiana, adică pe ici, pe colo. Și o precizare: limba oficială a Spaniei nu este „spaniola”, ci castiliana. Pentru un madrilen, catalana este o limbă străină, la fel ca maghiara pentru noi.

După o vreme, „statul” catalan a fost înglobat imperiului spaniol, din care să ne amintim că într-o epocă făceau parte teritorii ca Olanda sau Portugalia. Legat de beneficiile asocierii cu imperiul spaniol și tratamentul echitabil pe care autoritățile de la Madrid susțin că l-au avut catalanii, nu putem să nu ne întrebăm în câte din fostele colonii spaniole se vorbește catalana. De-ar fi rămas Portugalia în Imperiu, oare astăzi brazilienii ar mai vorbi portugheza ?

Madridul a interzis folosirea catalanei în administrarea provinciei cam în aceeași vreme cu înstăpânirea domniilor fanariote la noi. Să ne imaginăm, așadar, că noi am fi fost obligați să adoptăm turca sau greaca !

Am urmărit până acum doar un aspect: limba, reper și vehicul al transmiterii identității. La capitolul cultură este suficient să-i citățm pe Dali, Miro, Casals, Caballe, Carreras, Gaudi. Chiar și Picasso este un produs al educației catalane, la fel ca și... Lionel Messi. Tabloul nu ar fi corect dacă nu am prezenta Catalunya ca unul dintre polii industriali ai Europei, un adevărat motor al dezvoltării și inovației, unde, ca un corolar, regulile se respectă cu rigoare „nemțească”. Pe scurt, un exemplu de civilizație europeană dintre cele mai elevate.

Un român mai mucalit, asistat social sau nu, s-ar putea întreba: Ce le mai trebuia ?

Evenimentele recente sunt răspunsul catalanilor și al elitelor lor la o maladie letală, asemănătoare uneia românești, dar de care autoritățile noastre ori nu se sinchisesc, ori nu vor să ne amărască.

Ca urmare a crizei economice recente, comunitatea catalană, tocmai datorită solidității economice și, mai cu seamă, unui set de valori morale și civice propriu, s-a văzut asaltată de o migrație (mai ales internă) fără precedent. Din această cauză, din anul 2013 în Catalunya limba „spaniolă” a ajuns să fie mai vorbită decât catalana, fapt ce contat enorm în activarea sistemului imunitar al acestei comunități.

Din 1990 România a pierdut mai bine de un sfert din fundamentul său identitar, exact partea ce avea în sarcină reproducerea și transmiterea „genelor” culturii naționale. Ultimul loc din Europa la consumul de produse culturale îl datorăm taman acestei pierderi. Încă mai grav ca țara, Bolintinul este și el bolnav. Bolintinul din Vale, cel ce l-a dat pe Dimitrie Bolintineanu și pe atâți alți mari oameni de cultură, suferă un „atac” identitar fără precedent. Bolintinului îi lipsesc românii.

Parcă un subiect prea greu de aprofundat pentru un sfârșit de an ce ne așteaptă cu atâtea sărbători și, se presupune, cu bucurii. Ne dorim să putem rezista „pe baricadele” culturii române, în prima linie a frontului, de unde, promitem, nu vom da bir cu fugiții înainte să „stingem lumina”.

La mulți ani !

Omule

de Tudor Arghezi

O lăcomie crâncenă, nebună
Adună, omule, adună,
Căznește, fură, surpă și omoară.
Îți trebuiesc putere și comoară.
Îți trebuiesc palate și veșminte
Să-ți zacă-n ele hoit și oseminte.
Morminte, omule, morminte.

Avidă, mâna ta se stinge.
Storci aur și se scurge sânge,
Nădejde, sânge, har, ca un burete,
Le soarbe aurul cu sete.
Și-n beciul tău zidit înghiață
Neprihănita oamenilor viață,
Avântul, bucuria, puse bine
De stârvul tău, păstrate pentru tine.

Îmi e rușine, omule, îmi e rușine.

OAMENI DE LÂNGĂ NOI

RADU COSTINESCU „BOLINTINEANU”

pag. 7

Am citit despre...

Idei de publicitate literară

Florentin POPESCU

De când există publicitate pe lumea asta (probabil din comuna primitivă, ori poate de mai târziu) omul a căutat să inventeze fel de fel de metode, sloganuri (și nu numai) prin care să atragă lumea (citește: publicul consumator și cheltuitor de bani) către anume produse, servicii și multe altele.

Mai abitir – spre a veni în zilele noastre ! – acest lucru se poate constata la tot pasul. Mai ales după 1989 când, într-adevăr, piața este plină de tot felul de produse, de la noi sau aduse de aiurea și cei care le-au fabricat/le fabrică, le-au gândit/le gândesc și le proiectează cât să-și atingă scopul cât mai repede: să le vândă și să încaseze anume sume de bani.

E suficient să deschizi televizorul, să dai drumul la aparatul de radio sau, dacă lucrezi pe calculator să te lovești numaidecât de tot soiul de reclame – de la medicamente și până la automobile, de la proteze dentare și până la servicii turistice. Etc. Etc.

Așa stând lucrurile, a intervenit și intervine și aici competiția. Cine e mai tare, adică mai inspirat câștigă. Sau așa e de dorit. Pentru asta se pun în joc toate cele care le trec prin minte autorilor de spoturi și sloganuri. Unii recurg la copii (gândind, pesemne, că mai toată lumea e sensibilă când e vorba de vârstele fragede, că doar n-o să aduci pe ecranul televizorului o babă

(continuare în pag. 2)

Titus Vîjeu
Cărțile Sudului (VI)
pag. 5

Florin Colonaș
Bulevardul Hiroșima
pag. 10

Passionaria Stoicescu
Sua fata libeli...
pag. 9

Î.P.S. Ioan Mitropolitul Banatului
Convorbiri duhovnicești
pag. 13

Biblioteca SUD-ului

Nicolae Dan Fruntelată, ***Dincolo de Botoșești-Paia***, Editura Semne, București, 2017; ilustrații de Mircia Dumitrescu. „De fapt, ne spune Nicolae Dan Fruntelată, ușor ironic, aș fi putut să scriu un roman ! Dar, de fapt, a și scris un roman. Despre o dragoste tulbure șu uneori nebună pentru Oltenia sa, pentru un spațiu numit Balcani, prin care Dunărea, urmându-și neclintită propria lumină, propriul drum, spre Marea Neagră – propria Soartă ! – n-a fost niciodată o graniță. Dar cum totul e vânt, istoria, fiind și ea vânt, nu putea să rămână încremenită, de piatră, fixată pe un singur loc de pe pământ...” (D. R. Popescu)

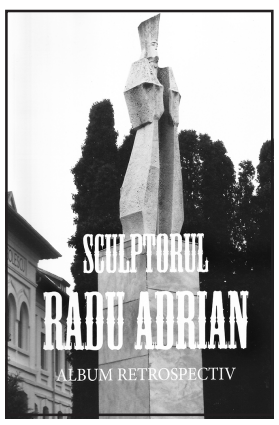
Titus Vîjeu, ***Gândul și șoapta: antologie lirică***, Editura Scriptor, Cluj Napoca, 2016. *Mâna ta întinsă în iarba magnetică / învăluid-o fulgerător. Cupa excavatorului / lovind frenetic în spinarea cetii, rupând-o, / amestecând-o cu plantele nevinovate ale poienii. / Un copil albastru purtând pe umeri / o eșarfă de celuloid. Este chiar / filmul care se derulează acum / povestindu-ne viața.*

Sabina Fînaru, ***Revelațiile intimității: studii despre Mircea Eliade***, Editura Paralela 45, Pitești, 2015. *Viziunea lui Eliade asupra evoluției conștiinței istorice este organică. El conturează o morfologie a identității istorice românești prin mai mulți termeni, care o definesc diacronic și sincronic: poporul, a cărui trăsătură definitorie este creativitatea datorată puterii sale de asimilare, națiunea, cu o funcție spirituală și statul, instrument cultural, care ar trebui să ajute fiecare cetățean să creeze.*

Emil Talianu, ***Personalități din localități giugiuvene***, Editura Amurg sentimental, București, 2017. *Pentru a spori bogăția ținutului vlășcean era necesar a se scoate la lumina cunoașterii marile personalități care s-au născut în așezările din această vatră de țară, binecuvântată de curgerea lină a legendarului Argeș.*

Sculptorul Radu Adrian: album retrospectiv, Editura Gimax, Câmpulung Muscel, 2017. „Radu Adrian este autorul a 28 de sculpturi monumentale în piatră, marmură și bronz, amplasate în parcuri și spații publice din opt localități din țară. Dintre acestea, unele sunt de o importanță civică indiscutabilă: Basorelieful de la Mausoleul Mateiaș închinat eroilor din Primul Război Mondial, Câmpulung Muscel (1984-1985, piatră), Monumentul lui Dinicu Golescu, Câmpulung Muscel (1994, marmură)...”

Am citit despre...

Idei de publicitate literară

(urmare din pag. 1)

știrbă sau un moșneag să-ți spună cât de fiabil e automobilul cutare sau cât de grozave sunt patinele firmei X).

În fine, după acest preambul și mica teorie despre ce este publicitatea și cum cată ea să-și descopere căi pe care să alunece precum untul pe pâine, să intrăm în subiectul pe care ni l-am și vi-l propunem: maniera în care se fac reclamele în materie de literatură și de cultură în general.

Am citit undeva că pe vremuri (nu prea îndepărtate pentru a nu mai stârni decât un interes „istoric”, dar nici prea apropiate, să zicem cu vreo patruzeci-cincizeci de ani în urmă, un scriitor (altminteri remarcabil, l-a cunoscut și autorul acestor rânduri) a făcut senzație când și-a lansat o carte într-un chip cu totul și cu totul original. Și cum credeți că a procedat ? În vitrina librăriei, printre exemplarele noului său volum a pus un scaun pe care s-a așezat el însuși și a început să privească strada prin ferestre. Acest mod cu totul neașteptat de a-și face publicitate a stârnit o oarecare senzație, fiindcă trecătorii, după ce au privit la el și-au aruncat ochii și pe coperta cărții. Mulți, provocați de gestul scriitorului au și cumpărat câte un exemplar, curioși să afle de ce „trăznăi” era capabil omul din vitrină și în scris, nu numai în viață.

Acum câțiva ani, un prozator din Moldova, în bună înțelegere cu o podgorie (pare-mi-se Odobești sau Cotești, n-are importanță numele) a publicat un volum a cărui copertă a micșorat-o corespunzător și a lipit-o sub formă de etichetă pe mai multe sticle conținând ademenitoarea licoare de struguri. Butelcile cu pricina, se înțelege, nu erau vândute decât celor care cumpărau și cartea. S-a consemnat și de data asta un succes, deși nu se știe nici până în ziua de azi câți au achiziționat sticla numai pentru vin, câți și pentru vin și pentru volum, sau pur și simplu ca suvenir (în cazul unor colecționari). Dar succesul ăsta a fost de departe umbrit de un altul, întrucâtva asemănător: un foarte cunoscut poet, ultratelevizat în decembrie 1989 și astăzi proprietar de podgorie a dus un camion întreg de sticle și de cărți la Râmnicu Vâlcea (procedând la fel ca moldoveanul amintit mai înainte) și navetele s-au epuizat într-un timp record. Câți din cei care au „citit” imediat licoarea din butelci or fi parcurs și textele dintre coperțile volumului distribuit atunci ? m-am întrebat. Dar parcă mai are vreo importanță ?

Un editor din Maramureș și-a însoțit producțiile cu câte un pliculeț cu parfumuri pentru interiorul automobilului, gândind pesemne că atunci când șoferul respectiv va goni pe șoselele patriei și va simți în nări un miros plăcut abia va aștepta să parcheze undeva ca să citească volumul ce i-a fost vândut odată cu odorizantul…

Așijderea, pe la unele târguri de carte am văzut și alte moduri de a face publicitate. O mare editură și-a permis să înalțe în aer baloane inscripționate cu titluri de cărți și cu nume de autori. Noroc că pe acolo nu erau gropi ca să cazi în ele în timp ce-ți lungeai gâtul chinuindu-te să citești ce scrie pe baloane. Nu mai departe decât celebrul „Gaudeamus”, de sub marea cupolă a Expo România a „beneficiat” de un aeroplan al nu știu cărei edituri, ca să nu mai spunem de locurile în care li se demonstra copiilor, practic, cum să construiască original, ori să decupeze anume pagini. Etc. Etc.

Toate laudele noastre pentru astfel de metode de publicitate. Ele (și altele, care ne vor fi scăpat sau nu le cunoaștem noi) se justifică întru totul mai ales azi, când cartea e scumpă și se vinde din ce în ce mai greu, când lumea e prea grăbită și prea puțini își mai permit răgazuri pentru a citi și a fi în pas cu apariițile editoriale. Pe de altă parte, gesturi precum cele amintite mai sus pot fi interpretate și ca un fel de strigăte de alarmă privind condiția la care a ajuns cartea.

Desigur, se poate vorbi mult pe această temă și nu știm, nu întrevedem soluțiile prin care s-ar putea schimba situația.

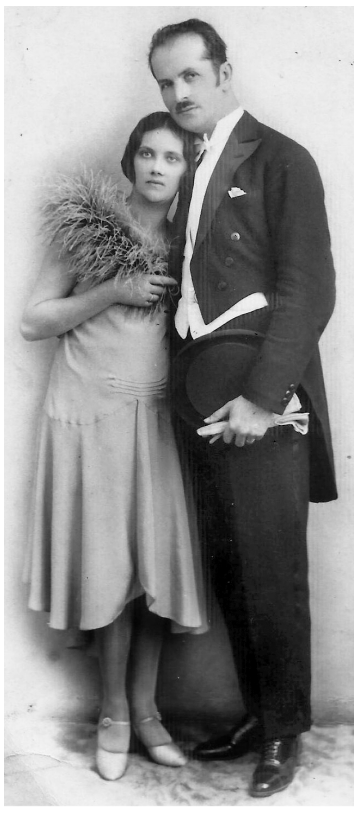
Oricum ar fi, ne permitem (ca să fim *în tot* cu agenții de publicitate de care am vorbit !) să dăm și noi, la rândul nostru, câteva sugestii: pe sticlele de vin sau spirtoase n-ar fi rău să se lipească și o mică „fișă bibliografică” a autorului, pentru ca atunci când licoarea va fi „citită”, companionii la acel consum să aibă un bun subiect de bârfă despre autor. Dar ce ne facem în cazul grafomanilor bolnavi de autorlâc, care publică zeci de tomuri ? Probabil că fișa lor ar acoperi aproape un întreg butoi. Și cine mai e dispus astăzi să cumpere dimpreună cu butoiul și o „bibliotecă” întreagă ? Nu de alta, dar concetățenii noștri, mai ales cei care locuiesc la bloc, n-au spațiul necesar…

Autoarele (dacă sunt și tinere și frumoase) ar trebui să încheie un contract și cu unele firme de confecții, să îmbrace rochiile confecționate de ele și să se așeze în vitrine la fiecare lansare. E-hei, cine nu s-ar da în vânt după un autograf obținut de la ele ? !

Și mai credem că editori precum cel din Maramureș și-ar putea însoți cărțile – de ce nu ? – cu câte un pliculeț în care să se afle Carbaxin și alte calmante, sau măcar o sută de grame de cafea tare pentru ca cititorul să reziste lecturii până la capăt, să nu-l apuce durerile de cap sau să nu adoarmă. Că de, după cum scriu unii dintre autorii de azi n-ar fi de mirare să se întâmple și așa…

BOLINTIN - Istorie în imagini

Imagini din colecțiile Milica Dan și Mihaela Negrilă

Tudor Mâinea, autorul Monumentului Eroilor din Bolintin Vale cu soția, Victoria

Cadre didactice și elevi, împreună cu preoții și primarul comunei Bolintin Vale (Ștefan Teodorescu zis Stuparu), participă la ceremonia plantării unui copac în fața Școlii Vechi, 1938

SUD, PÂNĂ LA CAPĂT

Nicolae Dan Fruntelată

AFLAȚI DESPRE MINE

Aflați despre mine că o duc foarte singur
ca un tren fără cale ferată și gări
că o duc în beție de toamnă-mpușcată
cu arome de struguri putrezind lângă nări
ceea ce vă doresc câteodată și vouă
când de dorul cuvintelor voastre mai zac
și când raniți de lacrimi îmi apasă orbita
când m-amenință noaptea cu pedeapsa să tac
aflați că salcâmul din stânga grădinii
crește orb și bezmetic în brațul meu stâng
am în degete frunze prelungi și amare
să n-am dreptul să uit și să plâng
îmi împresură somnul cuvinte pierdute
o limbă de greieri uciși în eter
n-am cu cine gusta luciul verbelor rare
n-am cu cine iubi o bucată de cer
încolo e bine, ca într-o rană
în care înoată durerea mereu
e ca într-o floare hrănită de vinul
acestor ținuturi unde toamna și eu
ardem scrisorile ce nu vor fi scrise
precum și iubirile ce nu s-or iubi
aflați despre mine, uitați despre mine
căci fără de mine mai singuri veți fi.

BALADA ANILOR

Câți ani ai, soldat, m-a întrebat
zâmbind, comandantul cel mare ?
Șaptezeci, domnule, să trăiți
i-am răspuns și mi-a venit a plecare
și mi-a venit a urla ca un lup
și mi-a venit a uita, a minți
a nu mai iubi, a trădare
Șaptezeci, domnule, să trăiți
acum când nu știu cât mai este
respir greu în această baladă,
în această unică și scurtă poveste.
Aș mai vrea doar atât, un război
crud, total, ca o dragoste oarbă
să învinge și să mor pe o cruce de deal
învălit într-o toamnă sudistă și grea
mirosind a oman și a nalbă
Fără vârstă să fiu, fără grai, fără bani
dar războiul acela să fie măcar
un război de o sută de ani

DE ZIUA MEA

Du-mă, domnule, în Piața Obor
Bucureștii miros a toamnă
a ploaie și-a periferie de veac
a început octombrie - înseamnă -
du-mă, domnule, în piața de flori
să privesc un deal de crizanteme
galbenul turcit al stemei lor
să-mi îngroape vechile poeme
du-mă, domnule taxi vărgat
către vinul mânios și dulce
ca un sânge tânăr, răsculat
care-n vise vrea să mi se culce
sunt dator un chef de ziua mea
cu uitări și cântece de-amor
du-mă e octombrie acum
de vânzare-n piață la Obor

BALADA TIGRULUI

În mine dormea ghemuit,
cu botul pe labe, sclipea
sângele pe dinții lui albi
îi urca până-n ochii reci
ca niște stele fixe ale sudului
în mine urla el răgușit
numai noaptea când încep vânătorile
când popoare de victime, cuvintele
dansează oarbe pe spinarea câmpiei
În mine aștepta el, străin de mine
să-și împlinească furia și pofta
iată-mă, oameni, jupuiți-mi pielea
și veți găsi înăuntru un tigru
flămând și neînduplecat
îl veți ucide sau îl veți iubi
va fi iertare sau va fi păcat

CA O VÂNĂTOARE

Tu ești lancea tinereții mele
cu tine am vânat iluzii și mari animale,
feline sălbatice, tigri ai visului
cu tine m-am apărat când eram căpitan
de pază la porțile Paradisului
Tu ești coasa ierbii mele de leac
încă de când eram nebun și sărac
tu ești capcana divină a gândului
la capătul de sus al pământului.
Ești pasărea care mă duce
cu aripile în formă de cruce
la care mă rog, care mă bântui
numai prin tine vreau să mă mântui

NIMENI

Dimineața când se crapă de ziuă
când cerul s-a golit de stele
și somnul nostru de vise e tot gol
bate cineva la poarta dinspre grădină
cineva cu degete ude de rouă, cu un chip
care aproape nu se vede
mă scol din patul de sub dud și vin
să răspund, să aflu vreo veste rea
omul întreabă de tata, îi spun
Omule, tata nu-i acasă, e dus
Întreabă de mama, aceeași spusă
Nici mama nu-i acasă, e dusă
cu altcineva nu vrea a vorbire
pe mine nu mă mai știe nici vântul
eu, fugitul din patria copilăriei mele,
eu, însinguratul și părăsitul
mă întorc în grădină, aceeași iarbă,
aceiași caiși delicați, aceiași aspri pruni
lângă mine doar lătratul lui Jar
dar fără trup, că și el a plecat
să-i păzească pe-ai mei, pe unde s-au dus
în Țara de Dor și-n Țara de Sus
Adorm, iar aud o bătaie în poartă
să mă trezesc nu mă lasă
spun fără cuvinte, numai cu lacrimă
Nu-i nimeni, nu-i nimeni acasă...

(din Antologia *101 poeme: Aflați despre mine*,
în curs de apariție)

Victoria Milescu

SCRIU CU BUCURIE

Scriu cu bucurie despre tristețe
despre trecerea clipelor
cu șenilele lor nevăzute
prin carne, prin oase
timpul trece, petrece și
își ia din mine ca dintr-o livadă:
inima ajunsă la maturitate
ochii numai buni de stors lacrimi dulci
el nu uită niciodată nimic
mai ales să dărâme
ce construisem din greu
scriu cu bucurie despre plecarea verii
în mijlocul petrecerii
pe care nu vreau s-o stric
prietenii râd, beau, dansează
nu știu ce ne leagă: vinul ori sângele
timpul mă îmbărbătează: ai încredere, ai încredere
când mă împinge prin fereastra deschisă
convins că voi nimeri în piscină.

PLOAIA

Ploaia umblă pe străzi
în pielea goală
izbește cu pumnii de apă în ferestre, în porți
îmbrățișează la întâmplare
bărbați, femei, lucruri de toată mâna
o dezmățată, spun cei mai mulți
printre copacii uzi până la măduvă
până la viermele neadormit
n-au cum s-o oprească
nici oamenii de ordine ai universului
nici politicienii
nici poeții, visătorii
încercând să o prindă în lațul
unui vers la fel ca ea
crud și rebel
ploaia îmi intră în casă
se scufundă în lacrima mea multă
și nu mai iese la suprafață.

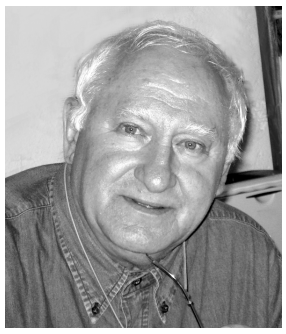
GRĂBIRE

Când pleci grăbit
să-ți cumperi o pâine și o sticlă de lapte
cu sângele în dezordine
și creierii răvășiți de vântul verde
al primăverii venite iar prea devreme
brusc îți iese în cale
iubirea vieții tale
o recunoști de departe, strigi
dar ea se uită în altă parte
grăbindu-se la rândul ei
spre cineva, spre ceva nevăzut
amestecându-se în mulțime, topindu-se
în forfota orașului, și el
îmbrăcat la repezeală, cu străzile pe dos
cu turnurile desperecheate
sub un cer noros respirând sacadat
descheiat la toți îngerii...

TREZIE

Ei mă țin trează
revărsându-se pe străzi
ca boabele dintr-o cutie magică
ducându-se zi și noapte oriîncotro
oameni de toate vârstele și îngrijorările
mă țin trează inimile verzi ale frunzelor
bătând în ferestrele zgribulite
și salcia galbenă a milionarului de vizavi
și câinele haski al vecinului
ce-mi rupe mănușa vrând să-mi sărute mâna
și mașina poliției, a smurdului
gonind cu tânărul rănit
ce se ținea încleștat de ierburile cu sămânță
de animalele cu copita despicată
mă ține trează pasărea ce intră prin fereastra deschisă
și îmi fură felia de cozonac
mă ține trează cafeaua tare cu coniac
băută într-un restaurant cu o bătrână la masă
ce presărase coji de portocale în urmă
să găsească drumul înapoi spre casă
după al șaptelea război mondial
sunt trează
alături de cel ce bate cuie în talpa cerului
în mijlocul ghețurilor plutitoare
în fapt, lacrimile singurătății plecate de acasă.

Frumoase cărți de doamne și domnițe

Don Andreiță

Ina Florica Popa – dublu debut

Olteanca Ina Florica Popa debutează curajos, cu două cărți deodată; ambele de poezie, apărute în anul 2014, în Editura „Mantaua lui Gogol”, București. Întâmplarea îmi amintește de o alta, similară, numită pe atunci *fenomen*, care a impresionat opinia literară (scandalizând, chiar, anumiți diriguitori ai culturii). S-a petrecut, dacă-mi amintesc bine, prin anii ’70 ai secolului trecut. Matei Gavril, un tânăr mai puțin temperat, a debutat (prin concurs) la două edituri diferite, cu două cărți de poezie semnate Matei Gavril, una, și Matei Albastru, cealaltă. Obștea scriitoricească l-a numit, de atunci, Matei Gavril Albastru – nume cu care, nu este exclus, chiar să fi și semnat uneori.

Dar să ne întoarcem la tiza lui de peste veac și să cercetăm cele două volume de debut… simultan.

Volumul **Dincolo de lacrima verde** este un act temerar când, prin „hățișul liric” actual, „încearcă să-și croiască propriul său drum poeta Ina Florica Popa, a cărei poezie nu numai că este frumoasă, fermecătoare, dar și elegantă precum pasul unei domnișoare ce coboară *Dintr-o frunză verde, pală*, *Dintr-o înserare-n seară*, *Dintr-o pasăre amară…*” – după cum o apreciază, recomandând-o, scriitorul Mihai Haifa Traista, în succinta postfață.

Iubirea, viața, moartea, suferința par a fi temele predilecte ale poetei, abordate nu atât cu „eleganța pasului de domnișoară”, cât mai ales cu maturitatea femeii care iubește plenar, temându-se de o eventuală pierdere. Iată cum debutează această iubire: *Adun în palmă nisipul din urmele pașilor tăi / Îl ud în fiecare seară cu lacrima ploii / Poate vei crește din el. / Aștept noaptea să aud cum înfloresc / Visele din boabele de nisip. / Adorm cu ochii plini de tine / Și mă trezesc scăldată de roua privirilor tale. / Alung dimineața ca să vină seara / Să văd urma pașilor tăi crescută în mine*. („Urma pașilor tăi”). Bobul de nisip se amplifică în dună frământată de vântul fertilității, doritoare de oaze verzi și răcoroase, înmiresmate: *Miros a tine / Frământat / Când mă înfloresc / Mâinile tale / Și mă înalț / Și mă cobor / Și mă nasc / Pentru a câta oară, / Înflorită*. („Înflorită”). Sau: *Îți fur un sărut / Și-l ascund în sân / Mușc din el / Să-mi satur trupul / Înfometat de tine / Legată la ochi / C-un șirag de stele / Desenez Raiul* („Desenez Raiul”). Șarpele îndoielii se strecoară, însă, chiar și printre cele mai sigure „cazemate” ale iubirii: *Te strecori în somnul meu și-mi atingi cu pleoapele visele / Sufletul meu e o harpă ce așteaptă / Să fie atinsă cu fiecare zbatere a gândului tău / Mi-e teamă că într-o seară vei uita să vii / Atunci durerea somnului are să-mi ucidă visele / Iar inima mea va rugini plângând albastru / Pe coapsa harpei cu coarde roase de nesomn* („Plângând albastru”). Îndoiala capătă chipul tulbure al unei realități nedorite: *Ți-am adus / Mărgăritare pe gene / Ca și când / Ți-ar păsa / Așez gândurile pe raft / Poate / Vei dori să le răsfoiești / Îți las semn de carte / O lacrimă / Tulburată de verde* („O lacrimă tulburată de verde”). Ca-n orice iubire adevărată, finalul este previzibil: *Rănită de lumină / Îmi lecui rănile / Privind / Cu ochii închiși / Imaginea ta / Răstignită pe suflet* („X”).

Celelalte poezii ale Inei Florica Popa exersează idei despre viață, moarte, întâmplare – multe cuprinse într-un halou filozofic (*Aud muguri înflorind; Încerc durerea cu degetul; Aștept undeva, cândva; Rup durerea în fâșii; Ridic statui umbrelor; Universul timpului meu*). Moartea beneficiază de un tratament special: *Știu / Că în mine / Locuiește moartea; / Seara / Se plimbă / Ca o cocotă, / Ziua / Se-ncuie-n mine. / Își plătește / Chiria / La timp, / Răsfoindu-mă / Fără / Să mă citească* („În mine locuiește moartea”).

*

Volumul **Anotimpul cuvintelor** se circumscrie aceleași tematici – *variațiuni pe aceeași temă*, cum se zice, dar cu tonuri diferite, note împurpurate de lumina altor zori. O suită de solfegii ca un preludiu al iubirii, bucuriei (împlinite) și melancoliei (singurătății). Citez: *Îți aduc luna / lângă tâmplă / și / te rătăcesc / în nopțile mele / fără dimineți // Sărutul tău / are / gustul / curcubeului* („Gustul curcubeului”); *Sunt / în ochiul tău stâng. / iubirea, / alăptată / de ochiul drept / întinerește drumul / spre mâinile tale. // Trepte de lumină / sub pașii albi / ai nopții / îndrăgostite* („Noapte îndrăgostită”); *Noaptea miroase a cântec. / Iau luna în mâini / să-ți caut chipul. / Stelele alunecă prin timp / reinventându-te. / Adun dimineți risipite / și / miroase a iubire. // Locuiesc într-o pasăre / ce stă / rezemată-n infinit*. (Noaptea miroase a cântec); *Eu, / în întunericul / umbrei mele / aștept / sământa / care va cădea / înăuntrul meu / locuindu-mă. // Atunci / vei fi stăpân / pe visele mele*. („Stăpân pe visele mele”); *Ne închidem / într-un cuvânt de chihlimbar / întors / din adâncul durerii neîncepute. / Pasărea singurătății / a împrumutat aripi speranței / iar / umbra neînsoțită a minelui / s-a cuibărit / în tăceri îndrăgostite. / Sufletul strigă în mine / neauzit // Afară / miros de soare.* („Tăceri îndrăgostite”); *Scoici verzi / mi se lipesc / de tâmplă / ascultându-mi / țipătul / încorsetat în tăcere. // Înserare / peste / ochii-orhidee*. („Înserare”); *Amfore de lumină / pe drumul sufletului / încătușat / de doruri. // Miresme de ambră / se lovesc / de ziduri / sărutându-mi / trupul / ostenit de cuvinte. // Mă odihnesc / pe sunete / de stele căzătoare*. („Sunete de stele căzătoare”); *Pașii / ce se opresc / lângă / umbra mea tânără / mă îndepărtează / cu gesturi străine / de tâmpla răsăritului. // Ochiul însângerat, / mâna care plânge, / eu, / dezgolită de amintiri, / caut / un alt început / înlocuind tăcerea / cu sunetul cuvintelor*. („Dezgolită de amintiri”).

Când tandră, îndrăgostită de viață, când severă, ca un tăiș de Toledo în teacă de pluș, adesea îngândurată și întristată de opreliști și dezamăgiri, niciodată învinsă, mângâind cu încredere un mugur de speranță, poeta Ina Florica Popa își scrie, cu eleganță și talent, o interesantă biografie lirică.

Jurnalul roșu (VI)

Miner la Godeni

Ion STATE

1 aprilie 1956. Trebuie să plec în concediu pentru 15 aprilie. Copiii nu mai știu cum să-și facă planuri de bucurie că acum o să meargă la Godeni, cu mine, făcându-și fiecare plan de acțiune, cum să-și petreacă mai frumos timpul pe acolo.

14 aprilie. În sfârșit astă seară plecăm. Bucuria e de nedescris pentru cei mici. Nu trebuie să trec cu vederea că și noi, cei mari, avem oarecare înclinare spre bucuria lor.

15 aprilie. Am ajuns la Schitu Golești la ora 9. Ne-a așteptat Maica cu căruța. Au fost clipe de mare bucurie și emoție când ne-am revăzut. Timpul e așa de frumos. Când am sosit în sat, toți cei care ne-au întâlnit ne-au arătat bunăvoință. Numai de n-ar fi ca evreii care în duminica de Florii au primit pe Hristos cu ramuri de măslin, iar joi l-au condamnat la moarte. În acest concediu am pus la punct o parte din gospodărie. Între altele am hotărât să mă transfer cu serviciul la mina din sat.

5 mai. Am serbat sărbătorile de Paște la Godeni cu toți copiii, afară de Dorina. Am avut o mulțumire și o plăcere deosebită, nu ca parte materială ci sufletească.

12 mai. M-am reîntors la serviciu frământând zi de zi cum aș putea mai bine a pune lucrurile de acord ca transferarea mea să nu facă o ruptură în activitatea de familie. Ne punem în situație grea rezolvarea favorabilă a cererii în căsătorie a Dorinei de către Gigi Voicu, deoarece posibilitățile sunt prea mult reduse. Dar totuși trebuie să găsim o ieșire. Elvira e în pregătirea pentru proiectul de diplomă. Trece printr-o perioadă de grele încercări, nu din punct de vedere ca pregătire profesională, ci are lipsuri materiale imense. Nu are zile de-a rândul un leu pentru cheltuieli. De aceea cu mari eforturi poate să-și procure o masă sumară pe zi, restul răbdare.

1 iunie. Din nou nori negri și grei s-a așezat în familia noastră. Marioara e aici la București. Boala care pe cei ce îi prinde în majoritatea cazurilor nu-i iartă și-a făcut loc într-o formă nu așa periculoasă în plămânii ei. Dr. Tănăsescu i-a prescris un tratament pentru care trebuie să meargă în fiecare zi la Mogoșoaia. Dar ca să putem preveni efectele bolii trebuie bani și iar bani. Copiii, adică Mariana și ceilalți mai mici ca ea sunt la Godeni în situație grea fără de nici unele. Sunt demoralizat complet. Nu văd niciun mod de a ieși din acest impas. Pe lângă neajunsul că nu avem bani suficienți pentru procurarea de medicamente și hrană necesare Marioarei, s-au îmbolnăvit și Nelu și Ada de congestie pulmonară. Am împrumutat bani de la mai mulți prieteni și am procurat medicamentele necesare copiilor și o parte pentru Marioara.

28 iunie. În urma tratamentului sumar făcut, Marioara pleacă la Godeni cu copiii, Nelu și Antoaneta, dar nerefăcută ci bolnavă. Nu vrea cu niciun chip să mai stea fiind în orice moment frământată de situația copiilor de la Godeni.

10 iulie. Azi am primit corespondența cu transferul de la Mina Godeni. Sunt la o răscruce. Trebuie să fac o cotitură importantă în viața noastră de familie. Îmi pun de prim ordin ipoteza că voi avea neplăceri în sat pe căi politice. Din alte motive nu am niciun motiv a mă teme. În sfârșit mă hotărăsc și-mi fac demersurile necesare la ITB, unde nu am întâmpinat greutăți. Am fost servit cu multă amabilitate de cei în drept ca d. Mazilu de la Cadre, Emil Bărcănescu seful stației, Gavrilescu șeful gospodar, Iuga, referent șef și alții. Cu toții regretă plecarea mea din întreprindere. Șeful gospodar îmi spune: „Tov. State nu avem voie a da transfer nimănui, dar având în vedere situația excepțională a d-tale și modul cum ai știut să-ți faci datoria, trecem peste orice și-ți dăm curs favorabil.”.

12 iulie. Ultima zi de lucru ca vatman la ITB.

14 iulie. Am plecat la Godeni cu Marioara care venise cu o zi mai devreme. Deși azi împlinesc un vis pe care-l nutresc de ani, totuși o absență mă obsedează – parcă merg în necunoscut. La ora 10.30 am sosit la casa noastră după o lipsă de 17 ani, iunie 1939 – iulie 1956. După două ore am fost chemat la mină de către inginerul șef Ciucă. Am fost primit cu încredere și curiozitate, cum eu, un conducător de tramvai voi putea satisface cerințele serviciului de dulgher subteran. Din prima zi inginerul și-a manifestat încrederea că voi corespunde.

17 iulie. Azi am făcut formele necesare pentru angajarea prin transfer la Exploatarea Godeni. Am început organizarea muncii în gospodărie. Au început greutățile frecvente din lunga lipsă a noastră de aici. Ne mângâiem că avem o viță, porc, păsări și un stup cu albine. Copiii se întrec care să ducă vița la păscut. Nelu e cel care se crede că lui îi revine această muncă.

1 august. A venit și Iulică la insistența noastră de a lucra la atelierul mecanic de la mină, unde a și început serviciul la 15 august. Suntem aici toți afară de Dorina. Sunt multe lipsuri și greutăți pe care le învingem în oarecare măsură.

1 septembrie. Marioara se duce la București, unde găsește o situație foarte neplăcută creată de Dorina, prin faptul că și-a început viața de familie cu mult înainte de a face oficială căsătoria, lucru pentru care noi părinții ei e o decepție pentru tot restul vieții, indiferent cum îi va fi norocul în căsătorie. Nu ne-a supărat alegerea partenerului ei pentru căsnicie, ci nerespectarea regulilor de bună cuviință față de familie și de cunoscuți. Trebuie să scriu aci pentru posteritate că am simțit o mare și foarte grea durere aflând de nesocotința cu care Dorina a trecut peste cuvântul nostru de părinți, peste demnitatea ei de domnișoară, fără a avea tăria de a trăi zilele frumoase și plăcute ale tinerilor de a se căsători și a avea serbarea nunții în mijlocul familiilor, a prietenilor și a cunoscuților lor. Am iubit și am avut o înclinare deosebită pentru Dorina, nu m-aș fi așteptat ca ea să calce peste aceste simțăminte ale mele, deși o consider și mai departe copilul meu, totuși nu-mi pot manifesta atașamentul și încrederea mea. Elvira își omoară timpul în partida lui Ion Ghinea (Zbârnă). Nu vedem bine acest lucru. Cred că mai târziu îi va aduce neplăceri.

23 septembrie. Azi serbez aniversarea zilei de naștere: 1912-1956. Am fost la serviciu, deși e duminică. A venit de la București Dorina cu Gigi Voicu, prezentându-se ca soții Voicu, deși nu aveam certitudinea a crede acest lucru, nu ne-am mai postat contra. Printre altele, am înțeles că între Elvira și Dorina se întreține un scandal permanent întreținut de faptul că Elvira nu consideră căsătoria Dorinei ca atare. Sunt mereu supărat de aceste ieșiri ale copiilor care se adaogă la supărările familiei, în special la aceea că Marioara e din ce în ce mai grav și nu poate absolut a se trata. Nu știu cum va fi mai târziu. Mă tem de o zi grea, grea de tot. Am trecut cu vederea succesul Marianei la examenul de admitere în clasa a VIII-a la școala de cultură generală și succesul nostru de am putut aduna cele trebuincioase de o duce la internat, taxe etc. și ziua de 15 septembrie când au început copiii școala. Am simțit o bucurie cu toții că încă un an școlar am reușit să-l începă copiii. Mariana, în clasa a VIII-a la Liceul Dinicu Golescu din Câmpulung, Aurelia în clasa a III-a și Nelu în clasa I la Godeni. E al șaisprezecelea an de când toamna îmi pregătesc copiii pentru școală. Elvira e la București, în căutare de serviciu, promisiuni multe dar realizări zero.

1 noiembrie. Elvira e pe punct a fi angajată la Min. Ind. Ușoare, Secția Proiectări, dar iar deziluzii, totul se spulberă ca un castel de cărți. Mariana s-a încadrat în școală ca unul din elevii fruntași. Ne aduce bucurii. I se acordă semi-bursă, ceea ce înseamnă o jumătate din întreținerea ei în internat. Marioara, veșnic bolnavă, amână zi de zi începerea tratamentului pentru veșnicul motiv, banii. Nu știu unde va ajunge cu boala ei. În materie de stare economică a familiei – relativ mai mult slabă decât bună.

10 decembrie. Am tăiat porcul din lipsă de hrană pentru el, nu e porumb.

17 decembrie. În sfârșit, Elvira e angajată la Electromagnetica București, lucru care ne-a adus multă bucurie dat fiind felul de viață care-l duce, pe care eu nu-l pot descrie aci fiind pentru mulți ceva fantastic. Am căutat ca în limita necondiționată să-i trimitem alimente. În sfârșit a sosit și ziua de Crăciun.

24 decembrie 1956. Am căutat să-i bucurăm pe toți copiii noștri. Îngerul a adus pomul de iarnă pe care Mariana l-a împodobit cu mult gust și în sfârșit în astă seară a sosit mult așteptatul Moș Crăciun, obosit trudit, cu sacul cu daruri, ca să acopere și lipsa de anul trecut, când, din motive lesne de înțeles pentru cei mari, nu a putut veni. La această mare bucurie pe lângă copiii noștri a luat parte și Dorel cu sora mea și soțul ei, cumnatul Godea.

(Va urma)

(Notele aparțin prof. Corneliu State)

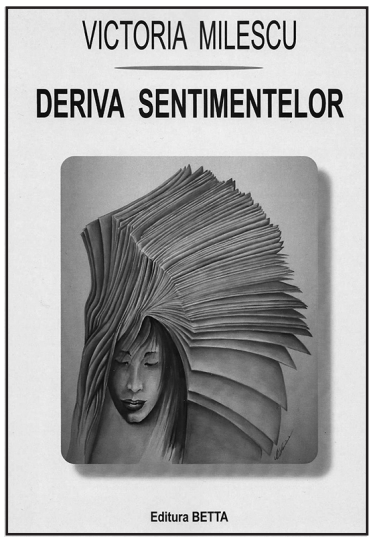
CĂRȚILE SUDULUI (VI)

Titus Vîjeu

„Ploile sunt lacrimile poeților”

Regăsesc cu bucurie cele trei poeme publicate în urmă cu un an în paginile revistei *Sud* (nr. 11/12, 2016) de către Victoria Milescu în cuprinsul noii sale cărți *Deriva sentimentelor* (Editura Beta). E vorba de *Poeților noștri* (p. 83), *Impactul toamna* (p. 52) și *Scriu* („scriu în toamna bătrână și rară” – p. 104) care-mi stârniseră interesul prin sublimata lor melancolie și pe care le aflu acum în compania altor câtorva zeci de poezii atinse de aceeași stare ascetică, coordonată esențială a meditației lirice.

Convinsă, precum legendarul rege Solomon că „viața noastră va trece ca umbra norului și se va risipi ca negura pe care o alungă razele soarelui”, Victoria Milescu crede totuși că poezia se poate sustrage acestei uitări erozive ce amenință însăși civilizația omenească. Mesajul ei, pornit din metropola dâmbovițeană este legat de invulnerabilitatea poetului căci, „prin el gloanțele impostorilor, detractorilor / nu trec, el trece prin secole / prin ochiul de sânge și foc al cititorului / rămas singur la masa de joc / poemul se iscălește pe pielea crudă a zilei / trasă în grabă pe micul paris / integrându-se cu succes în marele haos / efemer și perpetuu...”

Scriind cândva despre antologia *Poezii și poeme metafizice din secolul al șaptesprezecelea: de la Donne la Butler* a lui Herbert J. C. Grierson, T. S. Eliot arăta că atunci „când mintea unui poet e pe deplin pregătită pentru truda ce o depune, el amestecă tot timpul experiențe disparate; trăirile omului de rând sunt haotice, fără ordine, fragmentare. El se îndrăgostește ori îl citește pe Spinozza, iar aceste două experiențe sunt străine una de cealaltă, n-au legătură nici cu zgomotul mașinii de scris, nici cu mirosul hranei; în spiritul poetului aceste disparate trăiri ajung mereu la formarea unor noi entități”.

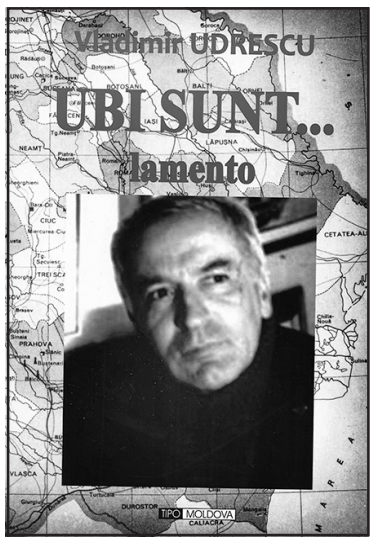
Cine citește cu atenție poemul *Efemer și perpetuu* (un titlu ce exprimă el însuși contrastul unor „trăiri disparate”) din care tocmai am citat mai sus finalul, poateînțelege că dacă poeții englezi ai secolului al XVII-lea analizați de T. S. Eliot „posedau un mecanism al simțirii ce putea devora orice tip de trăire” și în secolul XXI există astfel de autori ce folosesc cu succes „asocierea neașteptată și contrastantă” a unor elemente eterogene „asamblate într-o unitate sub imperiul minții poetului”. Mărturie poate depune un poem precum *Orașul, tentacular*: „Un bărbat cântă la harpă / în mijlocul străzii / trec mașini, tramvaie, bicicliști / prin acordurile rare, diafane / o pasăre coboară ciugulind corzile înroșite / corzile orașului tentacular vibrînd / sub forfota miilor de oameni / absenți sau prezenți la propria resuscitare / unii se opresc în fața bărbatului cu chip de vultur / în fața femeii cu chip de meduză / vulcanul izbucnește din te miri ce / într-o limbă necunoscută / cei mai mulți își continuă drumul spre moarte.”

Debutând editorial într-o antologie a Cărții Românești alcătuită de infailibilul editor care a fost Mircea Ciobanu, (*Prier*, 1988), Victoria Milescu a publicat – după 1990 – un impresionant număr de cărți, unele în ediții bilingve și a tradus din propria-i poezie (în limba engleză) dar și din autori ai unor cărți de povestiri și povești pentru copii. Titlurile sunt incluse în fișa de creație pe care Victoria Milescu o tipărește la finalul volumului de față, neuitând să-i amintească pe numeroșii comentatori ai poemelor sale, critici și jurnaliști care au zăbovit cu colegialitate asupra unui univers liric cuprinzător ce poate fi sintetizat de poemul ce închide *Deriva sentimentelor*: „Sufletul urcă spre cer / trupul se cufundă în pământ / dar eu / rămân printre / florile de liliac / printre macii câmpiei în vară / printre irișii celor ce m-au iubit / ori m-au condamnat / cunoscuți și necunoscuți / știuți sau neștiuți / îmblânzitori de dureri / bijutieri ai vrajbei / venele mele caută / flutură-n vânt pânza sângelui spre depărtări / sunt aerul / mai mult de-atât nu pot fi...” Un poem ce mi l-a readus în minte pe autorul lui *Prufrock* și al *Țării pustii*: „Poezia nu înseamnă o eliberare a emoției, ci o eliberare de emoție; nu este exprimarea personalității ci eliberarea de personalitate. Dar, fără-ndoială, doar un om cu personalitate și emoții știe ce-nseamnă să vrei să te eliberezi de ele...”

Un posibil răspuns la judecata critică a lui Thomas Stearns Eliot îl putem afla deci aici, într-o carte scrisă în graiul pe care marele poet anglo-american s-ar putea să nu-l fi auzit vreodată, dar care există în această constelație a limbilor de pe planeta Pământ și pentru a permite imaginarului să se dezvolte cuprinzător: „Pe vremea când / umblam îmbrăcată-n argint / în alge, în frunze fosforescente / prin cerul vast cu păsări opalescente / pe vremea când aveam sânge cald / și răni chemând mâna ce m-a rănit / pe drum de fum, prin nori de pământ / pe vremea când aveam glas / și dănțuiam rostogolindu-mă / printre lacrimile de stâncă / spre steaua polară cu gură de lup...” – iată o posibilă dilatare a închipuirii, pe care poeta o practică dezinvolt și subtil.

„...qui ante nos in mundo fuerunt...”

S-ar putea ca poezia patriotică românească, ale cărei origini populare ori culte sunt bineștiute, să-și afle un nou punct de inflexiune într-o elegantă plachetă, de nici cincizeci de pagini, pe care Vladimir Udrescu a publicat-o în 2017 la Tipo Moldova (colecția *Bibliofil*) sub forma unui <u>lamento</u> al istoriei scurse pe meleagurile spiritului național, aflat înlăuntrul și împrejurul țării numită România. Ancorată în două citate din Vasile Pârvan („De când ne-a lăsat Roma singuri, numai cu focul de ură, de jur împrejur am trăit”) și Nicolae Iorga („Noi nu suntem înconjurați din toate părțile de prieteni”) cartea aceasta reprezintă un mod surprinzător de a pune în discuție unele din ecuațiile nerezolvate ale istoriei. Autor până acum al unor volume de poezie (*Scot cavaleria*, *33 de poeme cavalerești* și *dolor*) editate la Brumar-ul timișorean atât de prielnic poeților noștri de azi, Vladimir Udrescu s-a afirmat ca un scriitor format în albia avangardei și care – cum admirabil confirmă cel mai pertinent comentator al său, criticul literar Ion Papuc – „utilizează un lexic neutru, mai degrabă livid, nu rural ci întotdeauna citadin, intelectual fără ostentație, neologistic la zi. Marea lui performanță ține de modul în care intercalează în text abstracțiunile, conceptele chiar, pe care personificându-le le îngroapă în carnalitatea poemului. Și mai presus de toate stă veghea poetului, veghea fantastică pentru ca nici un clișeu lexical, nici o inerție a cuvintelor să nu se strecoare în poem.”

Citarea – chiar și la întâmplare, ceea ce nu va fi cazul – a versurilor din noua plachetă confirmă acest areal de simțire lirică percutantă. Fie că este vorba de Balcic ori Cernăuți, de Cetatea Albă ori Mănăstirea Peri, ba chiar și de înfiorata Moscopole, avem de-a face cu evocări ale unor efigii inubliabile și peste care istoria a țesut scenarii diverse: „în văzduh, doar o virgulă a infinitului / de unde viscolul cosmic / pe istmul veacului înfloresc migdalii / tresari / rugina-i o făptură / pe coasta de argint / la Balcic” confirmă prezența în memoria locului a iubitei regine a României (*Kralița Maria*, cum o numesc locuitorii de azi ai așezării marine) care și-a dorit somnul de veci în capela Stella Maris dar a cărei inimă și-a trăit aventura postbelică departe de locul ales: „la orizont, la Kaliakrya / gnoza-i cărată-n galioane / o dată cu inima Reginei Maria / răsfrântă într-o lumânare...”

Într-un alt tragic punct cardinal, la Cernăuți, poetul află „porumbești arboroși, asachi hurmuzachi / nistori streini sbieri și sextili / trași pe roata istoriei / de-o hulă-n dactili...” fiind vorba deci de minunații cărturari al Bucovinei, unii legați – precum Ciprian Porumbescu – de militantismul societății Arboroasa, de marile familii Asachi și Hurmuzachi ce au dăruit neprețuite ofrande pentru întreținerea românismului, de marele istoric al meleagului Ioan Nistor și de scriitorul Mircea Streinu, dar și de harnicul cărturar I. G. Sbierea ori de marele filolog transilvan Sextil Pușcariu, ctitor al Universității din capitala Bucovinei. Dar poetul mai vede „căruțele cu fânuri și stele / în care culcușea Fundoianu”, acest „biet Veniamin” cum l-a numit Eugen Lovinescu, ce avea să devină un important poet european și un martir pe altarul intoleranței secolului său tragic.

Legământul de neuitare al poetului („exilat în carapacea de sine / sufletul se va usca / <u>de nu-mi voi aduce aminte de sine</u>”) îl conduce să se gândească la locurile natale ale marilor patrioți români și al lui Paul Celan aidoma urmașilor biblici, angajându-se să sufere marea durere „<u>dacă te voi uita Ierusalime / de nu-mi voi aduce aminte de tine</u> / dalbă Bucovină”.

Trecând dincolo de „arcul voltaic al mitului”, poetul investighează istoria sub semnul numeroaselor sale conversii. Astfel, poemul despre Cetatea Albă aduce în pagină „coifurile falangelor” celor din legiunile romane fixate în garnizoanele de la Liman petrecând A. D. 198 în castrul de vară (*castra aestiva*) și-n cel de iarnă (*castra hiberna*) străjuind „gura Nistrului” permițînd peste veacuri pârcălabilor lui Ștefan cel Mare să croiască „urmașilor țara / prin brâurile crenelate”. Cetatea Albă, pe care unii o numesc astăzi Belgorod-Dnestrovski rămâne pentru ceilalți locul în care „furia mării urcă în nori„ căci „norodul tot a luat tânguire / în țara basarabă„.

Altundeva, pe locul unde fost-a mândra Mănăstire Peri vede cum „ca-ntr-o scenă de vânătoare / se stinge tristețea istoriei nordice / a țării codrului”, din falnica ctitorie de cândva a rămas „doar un gorgan cu ierburi pitice” ce „sprijină crucea de tablă sugrumată / de ploaie și de vânt / cu un Crist în neodihnă cătând în pământ / de pe rafturile bibliotecii academice / pic-pic se scurge sângele Lui / în Psaltirea Șcheiană”. (Din fericire, o nouă Mănăstire Peri a fost înălțată în Maramureșul ce ne-a rămas prin osârdia preotului ortodox Luțaș de la Săpânța.)

Un drum la Moscopole îl face pe acest „poeta doctus” care este Vladimir Udrescu să coboare în măruntaiele peninsulei balcanice în care se află și Pind și Rodopi și lacul Ohrid unde sălașurile armânești au scris istorie timp de două milenii, până când nemernicul pașă din Ianina le-a trecut prin foc și sabie aleasa lor capitală din ținutul ilir al Albaniei, astfel încât nu a mai rămas decât „o ciornă a văzului” din „cetatea nimicită / o pulbere pe <u>mâni</u>”. Acolo unde „au încolțit pe latina din veac / deșert și foc și pucioasă”.

Meditațiile poetului pe „ruinurile” Voskopolei (celălalt nume armânesc al Moscopolei) și ale celorlalte tragice topos-uri ale întregului spiritual ce afirmă latinitatea fundamentală a neamului nostru se produc într-o țesătură culturală de-a dreptul fascinantă, amintindu-ne că dacă „documentele spun că istoria / nu se repetă / Dumnezeu (...) în mare mila Sa / nu crede asta / și spune o poveste / despre martiri”.

Lor, legiunilor și cetelor de martiri căzuți sub ghilotina vrăjmașă a timpului le este dedicat acest <u>lamento</u> înfiorat pe care se cade a-l citi ca pe un – în sfârșit – binevenit manual alternativ de istorie...

„Fermecător de bine arată astăzi răul”

Apropiindu-se de șaptezeci de ani, Dan Florică (n. 1.01.1948) își selectează „micropoeziile” apărute în mai multe volume de-a lungul ultimelor două decenii într-o antologie tipărită la editura *Arefeana* (București, 2017). prilej de elogiere a consecvenței autorului de a da expresie lirică poemului într-un vers,văzut drept „o pasăre Colibri pe cerul poeziei”.

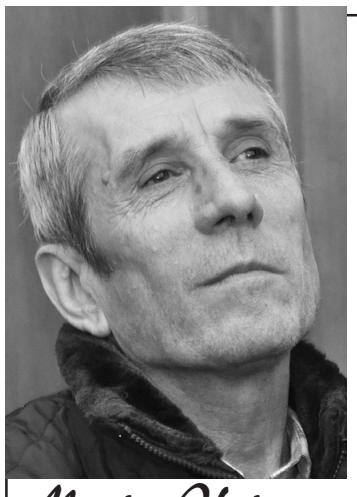
Contracția verbală produsă în poezia europeană sub influența niponă a *haiku*-ului a reprezentat o reacție pozitivă în raport cu ispitele retorice de tip hugolian, marcând cu discreție teritorii noi ale sensibilității. Dar, dacă așa cum indică profesorul Shuichi Kato „Basho și alți poeți de *haiku* din epoca Tokugawa aproape că nu menționează deloc societatea contemporană” aflată „într-un proces de degradare”, nu același lucru se poate spune despre unii din practicanții extracontinentali ai poemului într-un vers (aflat adesea în forma celor 17 silabe admise) care țintesc voluptuos mecanismele inerte ale timpului lor și încearcă să le deblocheze prin pilde ce înalță un veritabil edificiu al moralei publice. Căci, aflăm din *Final*, „când soarele din suflet pălește, înnoptăm”.

În sfârșit, însăși definiția dată tipului de poezie inspirator poate încânta orice autor și cititor preocupat de înțelegerea deplină a izvorului:

„Ce e haiku-ul ? Din tona de rocă smuls / un fir de aur.”

Numărați-i silabele și dacă vă vor ieși șaptesprezece la număr, îl veți înscrie pe bună dreptate în ceea ce japonezii numesc atât de frumos *uta monogatari*, adică povestea poeziei...

Marin Ifrim

Marin Ifrim, născut la 1.12.1955, în comuna Bălăceanu, jud. Buzău, este absolvent al Facultății de Istorie, Muzeografie și Arhivistică, Universitatea „Spiru Haret", București. Membru titular al Uniunii Scriitorilor din România (1998). Fondator și redactor-șef al revistei „Cartelul Metaforelor" (Buzău). A debutat cu volumul de versuri *Spre orașul cu un milion de ferestre*, la editura Litera, 1986, urmat de numeroase cărți de poezie, proză, critică literară, tabletă, eseu, monografie, pamflet politic: *Curentul marin* (1995), *Alfabet de tranziție* (1995), *Însemnări despre literatura buzoiană actuală* (1996), *Fotografii cu cântec* (2001), *Incursiuni în viața unui actor. George Mihalache-Buzău* (2001), *Poeme* (2003), *La spartul târgului* (2004), *Lamentații de mucava* (2004), *Suprafața lucrurilor* (2004), *Scriitori buzoieni și scriitori din țară* (2006), *Fiecare cuvânt pentru Nicolae Pogonaru* (2006), *Monografia comunei Bălăceanu* (coautor, 2007), *Gloria locală* (2007), *Portrete în bleu'Marin* (2008), *Trilogia efemerității* (antologie de proză scurtă, 2008), *Circum stanțe* (2008), *Nume și cărți* (2009), *Din capitala mondială a anonimatului* (antologie lirică, 2011), *Cântec pentru cel care se râmnicerește* (selecție critică din opera lui Constantin Marafet (2011), *Săptămâna de sare* (2011), *Cartelul metaforelor* (2012), *Scrisori din Anglia* (2013), *Cu vaporul prin deșert* (2014), *Vid reîncarnat/ Reincarnated Void* (ediție română-engleză, 2014), *Invitație la vals literar* (2014), *Blocat în lift, spre cer* (2015), *Cartea Teatrului* (2016), *Cartea de muncă* (2016), *Din/spre teatru* (2017). Despre cărțile sale au scris: Geo Vasile, Nicolae Băciuț, Radu G. Țeposu, Dan Silviu Boerescu, Dumitru Ion Dincă, Stan Brebenel, Ionel Necula, Gheorghe Postelnicu,Titi Damian, Ion Murgeanu, Dumitran Frunză, Nistor Tănăsescu, Alex. Ștefănescu, Lucian Chișu, Dan Giosu, Ion Roșioru, Gheorghe Neagu, Nina Neagu, Alexandru Spânu, Gheorghe Andrei, Florentin Popescu, Dorel Istrate, George Vioreanu, Gheorghe Ene, Tudor Cicu, Corneliu Vasile, Gheorghe Coman, Ioan Vasiu, Passionaria Stoicescu, Radu Voinescu, Ionel Necula, Magda Ursache, Ion Machidon etc. A obținut numeroase premii și diplome: Premiul revistei „Flacăra" la Festivalul Național de Poezie, Oradea, 1984; Premiul „Duiliu Zamfirescu" pentru poezie, Focșani, 2004; Premiul „Salonului scriitorilor vrânceni de pretutindeni", pentru volumul „Scriitori buzoiani și scriitori din țară", Mărășești, 2006; Premiul ziarului „Cuvântul liber", la Festivalul Internațional „Lucian Blaga", Lancrăm, 2004; Premiul Editurii „Anastasia-Ina", pentru întreaga activitate publicistică, 2003; Premiul pentru cea mai bună carte de poezie a anului 2007(*Gloria locală*), în cadrul Festivalului „Le printemps des poetes" („Primăvara poeților", 2007); Premiul „Opera Omnia", Râmnicu Sărat, 2011; Premiul „Dumitru Pricop" la Festivalul Internațional „Vrancea literară", 2017; Diplomă de Onoare a Ligii de Prietenie Româno-Sârbă, pentru contribuții remarcabile la promovarea prieteniei româno-sârbe, 2001; Diplomă de Excelență din partea Fundației Academice „V.Voiculescu", 2001; Titlul de „Urmaș al lui Pamfil Șeicaru", acordat de Consliul Local Municipal Buzău și Biblioteca Județeană „V. Voiculescu", 2004; Diplomă de Excelență și Titlul de scriitor de onoare al orașului Mărășești, 2006; Diplomă de Onoare din partea orașului Hârșova, la 1900 de ani de la atestarea documentară; Diplomă de Cetățean de Onoare al Municipiului Buzău, 2008; Diplomă aniversară „Rotary Club", Buzău, 2012 etc. Inclus în *Enciclopedia personalităților din România*, *Who is Who*, 2009 etc. Este tradus în engleză, franceză, germană, sârbă și italiană. Original și nonconformist, talentat până-n măduva oaselor, Marin Ifrim caută febricitat, în tot ce scrie, noi teme, idei și formule expresive. Poemele sale marine, terestre, un tip de prozo-poeme au duioșie și revoltă. Au tensiunea și vibrația existențială generate de o nemulțumire inspiratoare. Au spiritul protestatar specific celor ce-și strigă adevărul, chiar dacă strigă în deșert, prea devreme sau prea târziu. (Victoria Milescu)

CINEVA PLÂNGE CÂT PLOAIA

Când vreau să citesc aproape totul, las cărțile și biblioteca în urmă
Și intru în Cimitirul Dumbrava. Și citesc cruci. Parcă aș fi pe altă
Planetă. Ce lume. Simt fostele vieți cum îmi trec prin vene. Citesc
Fără să mă crucesc. Îmi vine să respect rostul Morții. E și ea cineva
Mai importantă decât toți bogații planetei. E patroană a liniștii
Selenare. Citesc avocați, doctori, miniștri, croitorese de lux
Citesc profesii și versuri pe cruce. Uneori cimitirul e plin de melci
Și plouă. Și se aude un fel de Mozart printre cărările înguste ale
Cimitirului. Cineva plânge cât ploaia. Plâng și eu dintr-o solidaritate
Pe care n-o prea port cu mine. Și citesc cruci. Uneori aprind
Lumânări. Pe ici și pe colo. La cei care sunt rudă de pământ cu mine.
Și citesc fără să îndoi vreun fir de iarbă, vreun semn de cruce
Cu carte. Deja sunt în viitor. Știu că voi fi citit măcar pe cruce.
Semnul crucii. Singurul alfabet mai mult decât Universul. Citesc.

UNDE EMINESCU PLÂNGEA PE UMERII SPAȚIULUI

Ești aer pur și simplu, mi-e dor de tine și când ești lângă mine. Ce minte
Rătăcită am. Nici nu știu care ești tu. Mă uit sub stele, ești mereu
Undeva, unde Eminescu plângea pe umerii spațiului. Doamne, ce te
Iubesc. Și nici măcar nu știu dacă exist. Ești aer pur și simplu, îmi simt
Plămânii, ca o pasăre deasupra unui ocean interminabil. Plutesc peste
Abis, și văd cerul pe dos. Ești așa de aproape încât îmi tremură pielea,
Penele de înger ratat. Știu unde ești și mă tem să deschid ochii, nici
Lucrurile frumoase nu sunt așa de reale. Stau și mă gândesc la nimic,
La alt fel de eternitate, la gândul meu mic. Dă-mi ceva de care să-mi
Sprijin nimicul. Nu mă lăsa doar să presupun. Oriunde privesc
Nu te văd decât în aer curat pur și simplu. Cu ochii mei care nu cunosc
Decât aerul. Această înălțime infinită a vederii. A punctului de vedere.

ÎN STELELE LUI LUCIAN BLAGA

Urmează să vin pe lume. Acum sunt la mama acasă, în stele ciudate
Plin cu globule roșii și albe. Urmează să primesc un nume. Unul de
Tată. Sunt așa de ciudat și de speriat că nu-mi vine să văd lumea.
Cândva o să înțeleg că femeia nu e o gaură, ci o poartă stelară.
Acum îmi inventez plânsul. Sughiț deja ca un luptător corp la corp.
O să și scriu, o să și citesc, o să trăiesc în felul lumii
Din ce în ce mai prost, din ce în ce mai sfânt sau mai păcătos.
Din ce în ce, din mine în mine. Urmează să vin pe lume și
Parcă nu m-aș plictisi dacă o să tot aștept moartea. Ca să spun
Încă odată: Acum sunt la mama acasă. În stelele lui Lucian Blaga,
Fântânarul busuiocului. Acum o să scriu și o să citesc...

TATA ERA DEJA O RĂDĂCINĂ

Singura mea iubită, singurul meu doctor, singurii mei copii
Îmi spun să mă odihnesc. Ei cred că am murit prea mult,
Prea devreme, prea înaintea multora. De fapt, aș putea avea
O mie de ani, două, trei dacă nu vă convine. Sunt așa
Și doar atât. La vârsta mea, tata era orb precum vidul. E ca
și cum aș da ora exactă a dimineții. Mă plimbam cu el într-o
căruță și mă tot iscodea unde e orizontul. Înainte, tată, cu cal și
căruță cu tot. Era doar orizontul meu provizoriu, tata era deja
o rădăcină de lumânare, ceva ca rășina din care plâng brazii.

TOCMAI ÎMI VINE ÎN GÂND O MAșINĂ DE SCOS SUFLETUL DIN FRUCTE

Sunt aici, în locul din care cresc. Și-n sus și-n jos. Și-n toate punctele
Cardinale. Sunt doar aici, nicăieri de găsit fără voia sufletului meu. Sunt
Doar aici, în inima lucrurilor, în minerale, în tot ce vine din tine
Natură din natura mea. Nu sunt făcut din pământ, nici din apă,
Nici din aer, nici emoțional. Sunt așa de adevărat încât mă dor
Îngerii. Vorbesc despre lucruri nepermise. Ce frumos e să știi că ești
Certitudine. Mai ceva ca un Papă, ca să zic pardon. Religia mea e
Viața. E ceva așa de simplu și de repede încât se observă abia după
Pentru fiecare dintre noi. Cândva, în timp, un poet, un David, scria
"Eu vă iubesc pe toți". Și era pe moarte. Deasupra ei. Ca și cum ar
Fi citit-o. Eu nu-i pot iubi pe toți dacă nu sunt și eu acolo, între ei
În viață minerală, făcut măcar apă minerală pentru însetații de pe
Ultimul drum. Tocmai îmi vine în gând o mașină de scos sufletul
Din fructe. Pentru zilele mele neterminate. Parcă aș vrea să gust sunete
De creștere a merelor. Tocmai sunt iubit de zile păstrate de alții.
Am motive să mai trăiesc ca și cum aș fi pe un câmp de luptă. Lupt.

OARE VIERMELE DIN MĂR E FOSTUL ȘARPE DIN RAI ?

Blocurile târgului meu îngust ar putea fi chiar o pădure plină de pași și
Plină de mușcate-n balcoane, plină de fluturi, pisici, țânțari și din când în
Când de țipete de hiene divorțate de foame. Sunt în pădurea dinaintea
Acestor blocuri pline de fire și țevi. Citesc orașul, ce a mai rămas din
Frunza Evei, a mai în vârstă femeie vânzătoare de mere cretești.
Acum, fosta pădure, piața orașului verde, e plină de femei la tarabă.
Fiecare cu merele ei. Eu caut doar un kilogram de mere, doar vreo
Șapte mere, ca și cum aș căuta șapte Albe ca Zăpada în casa
Unui pitic. În ultima vreme am văzut că ne mor și piticii, pădurile
Devin cărți de poeme în scoarță de sicriu șlefuit. Ce timpuri de neatins.
Undeva în piața asta verde există șapte Albe ca Zăpada, printate direct
Pe ochii mei de pitic în căutare de șapte mere, cam un kilogram.
Creștești. Încreștite de lumină. Cu sâmburi râzând, ca dantura Pegasului.
Oare viermele din măr e fostul șarpe din Rai ? Altfel nu se explică de ce,
După ce acesta intră în măr, își trage o frunză, ca și o ușă, la intrarea
În viermănoșenie. Mă întreb și eu. Nu-mi trebuie filozofi în urechi.
Când vine vorba despre treburi din astea, îmi pot folosi piticul din dotare.

VIAȚA CUVINTELOR

Ce sunt cititorii mei dacă nu câțiva miliardari ai cuvintelor ? Îmi iubesc
Cititorii fără să storc rime electorale. Poemele mele iubesc și micii
Mei dușmani, mărunțișurile dintre orgolii. Așa vor versurile mele, să
Iubesc toate căile unde se duc literele, toți ochii de cititori inclusiv în stele.
Plăcerea dintre cuvinte, e ca vidul dintre stele, nefiind prea vid, ci doar
Lipsit de căutare. Vin cuvintele pe umerii mei, în palmele mele se așează
Precum porumbelul lui Noe. Și-mi vine să strig, în loc de pământ: Cuvinte !
Îmi citesc cititorii. Și ei scriu și le citesc gândurile scrise direct în ceea
Ce scriu. Vorba poetului Ion Caraion: „am fost înlocuit". Așa, ca Petre
Stoica, printr-un "potop de simpatii". Aș scrie o mică odă a cuvântului
Inclusiv în limbile maimuțelor, pentru toate junglele, pentru toți copacii
Și toate apele. Aș scrie ca și cum aș visa realitatea. Cu toate durerile ei.
Sunt aici ca să scriu. Scriu ca să fiu aici. Și citesc ce gândesc cititorii mei
În timp ce eu scriu. Altfel mi-ar fi rușine de ei. Ăsta să fie păcatul meu.
Iubirea de scris. Lecție neterminată nici măcar de genii. Viața cuvintelor !

Radu Costinescu „Bolintineanu”

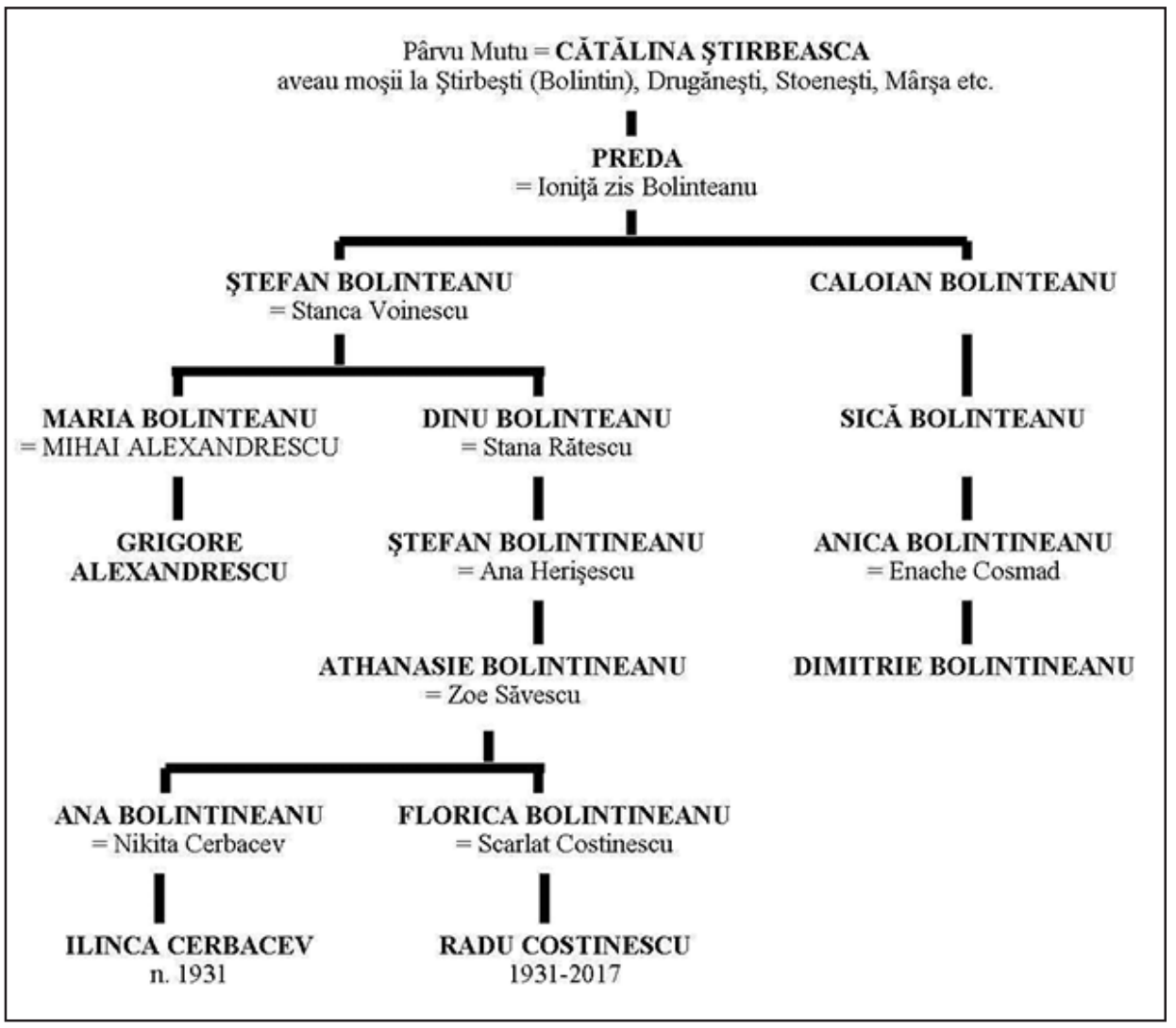
Vasile GRIGORE

Cu ceva vreme în urmă primeam o veste tristă. Ne-a părăsit pictorul Radu Costinescu (n. 2 iulie 1931, București), cel pe care îl numeam „ultimul Bolintineanu”, urmaș din spița boierilor purtând numele localității noastre, care s-a stins în această vară, la 25 iulie 2017 și a fost înmormântat în cavoul familiei din cimitirul Bellu.

Am avut privilegiul să-l cunoaștem pe maestru și să discutăm în mai multe rânduri. Ne-a impresionat vila sa de pe Icoanei 56, atelier de creație și locuință, pe care ar fi dorit să o vadă transformată în muzeu. Tot așa, aplecarea domniei sale către trecut, pasiunea pentru istoria familiei și a satului Bolintin, pe care a reușit să o fructifice în câteva articole valoroase.

De-ar fi să-i descriem evoluția profesională, am începe cu vacanțele copilăriei petrecute la conacul de la Bolintin, apoi am spune că a fost student la Institutul de Arte Plastice „N. Grigorescu” în perioada 1954-1959, an în care este exmatriculat din motive politice. Termină Institutul abia în 1971. Din 1961 participă la manifestările anuale, bienale, municipale și naționale. Expoziții personale în țară la București (1968, 1972, 1974, 1980, 1988, 1994, 1996, 2001, 2008) și Mamaia (1982). Participări la expoziții românești în străinătate: Torino-Italia și Ludecheid-Germania (1969), Roma și Florența (1970), Atena (1978, 1982), Moscova (1988). Este autorul lucrării de artă monumentală *Golgota și Înălțarea* de la Biserica Italiană din București. Prezent în numeroase lucrări de sinteză, articole în presă și cataloage de expoziții.

Iată ce mărturisea pictorul Radu Costinescu despre arta sa, într-un dialog cu distinsul nostru colaborator, scriitorul Ion Andreiță:

Arborele genealogic al pictorului Radu Costinescu

Frații Ilinca și Vladimir Cerbacev la conacul Bolintineanu în costum tradițional bolintinean

„Sunt multe lucruri care se pot spune despre pictură; depinde din ce unghi privim problemele formelor și culorilor – sau despre ce exprimă și ce sugerează. Odată încheiat tabloul, avem de-a face cu un nou spațiu; firește, nu un spațiu cu adâncituri și ieșituri, ci un spațiu al picturii, o lume nouă, care nu mai are a face cu lumea concretă. Important este ce exprimă acest spațiu, nu faptul că este diferit de spațiul contemporan. [...]

Eu nu accept acele imagini strâmbe, construite la întâmplare, *aleatorii*; sper ca pictura și arta să nu meargă în această direcție; nu putem face însă previziuni, trebuie să vedem cum vor evolua lucrurile, să așteptăm.”

Știm că în ultima parte a vieții era preocut de soarta vilei de pe strada Icoanei și a colecției pe care o adăpostea. A încercat să găsească un „stăpân”, apelând la diferite instituții (primăria București, UAP, Academie...), ce nu s-au arătat interesate. N-am îndrăznit să-i propunem, ca o posibilă soluție, primăria Bolintinului și nu știm ce soartă vor avea prețioasele opere de artă. Știm doar că Radu Costinescu nu a avut copii, iar despre unii „nepoți”, despre care mai aducea vorba, nu vrem să ne pronunțăm.

De undeva, de prea departe – pentru câtă vreme încă, oare ? – o ultimă „Bolintineanu”, din stirpea vechilor boieri mai păstrează imaginea Bolintinului de altădată, ale bătrânelor conace boierești, ale bogatului târg, ale Școlii Vechi în plină strălucire, ale Căminului Cultural de unde, poate, și-a și extras pasiunea pentru muzică ce-i va aduce faima.

O salutăm de aici, de peste mări și țări, pe vara bună a maestrului Radu Costinescu, îndrăgita artistă Ilinca Cerbacev, ce locuiește acum pe undeva, prin Mobile-Alabama (SUA) și o rugăm, cât se mai poate, să nu uite, să nu ne uite...

Bibliografie:

Ion Andreiță, *Portretul artistului la maturitate – Radu Costinescu despre el însuși*, în *Sud*, nr. 112-113, noiembrie-decembrie 2008, p. 17.

Ștefan Crudu, Vasile Grigorescu, *Interviu cu pictorul Radu Costinescu – un Bolintineanu*, în *Sud*, nr. 143, august 2012, p. 5, 19, 20.

Ilinca Cerbacev, 2012

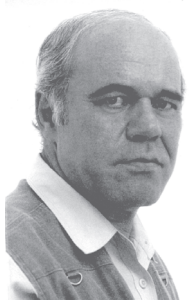

Vila din Str. Icoanei nr. 56, București

CĂRȚILE PRIETENILOR MEI (VII)

Între topos și atopos

Nicolae Dan Fruntelată prozatorul sau Ipostazele transfigurării

Florentin Popescu

Deopotrivă maliţios, ironic şi autopersiflându-se, Nicolae Dan Fruntelată notează pe ultima copertă a celei mai recente apariţii ale lui (Dincolo de Botoşeşti-Paia, Editura Semne, Bucureşti, 2017): „Eu vreau să impun în literatura universală *zvâcromanul,* vorba doctorului Goiţă de la Gvardenița: Dai un leu și iei pastila/Ți-a trecut boala și sila .

A, dacă vă plac romanele clasice, n-am ce vă face. Citiţi *Mir e Vaina,* citiţi Balzac, aveţi timp, faceţi ce vreţi cu el ! Pentru ăilalţi, pentru ai mei, grăbiţi, eu o să scriu o carte de *zvâcromane.* Cu nişte teme total surprinzătoare. Precum: el o iubea pe ea, ea îl iubea pe el, părinţii lui şi ai ei nu erau de acord, atunci el se omora, ea se otrăvea, ori invers, nu câştiga nimeni, era ca la Loto, statul ia banii lua făcea filme, piese, parale căcălău, autorele, nenea Will, murea sărac."

Trecând, însă, dincolo de această mărturisire, procedând la lectura atentă a prozelor lui Nicolae Dan Fruntelată (şi a celor anterioare titlului amintit mai sus) vom vedea că – prin citatul menţionat – autorul, cu sau fără voie, ne-a derutat, întinzându-ne o capcană. E adevărat sub semnul unor „zvâcromane" pot sta mai multe dintre textele sale, unele dintre ele purtând seminţele sau germenele unor romane în toată regula, fie ele redactate în stilul tradiţional al termenului, fie în formule mai moderne, care sparg tiparele încetăţenite şi se pot înscrie în aria modernităţii de ultimă oră.

Tripla lansare de carte pe care dl. Nicolae Dan Fruntelată ne-a oferit-o în ziua de 7 noiembrie a.c. (*Baladângile*, versuri; *Scaunul electric 2* şi *Dincolo de Botoşeşti-Paia)* ne-a oferit prilejul de a privi din unghiuri relativ noi întreaga literatură pe care o scrie acest autor, ajuns acum la un număr egal de titluri în poezie şi în proză (câte patru în fiecare gen, după cum aflăm de pe manşeta celui mai nou dintre volume).

Prima impresie (şi care continuă să ne stăruie în minte şi în suflet şi după lectura succesivă a acestor cărţi) este aceea pe care am mai exprimat-o şi cu alte ocazii: Nicolae Dan Fruntelată se înscrie în largul pluton al scriitorilor, de la noi sau de aiurea, pentru care propria biografie, de pe diversele ei paliere, reprezintă o continuă şi de nesecat sursă de inspiraţie. Dar, oare, nu spunea undeva Antoine de Saint Exupéry: „Eu vin din copilăria mea. Eu vin din copilăria mea ca dintr-o ţară" ?, iar un alt mare scriitor, Mario Vargas Llosa, ca şi cum l-ar fi completat, publica o carte întreagă „A trăi pentru a-ţi povesti viaţa". Ca să nu mai amintim de Pablo Neruda, care îşi intitula propriul jurnal „Mărturisesc că am trăit".

Aşadar, cam pe aici s-ar situa şi genul proxim al literaturii practicate de dl. Nicolae Dan Fruntelată, ajuns la o vârstă la care amintirile, portretele, însemnările şi tabletele sunt elaborate, dacă putem zice aşa, cu maturitatea şi înţelegerea date de o anume înţelepciune a maturităţii, a omului care nu se mai lasă influenţat nici de sentimentalism, nici de idei preconcepute, nici de cine ştie ce partizanate, ci judecă totul cu măsură, cu dreptate şi, firește, cu sinceritate.

Ca modalitate, *Scaunul electric 2* (Editura Rawex Coms, 2016) se înscrie în mare măsură, în siajul volumelor anterioare (*Gazetăria, viaţa şi dragostea mea, Scaunul electric 1, O dată-n veac patria moare* şi *Expulzat din Trinidad-Tobago)*, cărţi de memorialistică şi de mici eseuri, de portrete ale celor cu care autorul şi-a încrucişat paşii de-a lungul bogatei lui experienţe de scriitor şi de ziarist.

Ca om al timpului său, în care s-a integrat nu doar ca simplu martor, ci efectiv, trăindu-i mişcările, răsturnările de situaţii (sociale, politice etc.), autorul acestor cărţi a simţit că este de datoria lui să aducă mărturiile proprii, gândurile, judecăţile personale despre oameni şi vremuri.

Se ştie, nu suntem primii care o spunem, memorialistica, jurnalul, tableta, însemnarea, notaţiile constituie pentru istoria literară (şi nu numai pentru ea !) surse de mare însemnătate şi de un real folos generaţiilor viitoare.

Dacă ar fi să căutăm un numitor comun al textelor lui Nicolae Dan Fruntelată circumscrise genurilor de mai sus acela ar fi *sinceritatea,* dublată la tot pasul de respectul pentru adevăr. În toate scrierile sale în proză de până la *Lambretta* (şi în bună parte şi după aceea) autorul a fost şi a rămas ceea ce cu un termen comun se poate numi *un om de bine.* Aşa se întâmplă şi atunci când deplânge starea în care a ajuns ţara după 1989 şi atunci când vorbeşte despre foşti colegi care s-au dovedit a fi labili în materie în ce priveşte caracterul („albăstrind", cum scrie undeva hârtia de turnesol şi devenind peste noapte „democraţi liberali" etc. după ce mai înainte lucraseră cot la cot cu cei pe care îi criticau după 1989). Un om de bine se vădeşte a fi şi atunci când, în urma unor lecturi, pune în lumină meritele autorilor sau când vorbeşte despre prietenie, curaj, demnitate ş.a., ori despre persoane/personalităţi arhicunoscute din domeniile culturii sau despre unii aspiranţi la gloria literară. Nicăieri nu aflăm injurii sau cuvinte de ocară la adresa cuiva, chiar dacă acela/aceia probabil că le-ar merita.

Fără a se desprinde, ca stil, manieră, modalitate a scrierii etc. de volumele anterioare, cartea *Dincolo de Botoşeşti-Paia* este, totuşi, cu totul altceva şi, cel puţin deocamdată, ni se pare a fi cea mai bună carte de proză a d-lui Nicolae Dan Fruntelată.

Construit şi el tot din amintiri, mai vechi sau mai noi, volumul (redactat la persoana întâia, ceea ce îi conferă, între altele, şi caracterul de confesiune) ar putea fi considerat o „introducere" în lumea de ieri până mai ieri a „Bălăciţei", un fel de Macondo al lui Marques, un spaţiu cu oameni şi întâmplări ieşite din comun, care i-au marcat viaţa şi i-au populat amintirile autorului. Este

interesant de observat felul în care copilul de altădată recepta fapte pe care avea să le înţeleagă abia mai târziu, la data când le va povesti (precum secreta amenajare a unei baze ruseşti într-un sat din Oltenia, cu evacuarea localnicilor şi distrugerea cimitirului); peste timp – ironie a istoriei ! – evenimentele par a se relua la Deveselu) sau apariţia unor cai albi prevestitori ai morţii unui tovarăş de joacă.

Autorul, care rămâne structural un poet, este aici, ca şi unii mari predecesori ai lui (V. Voiculescu, Mircea Eliade, Agârbiceanu ş.a.) atras de lumea fascinantă a miturilor şi eresurilor rurale şi nu e de mirare că trăieşte o adevărată voluptate descoperind în mijlocul comunităţii oltenești din zona Vânjului Mare întâmplări, aventuri, isprăvi de altădată, pe care le transfigurează cu talent, amintind, pe lângă prozatorii şi de un Panait Istrati (*Murmurina,* dar şi *Amantul de duminică* ori *Tanţa lui Vânturică* sau *Răzbunarea Buriatei).*

Una dintre proze (*Jurnalul lui Titi Carada)* reuneşte povestirile, cu iz de aventură şi de tragedie totodată, pretinse a fi auzite de la mai mulţi inşi care se adunau într-un fel de cenaclu la o casă din Lunca Jiului în anii comunismului. O casă al cărei proprietar nu era altul decât Titi Carada (ins „cu o faţă de pandur mehedinţean, îmbrăcat cu o cămaşă albă de pânză, cu nişte pantaloni negri strânşi pe picior, tot timpul ras proaspăt, avea mustaţă mare, neagră, părul tăiat scurt, parcă retezat cu briciul, ochii lui m-au fascinat întotdeauna, erau negri, alunaţi, cu un fel de neastâmpăr şi de spaimă de tot ce vede" scrie prozatorul), nepotul lui Eugen Carada, fost guvernator al Băncii Naţionale (mai an statuia lui, dată jos de comunişti, a fost repusă la locul ei la unul din colţurile instituţiei pe care a diriguit-o). Aici, în casa nepotului de guvernator, dl. Nicolae Dan Fruntelată, proaspăt ziarist prin anii 70-71 ai veacului trecut, condus fiind de „Nea Gheorghe Dindere", o figură de frunte a Olteniei, a cunoscut persoane de la care a aflat fapte şi întâmplări surprinzătoare, demne de a forma substanţa unor nuvele sau romane. Subiacent, prozatorul simpatizează cu grupul şi nu se mai miră că chiar un securist frecventa „cenaclul", fără însă a-şi turna convivii la temuta instituţie. Firește, există o motivaţie şi aici: după lectura unei cărţi ruseşti de propagandă, acesta îşi turnase tatăl şi, întorcându-se peste ani la el, i-a jurat să nu mai dea pe nimeni în mâinile Securităţii câte zile o avea. Ceea ce a şi făcut.

În *Jurnalul lui Titi Carada* povestirile par a curge una din alta, ca într-un imaginar Han al Ancuţei, cu deosebirea că în cartea de faţă mai toate au accente dramatice, nu ca la Sadoveanu. Gheorghe Dindere, fost erou al Muncii Socialiste, a cărui glorie reuşise să-l impresioneze până şi pe Nicolae Ceauşescu – cel care devine ciceronele legăturilor autorului cu casa din Lunca Jiului, un garant totodată că dincolo de figura ziaristului Nicolae Dan Fruntelată nu se ascunde un trimis al Securităţii, spre a fi infiltrat acolo – este văzut de prozator, dincolo de publicitatea ce se făcuse în jurul lui odinioară, ca un om obişnuit, preţuit de colectivitate, cinstit, omenos şi înţelegător cu ţăranii, ajutându-i în limita prerogativelor şi posibilităţilor lui (când dogmaticii comunişti au cerut să fie aspru pedepsit pentru că nu a arestat o bătrână care luase din lanul cooperativei câţiva ştiuleţi de porumb iar cazul a ajuns până la dictator, Nicolae Ceauşescu ar fi spus: „De acest om să nu vă atingeţi !".

Într-o cu totul altă grilă, satirico-umoristică sunt povestiri precum *Marşul cel lung al Dobrenilor* – exemplu tipic pentru nedumeririle şi orbecăielile ţăranilor care, zăpăciţi de manipulările cu televizorul din decembrie 1989, nu mai înţeleg nimic din mişcările şi politica momentului, cum de altfel n-a înţeles decât mult mai târziu aproape toată ţara.

Câinele, pisica şi lumea ailaltă ne-a amintit de proza animalieră a lui Brătescu-Voineşti şi a lui Emil Gârleanu.

În toată proza d-lui Nicolae Dan Fruntelată există o căldură, un fior nostalgic, un regret faţă de trecerea timpului care a luat cu el nu numai cele petrecute şi readuse în pagină prin condeiul scriitorului de azi (dar văzute cu ochii celui de odinioară), ci şi timpul faptelor, îngropându-le, ori ducându-le în „ceaţă şi fum" odată cu anii copilăriei şi tinereţii autorului. Toate acestea, rostite pe un ton blând, ca o destăinuire la ceas de seară şi de liniște alcătuiesc, putem spune fără teama de a greşi, originalitatea, marca, timbrul care-l diferenţiază pe autor de alţii, făcându-l recognoscibil în tot ce a scris dacă i-ai citit mai înainte câteva evocări.

La lumina amintirii figurile personajelor capătă parcă o aură de mister şi de frumuseţe, ca la Sadoveanu, dar şi o anume ciudăţenie, ca la un scriitor aflat mai aproape de noi în timp, Nicolae Velea.

Dincolo de Botoşeşti-Paia, fie că autorul o consideră „un zvâcroman", fie că nu, este o carte ce probează ajungerea autorului ei la o maturitate a scriiturii mai mult decât remarcabilă.

Este de aşteptat ca ea să marcheze noi puncte de ascensiune în volumele viitoare.

Passionaria Stoicescu

SUNT NOR

Eu plou și nu-i nimica nou…
Câte mai mult, câte puțin
conjug cu norii pe „devin”.
Clipă de clipă mă tot schimb –
când neguroasă, când cu nimb,
fugind, plutind sub bolta-nalta
mereu o alta, tot o alta…
Sângele meu scrie o hartă
a unui cer ce-l port, mă poartă
de colo-colo ca pe nori,
fie amiază, fie zori,
gând, trup și suflet schimbător,
„A sta” nu-ncape în decor:
tun, fulger, ning și plou… Sunt nor …
Pe cerul îngăduitor,
în turmă, singură, trec, zbor,
dar niciodată-ntâmplător,
doar pătimașă, doar cu-un dor.

ÎN SOLDA LUI GUTENBERG

lui H. G.

Și ce dacă-i vară ?
În capul meu ninge,
impersonal ninge...
Se succed pe meninge
s t a r t și *s t r a t* ...
R-ul mârâie:
„Te-am avertizat !
Se-nvârte cheia sensului
într-o broască de timp
uzat... ab/uzat...”

Și ce dacă-i senin ?
În gândul meu plouă,
impersonal plouă...
Se răsucește litera nouă
din cer pe pământ
și totul se-nnoroiază
în clipa–cuvânt...
R-ul mârâie iar:
„Doar noroi,
atât e de voi !”

Din *s t a r t* iese *s t r a t*,
se răsucește ADN-ul
uzat... ab/uzat...”

Scriu,
și ce dacă scriu,
și cine citește ?
Doar unul jelește
hârtia ajunsă sicriu,
cuvântul – un giulgiu pătat,
mormântul – o groapă-n pustiu,
cortegiul evaporat...
„Vivat computerul și Wikipedia,
vivat reclamele Media,
vivat văzul nevăzător,
vivat scrisul de necitit !...”

Ah, de-aia scriu,
doar așa pot să fiu,
cu gestul meu încăpățânat
ca Bolero-ul lui Ravel,
când se-ntoarce în el
poruncindu-mi să-nviu
cu sufletul jupuit,
la *s t a r t* și-n *s t r a t*,
iar despre circ, halei-hap,
s-o tot iau de la cap
în poeticul cap,
unde cheia sensului m-a prevenit:
„S t a r t u l a fost furat,
s t r a t u l s-a nesfârșit !”

SUA FATA LIBELI...

Mă întreabă ades cititorii cu suflet curat, care carte dintre cele scrise mi-e cea mai dragă.Le răspund invariabil, că orice părinte își iubește pruncii la fel. Și totuși, primul copil te emoționează altfel decât cei ce urmează. Și iarăși, ultimul, cel mic și neajutorat, îți umple sufletul de duioșie și parcă te apleci asupra lui cu mai multă atenție.

La Buzău, m-am reîntâlnit cu primul meu volum de poezie, *Zăpezile de jertfă*, editat acum aproape patruzeci de ani, la editura Litera, unde am fost redactor vreo 15. M-am bucurat enorm, nu doar că nu mai aveam în biblioteca personală nici un exemplar, ci și pentru că mi-a trezit brusc un noian de amintiri dureroase. M-a fericit cu această „tristețe” colegul Marin Ifrim, un poet pe care il prețuiesc mult pentru talent, curaj și spirit de echipă.

Dacă stilul e omul, apoi acest prim titlu e grăitor măcar pentru **dăruire** = **jertfă** și pentru **zăpezi** = **puritate**. Dar nici să dărui nu e ușor într-o lume în care se vrea mai mult să se primească. Pentru cei care „strică prețul pieței” dăruind, există pedepse din partea celor care n-au ce dărui, valabile și astăzi...

La Litera am ajuns, pentru că aveam dosarul de cadre „pătat”. Mama fusese exclusă din PCR, încă înainte de 1950, iar fiica ei, orice ar fi făcut, trebuia marginalizată. Cu poeziile ei cu tot.

Manuscrisul *Zăpezilor...* a fost depus în 1971 la editura Eminescu. Aici, de două ori, colegul și poetul Nelu Oancea (Dumnezeu să-l ierte !) mi l-a „rătăcit” cu voie sau fără voie, iar a treia oară, după un memoriu la directorul de atunci, criticul Valeriu Râpeanu, a fost încredințat unui lector extern, criticul Cornel Regman. Parcă văd și acum „referatul” care-mi respingea poezia ca fiind „brutală, fioroasă și incongruentă”. Peste câțiva ani, la Brașov, C.R. îmi cerea scuze și mă ruga să-i ofer noua carte tipărită, pentru a scrie o cronică „pansatoare”, pentru reparații morale. N-am făcut-o.

Apoi, grație lui Hristu Cândroveanu, un critic care credea în poezia mea, *Zăpezile...* au poposit la editura Albatros. Directorul, regretatul poet Petre Ghelmez, necunoscându-mă pe atunci, l-a întrebat de față cu mine, aflată în secretariat, după un dulap: „E amanta ta, de mi-o prezinți atât de elogios ?” Am plâns câteva zile, mi-am retras manuscrisul și de aici și am hotărât să scot cartea în editura unde lucram, cu cel mai pretențios și serios redactor al Literei de pe atunci, traducătorul Șerban Velescu.

Cum totul trebuia plătit cu bani mulți, căci Litera edita în regie proprie, adică pe cheltuiala ta, am fost la un pas de divorț. Nu aveam o casă personală și în ideea de a ne cumpăra un apartament, am făcut împrumut la CEC. Am hotărât peste noapte să scot avansul oferit cu dobândă, de la CEC-ul socialist, care ne oferise înlesnirea. 7.000 lei din cele 14.000 lei, date pe din două, reprezentau partea mea, cealaltă jumătate rămânându-i soțului meu. Într-o noapte răvășită de gânduri, i-am spus clar: „Eu nu pot să locuiesc liniștită într-o casă, până n-am să am locul meu într-o carte ! Vrei să rămânem împreună, fii alături de mine. Dacă nu, ne despărțim și fă ce vrei cu partea ta din bani.”

Jur că partenerii poeților sunt niște oameni chinuiți, dar poeții înșiși, iarăși jur că sunt și mai chinuiți ! Nu ne-am despărțit și am locuit întâi într-o carte... *Zăpezile de jertfă*, pe care i-am și dedicat-o.

Dar ce pretenții de „proprietar” am avut ! Am umblat prin toate tipografiile din București împreună cu tehnoredactorul editurii Academiei, Eugen Stoian, care era colaboratorul editurii Litera și ne făcea retușuri și coperți la cartea tehnică, (fie-i țărâna ușoară !), să găsim o hârtie chamoix, adică „înnoroiată”, pentru ca „zăpada” poemelor mele să iasă și mai bine în evidență, litera să fie cursivă, semănând cu scrisul de mână, care oferă mai multă intimitate cititorului, iar poemele să reprezinte o cifră dublă (am nebunia dublului !), primul ciclu „O singură dată parola” fiind format din 33 de poeme, iar al doilea „Mereu pedeapsa” din 11, acestea fiind „plângeri”, ca-n Efrem Sirul.

Coperta, refuzată de trei ori, am dat-o în lucru celui mai bun grafician al nostru, Emil Chendea, care a și fugit după aia în America. Era votcar ca mulți dintre plasticieni. Întâi mi-a făcut o copertă cu un soare bolnăvicios, apoi alta cu un soi de cai în zbor. În sfârșit, văzând că n-o scoate la capăt cu mine, a lăsat coperta numai de literă, fără vreo ilustrație. Și-a luat tainul de votcă, s-a dus acasă, m-a înjurat și a înfășurat de ciudă sticla goală cu doar cartonul maro, de culoarea noroiului, așa cum îi sugerasem să fie. A privit de sus și dintr-o dată, percepând în *racourci* și sub aburii votcii i-a venit ideea să o fotografieze. Titlul a început să curgă, așa ca o ninsoare, cum îi cerusem. Am acceptat fără rezerve acea copertă, care definea perfect cartea, autorul și intenția lui. Jertfa poemelor mele în noroiul existenței cotidiene, baremi pentru o clipă: acea a lecturii lor.

Toată nebunia m-a costat peste cele 7.000 ale mele. Lansarea am făcut-o la librăria Sadoveanu, iar editura Albatros, cu directorul ei Mircea Sântimbreanu, mare editor, mare scriitor și mare prieten (odihnească-se în pace !) și-a deschis porțile pentru mine. Dând autografe, mi-am făcut și o autoepigramă: „Fiindcă de jertfă mi-e zăpada/ și-am vrut s-apar fără proptele,/ mi se justifică bravada/ în planul editurii mele./ Dar nebătând cu nimeni laba/ îmi plânge-n portofel morala:/ e foarte albă toată treaba,/ da’i cam albastră socoteala !”

Și ce nu face un părinte pentru copilul lui ?

Totuși, ceva n-am făcut: nu l-am vârât cu de-a sila în ochii criticilor și nici nu m-am milogit să scrie despre el cât e de fără cusur, cât e de năzdrăvan.

Când Laurențiu Ulici, plecat atât de devreme dintre noi, menționa în *Prima verba* fără să mă fi cunoscut, citind *Zăpezile de jertfă* „...cu nimic mai prejos decât premiații editurii Eminescu”, l-am simțit ca pe un Dumnezeu care mă sprijinea, care mă apăra. Care îmi cerea să scriu, indiferent de soarta cărții aceleia. A cărților care au urmat. A cărților care îmi doresc să urmeze.

Florin Colonaș

D'ale urbei...

Bulevardul Hiroșima

Se vor fi întrebând concitadinii mei, bucureștenii, unde o mai fi și bulevardul acesta ? Nu-l veți găsi pe hărțile Metropolei și nici, măcar, pe Internet. I-am dat acest nume unei porțiuni bulevardiere după „cutremurul I.S.U.”.

După zguduirile scoarței terestre au existat și seisme provocate de către bibliorafturile conținând vrafuri de hârțoage pline de iscălituri, rezoluții, ștampile. numere de înregistrare, expertize, hotărâri judecătorești și bineînțeles, perfidele norme de aplicare, întotdeauna ferite de privirea opiniei publice.

De fapt, bulevardul care începe de la Piața Unirii până la Piața Romană și se continuă apoi spre Piața Victoriei și mai departe, este în fond o bandă continuă de bulevarde înlănțuite, cu denumiri ale unor mari personalități ale istoriei noastre: Lascăr Catargiu, Gh. Magheru, N. Bălcescu, 1848. Asta se întâmplă și la Paris, unde înșiruirea *Les grands boulevards* se întinde de la Piața Madeleine la Bastille, iar celebra șansonetă a anilor ’50, interpretată cu farmec de către Yves Montand, evocă tocmai plăcerea citadină a promenadei pe aceste artere, fapt obișnuit și pentru bucureșteanul trecutelor decenii. De aceea, vă propunem o plimbare „per pedes apostolorum” către kilometrul zero al Universității, pornind de la *țâșnitoarea* cu apă rece ca gheața, reinventată într-o palidă variantă la șase decenii, total insignifiantă față de *originara*, la care se stătea la coadă, poziționată în preajma trecerii de pietoni a bulevardului purtând numele Magherului, generalul înalt de doi metri, militant pentru Unirea Principatelor, impozant prin atitudine, așa cum îl prezintă în uniformă de paradă, cu tricolorul în diagonală, cromolitografia editată de Samitca. Mintea îmi este săgetată de un gând: semeața siluetă a generalului și gârbovita imagine a magistralei bucureștene.

Cișmeaua (noțiune provenită din limba turcă) despre care aminteam, a cărei sursă de alimentare provenea de la adâncimea de 70 de metri, reprezenta o mare atracție prin apa ei limpede și rece ca gheața, bucureștenii stând la coadă cu zecile în zilele călduroase pentru a sorbi cu nesaț darul naturii. De altfel, în acea perioadă mai la fiecare mare răspântie de drumuri era instalată în sezonul cald câte o asemenea instalație. În mari orașe europene, Zürich sau Roma, întâlnești la tot pasul instalații diferite, care asigură trecătorului o gură de apă proaspătă, ceea ce conduce, fără îndoială, la scăderea *deverului* comercianților de apă minerală.

În Piața Romană, „în coasta” Academiei de Studii Economice, purtând odinioară numele lui Vladimir Ilici Lenin, o clădire boierească, zace, deocamdată, știrbă de ferestre, străjuită de un grilaj dărăpănat, gata să cadă. Este casa marelui profesor medic internist Nanu Muscel. De partea cealaltă a pieții, o construcție din aceeași perioadă, aflată colț cu strada purtând numele celui care a propus tabloul periodic al elementelor, D. I. Mendeleev (cândva „Primăverii”), este o operă a ilustrului întemeietor al școlii de arhitectură, Ion Mincu. Mascată de vegetație și cu o placă explicativă, pusă, parcă, special pentru dezlegătorii de rebusuri, are o siluetă stingheră. Un singur element al clădirii, donjonul rectangular, dibaci luminat seara, ar putea oferi o notă de distincție întregii piețe și așa sufocată de circulație.

În blocul cu coloane, ridicat prin anii ’50, la parter o imagine dezolantă. Fosta librărie, plus alte câteva magazine din preajmă sunt abandonate „sine die”. Mândrețea de clădire a Asociației Generale a Inginerilor (AGIR), cu o fostă sală de expoziții la parter și o sală de conferințe și concerte la etaj, element, cândva de luat în seamă în viața culturală bucureșteană, sunt uitate de ani buni.

Pe cealaltă latură a „coloanelor”, magazine care se deschid și se închid. Vizavi, după clădirea „Crucii Roșii”, ea însăși cu probleme la fronton, clădiri mari, interbelice, cândva foste secții de ministere, „placate” cu *meshi* dornice să le confere o fațadă... cosmetizată, vegetează...

Două săli, cea a Cinematecii și cea de alături, din subsol, au fost reduse la tăcere. Bine că librăria „Papirus” este încă ținută în viață.

Peste strada care duce la Piața Amzei, fostă Athena, fostă Nikos Beloiannis, pe colț, în blocul Alimănișteanu, unde era cândva bodega „Podgoria”, loc de întâlnire a intelectualilor și unde se consuma o tămâioasă românească de Pietroasele, clădirea de alături ani de zile a fost ocupată și s-au tot schimbat firmele la mici intervale.

Peste drum, tehnocratul „Mc. Donalds”, a luat locul celebrei terase „Grădinița”, loc de popas îndrăgit pentru bucureșteanul sau turistul însetat de-o bere.

Din jilțul său, Enescu, făurit în bronz de către sculptorul Baraschi, privește consternat către clădirea semeață construită de către inginerul Ciulei, care găzduiește cele două săli ale teatrului Nottara, dar și binecunoscuta sală de expoziții „Simeza”, care în șaizeci de ani a fost anfitrioana a peste o mie de expoziții. Teatrul s-a întors din pribegie, iar expozițiile se reîntorc după ce se vernisaseră marțea, la orele 18, în vitrină fiind operele, iar publicul în... stradă. De la un timp însă, semne bune. La „Nottara” se joacă. S-au serbat și șapte decenii ale teatrului. La „Simeza” expoziții. Slavă Domnului !

La cinema „Patria”, unde vreme de trei sferturi de veac filmele, conferințele, concertele s-au succedat în ritm trepidant, domnește liniștea. Clădirea purtând amprenta marelui arhitect Horia Creangă, „fardată” cu reclame pentru a-și ascunde „ridurile”, se continuă cu silueta fără vlagă a fostului mare hotel „Ambasador”, glorie a Bucureștiului interbelic. Pe trotuarul celălalt, cu perdelele trase de mai bine de un deceniu, alt punct de referință, hotelul „Lido”, cu acel faimos bazin cu valuri artificiale, adevărat magnet al turismului bucureștean, s-a metamorfozat într-un banal panou publicitar. Și, când te gândești că în dreapta celebrului hotel a existat cândva muzeul Simu, un adevărat pol cultural și turistic al Capitalei, demolat pentru a se construi un banal bloc destinat Ministerului Turismului.

În linie cu vechiul „Aro” – azi uitatul „Patria”, încadrând edificiul cândva semeț de douăsprezece etaje al „Ambasadorului”, sala cinematografului „Scala”, locul de proiecție în premieră al filmelor laureate la festivaluri, cu lansări cu fast și de basm odinioară, înghesuită astăzi între o serie de spații comerciale și marele garaj „Ciclop”, între vitrine părăsite, pline de praf. Un loc care atrăgea altădată sute de oameni pe trotuar, iar astăzi nu-i este aruncată nici măcar o privire. Imaginea este cu atât mai dezolantă. De câtva timp, celebra librărie „Mihail Sadoveanu” de alături, care timp de șaizeci de ani a fost asaltată de iubitorii de carte, a fost deportată din clădirea „Ciclop”, sediul unui garaj octogenar, cu rampe puternic înclinate și viraje scurte pe cele patru caturi, ceea ce nu a constituit o piedică pentru Alioșa, Serghei și ceilalți camarazi, să acceadă cu maximum de viteză, garând tanchetele lor la sfârșit de august 1944. Clădirea aceasta cu o deschidere generoasă, a stat ani de zile cu ferestrele având un adevărat strat de glod pe geamuri. Anii trecuți s-a organizat aici „Safari-Art” și s-a dat o „spoială” și s-au curățat geamurile. Asta, ca orice minune, a durat... trei zile. Acum însă a căpătat un gard metalic, ca la Zoo, așa, ca să fim... eleganți.

Segmentul acesta bulevardier era cândva într-o vervă pietonală de neimaginat astăzi. Încă de dimineață era un permanent dute-vino între cele două săli de cinematograf. Unde mai pui că era și cofetăria „Scala”. Despre firmele luminoase, modeste față de Brodway, dar care funcționau... Istorie...

Și pentru a fi în ton cu noutățile, în 1964, după diabolica măsură a demolării Muzeului Simu de pe minuscula stradă Mercur, se ia și măsura „placării” cu un bloc a Sălii Dalles, cea mai importantă sală de expoziții din București, unde începând din 1932 până către 1990 s-au organizat grandioase expoziții retrospective ale marilor artiști români și a unora din străinătate (Hundertwasser, Moore, Colocviul internațional Brâncuși, 1967).

După 1990, sala devine și librărie, iar expozițiile devin tot mai rare și mai lipsite de substanță, pentru ca în ultimul timp sala să intre în colaps.

Până la Biserica Italiană, vitrine date cu var, plăcintării și o rază de lumină: „Humanitas”, într-un „mixtum compositum” cu o firmă niponă.

Câțiva pași mai încolo, trecând de strada Batiște, silueta „Intercontinentalului” și ansamblul Național cu cele șapte săli de spectacol, amenajate, dar încă nefuncționând din plin, căci așa cum spunea directorul instituției, schema nu prevede... suficient personal.

Oricum, la început de toamnă, spectacolul nocturn al furnicarului spectatorilor care intră și ies din sălile pline până la ultimul loc, animă în mod fericit această mare suprafață din centrul urbei care, cândva, la începututl secolului trecut se numea „Maidanul Primăriei”, unde elevii de la liceul „Spiru Haret”, printre care se număra și Mircea Eliade, încingeau partide de oină. După război s-a instalat aici, pentru decenii, Circul „Krateyl”, după care, după planurile arhitectului Horia Maicu s-a ridicat actuala construcție, care a suferit deja câteva reparații capitale, dar care astăzi este un punct de forță al turismului cultural din București.

Unde este animația de pe asfaltul trotuarelor prea înguste pentru fluxul pietonal aflat într-un susținut crescendo până către miez de noapte, într-un zumzet continuu al celor ce intrau sau ieșeau din diferitele locuri de atracție culturală sau se aflau într-o promenadă bulevardieră ?

Astăzi vitrinele te întâmpină cu hârtie albă lipită pe geam, cu „X”-uri de var, cu afișe care te anunță că magazinul este temporar închis, cinematografele, sălile de expoziție sunt cu „rélache”.

Unde sunt reclamele luminoase ale bulevardului ? Astăzi domină reclamele comerciale, fade, care au rolul de a masca „chipul” tern al construcțiilor, coetanee cu seismul din noiembrie ’40, care a făcut și o jertfă, blocul „Carlton”, moment imortalizat de către romancierul Cezar Petrescu în volumul cu titlul omonim, tipărit în 1944.

Imensele bucăți de pânză care acoperă „potemkinist” clădirile „ridate” au o notă vetustă. Dacă în 1952, dramaturgul Aurel Baranga scria piesa „Bulevardul împăcării” în care se satirizau moravurile politicianiste, la 65 de ani de la acest moment, parafrazându-i titlul, putem afirma că astăzi asistă la „Bulevardul neîmpăcării” noastre cu situația exstentă. Mai mult decât atât, putem spune cu mâna pe inimă că peisajul urban devine apăsător și trist pentru acea urbe care cândva s-a denumit „Micul Paris”. Domnește ceva din melancolia acelei panorame apocaliptice pe care scriitorul Eugen Jebeleanu, după o vizită la locul faptei, unde bombardierul Enola Gay și-a slobozit criminala încărcătură atomică, a scris în 1958 oratoriul poetic *Surâsul Hiroshimei*. Un surâs cu o mare încărcătură de amărăciune.

Visez la acea dimineață în care vitrinele și fațadele clădirilor vor străluci în lumina zilei, într-un concert de forme și culori binecuvântat de soarele care cu generozitate le va trimite razele sale pline de optimism.

Blocul ARO în anii ’50

CÂTEVA ÎNSEMNĂRI DESPRE EMIL GULIAN

Nicolae Scurtu

Biografia poetului[1], eseistului, jurnalistului și traducătorului[2] Emil Gulian (n. 15 mai 1907, Giurgiu – m. 20 noiembrie 1942) conține câteva necunoscute ce se impun a fi elucidate de un cercetător literar riguros și aplicat, cunoscător al literaturii române moderne și al câtorva mari literaturi europene. Una dintre necunoscute se referă la debutul său în literatură. Unii afirmă cu certitudine că poetul Emil Gulian a debutat în revista *Universul literar*, pe când era condusă de Camil Petrescu, alții, fără să consulte publicația, consideră că a debutat în revista *Sufletul nostru* din Giurgiu.

E necesar să precizez că în revista *Sufletul nostru*, care a apărut în răstimpul martie-decembrie 1924, Emil Gulian a publicat patru poezii: *Seară de primăvară*, *Primăvară*, *Seară de toamnă în parc* și *Presimțirea*, o proză, *Interior de biserică*, cinci cronici literare, nouăsprezece microrecenzii ale unor reviste literare, precum și un articol de istorie literară, *Revistele și literatura.* Toate aceste creații sunt scrise cu talent, cu nerv și demonstrează că Emil Gulian avea intuiție artistică și o cultură temeinic asimilată.

O altă necunoscută este cea privitoare la *locul* unde a murit, pe front, Emil Gulian, iar în acest sens arhivele militare din București și Pitești, precum și relatările și mărturiile unor colegi de arme ar putea clarifica și alte aspecte ale dispariției unui om așa de înzestrat și talentat.

Epistolele ce se publică, acum, întâia oară, sunt trimise lui Liviu Rebreanu, iar în cuprinsul lor se fac trimiteri la revista *România literară*[3], condusă de autorul romanului *Răscoala*, în paginile căreia a publicat și Emil Gulian unele eseuri literare.

Ultima epistolă se constituie, de fapt, într-un emoționant omagiu adus omului și naratorului Liviu Rebreanu cu prilejul împlinirii a cincizeci de ani de viață.

*

Cluj, 29 apr[ilie] 1932

Stimate domnule Rebreanu,

Silit să plec în grabă aci și să-mi petrec sărbătorile, din cauza unei boli în familie, vă trimit salutările mele și vă urez sărbători fericite.

Organizez vânătoarea *României literare.*

Respectuoase sărutări de mâini doamnei.

Emil Gulian

[Domnului Liviu Rebreanu, Strada Tache Ionescu, nr. 12, București, II].

· Carte poștală ilustrată: *Universitatea.* Are inscripționate zece ștampile ale Poștei Române.

*

Bran, 17 august 1932

Vă rog să primiți cele mai călduroase salutări din izolarea mea de la Bran și cele mai respectuoase sărutări de mâini doamnei.

Emil Gulian

[Domnului Liviu Rebreanu, Strada Pietății, nr. 32, București III]

· Carte poștală ilustrată: *Bran – Măgura.*

*

Génève, 8 septembrie 1932

Emil Gulian, desen de

Un fericit eveniment mă aduce pe aici pentru vreo lună fără griji, afară de faptul că într-un congres fac parte dintr-o comisie financiară (!)

Un voiaj ale cărui note de călătorie *România lit[erară]* va trebui să le suporte.

Vă trimit cele mai bune salutări și respectele mele doamnei.

Sper să citesc minunata *Răscoală*[4] la întoarcere.

Emil Gulian

[Domnului Liviu Rebreanu, Strada Pietăți, nr. 28, București, Roumanie].

· Carte poștală ilustrată: *Chateau de Coppet. Ancienne Residence de Madame de Stäel.*

*

[București], 12 decembrie 1935

Domnule Rebreanu,

S-a întâmplat să nu pot lua parte la nici una dintre reuniunile care v-au sărbătorit – pierzând pe cea a tinerilor, care însemna omagiul și al „generației" noastre pentru o operă de uriaș, speram să pot veni la cea mai recentă, a S[ocietății] S[criitorilor] R[omâni].

Dar și de astădată treburile m-au chemat, ca mereu în ultimul timp, pe neașteptate în provincie, așa că de aceea mă trezesc acum, ultimul dar nu cel care vă admiră mai puțin, sau care se bucură mai puțin de biruința acestei jumătăți de veac.

Și aș vrea să credeți că admirația mea nestrămutată nu este numai o admirație rațională ca pentru un mare scriitor, ci o admirație pentru un mare scriitor a cărui operă răspunde în mod deosebit chemărilor mele sufletești și care e mereu tânără și vie pentru mine.

Vă urez din toată inima ca opera de până acum să rămână la fel de vie întotdeauna, în ciuda trecerii timpului, iar vigoarea dumneavoastră fizică și sufletească să o îmbogățească tot mai mult.

Emil Gulian

[Domnului Liviu Rebreanu, Bulevardul Elisabeta, nr. 97, Loco].

Originalele acestor epistole, inedite, se află la Biblioteca Academiei Române, cota: cota

$$\int \frac{66(1-4)}{CMLXII}.$$

[1] Emil Gulian, *Duh de basm*, București, Institutul de Arte Grafice „Luceafărul", 1934.

[2] *Poemele lui Edgar Poe. Traduse din limba engleză în forma lor cu un studiu introductiv de Emil Gulian.* București, Fundația pentru Literatură și Artă „Regele Carol II", 1938, 104 pagini.

[3] Emil Gulian publică, în acest răstimp, în revista *România literară* articolele *Din „Jurnalul unui poet tânăr",* 1, nr. 15, 28 mai 1932, p. 1-2; *Mihail Sebastian – Fragmente dintr-un carnet găsit,* 1, nr. 16, 4 iunie 1932, p. 1; *Aspecte de psihologie profesională,*1, nr. 20, 2 iulie 1932, p. 1-2; *Tot despre „Viața lui Eminescu",* 1, nr. 24, 30 iulie 1932, p. 1-2 și *Poezia tânără românească,* 1, nr. 36, 22 octombrie 1932, p. 3.

[4] Liviu Rebreanu, *Răscoala. I. Se mișcă țara, II. Focurile*, București, Editura Adevărul, 1932, 320 pagini (1) și 318 pagini (2).

O nouă contribuție la bibliografia profesorului Ion Carbarău

Biografia și bibliografia profesorului, publicistului, folcloristului și cărturarului Ion Carbarău (n. 15 septembrie 1906 – m. 19 martie 1992) sunt temeinic cunoscute datorită cercetărilor întreprinse de grupul de istorici din orașul Bolintin Vale, coordonat riguros de domnul Vasile Grigorescu.

Instruit și format ca dascăl de *emoții estetice* în cadrul Facultății de Litere și Filosofie a Universității din București, unde are prilejul de a audia cursurile lui N. Iorga, Ovid Densușianu, Mihail Dragomirescu, Nicolae Cartojan, P.P. Negulescu, tânărul Ion Carbarău se dedică studierii folclorului și adună material pentru o monografie Petre Dulfu. Se înscrie la doctorat, cu tema aici amintită, având-l ca îndrumător pe profesorul Nicolae Cartojan pentru care avea o nedezmințită prețuire.

Ion Carbarău era un intelectual autentic, un dascăl cu multă știință de carte și un publicist înzestrat cu talent, ironie și o reală capacitate de a convinge prin argumente și exemple edificatoare.

Investigând presa literară și nonliterară din perioada interbelică am identificat câteva prețioase colaborări ale lui Ion Carbarău ce se impun a fi restituite într-o carte spre a cunoaște încă o dimensiune a acestui cărturar.

Articolul *Literatura, critica și cititorii*, scris cu nerv, polemic și cu exemple convingătoare, reia ideea obiectivității criticului literar, care, în opinia lui Ion Carbarău, trebuie să orienteze pe cititori în alegerea, achiziționarea și citirea cărților valoroase.

Un critic literar are menirea de a forma și dezvolta pasiunea pentru lectură a generațiilor de tineri în succesiunea lor.

Lectura, „acest viciu nepedepsit", contribuie, fundamental, la instruirea și formarea intelectualilor autentici.

*

Literatura, critica și cititorii

Cartea bună apare rar de tot. Creatorii ei se ivesc numai din când în când pe câmpul literaturii.

Însă, acea literatură aleasă, în care poetul se descoperă cu tot sufletul și autoritatea sa morală, nu se bucură de cele mai multe ori, de o bună circulație în mâinile cititorilor. Ba, adeseori ei spun că nu le place, că scriitorul cutare e prea filosof; că ideile și sentimentele exprimate nu-i interesează, nu le place pur și simplu.

Ne trebuie extraordinarul, fantasticul, grotescul, fapte care să impresioneze și să răstoarne ceea ce s-a zidit până acum în morală. Aceste păreri le au de obicei cititorii nepregătiți sufletește și sunt foarte mulți din aceștia.

Apoi găsim unele temperamente incorigibile care dau fuga în chip diavolesc, după cărți scrise alături de orice reguli morale. Morala ! Biata morală ! Mereu biciuită de atâtea fapte urâte pare că se resemnează într-un colț al vieții sociale. Ea trăiește singură, mulțumită că, deși nu e luată în seamă, totuși guvernează lumea.

Un alt factor, care are un rol de căpetenie în literatură este critica literară. Și dacă vrem să discutăm asupra acestei probleme literare, apoi, cu părere de rău, trebuie să o spunem că nu se face critică obiectivă din nici o parte. Criticii literari cu talent și cu pregătirea necesară, care nu scriu nuvele sau romane, sunt adevărații îndrumători spirituali ai cititorilor. Și când acești critici nu scriu observațiile lor asupra unei lucrări literare așa cum ar trebui de fapt, ei nu fac altceva decât să înșele pe bietul cititor care s-a dus și a cumpărat cartea, bazându-se pe buna credință a sfătuitorului său, care, acesta, n-a cumpărat-o, ci o are în dar. El prezintă opera literară în chip cu totul subiectiv și înfățișează impresiile cât mai atrăgător încât cititorul care a cumpărat cartea după reclama făcută, se vede păcălit în adevăratul înțeles al cuvântului. Fără mirare, dar trebuie să fie mulți iubitori de literatură înșelați de o astfel de critică. Vom lua un exemplu.

Romanul d[omnu]lui I. Teodoreanu – *Lorelei* – a apărut foarte repede în ediția a doua. Scriitorii spun că este în adevăr un frumos succes de librărie. Se poate. Dar nu acest lucru ne interesează mai întâi. Vrem să știm dacă s-a realizat prin publicarea și citirea romanului și un frumos succes literar sau moral ?

Credem că nu. Și iată de ce. Critica e drept a prezentat romanul la început cu multe elogii, în urma cărora autorul a avut și succesul material la care se aștepta. Am citit romanul în cea de a doua ediție. Nu pot spune că lectura m-a mulțumit.

Am impresia că elogiile s-au făcut din prea multă curtuoazie față de romancier. Dar, dacă ne referim la părerile criticilor literari, care se deosebesc atât de mult, cu privire la o lucrare literară, mă întreb, de ce nu se înțeleg asupra conceptului de lucrare bună, atunci când scrierea ca valoare literară se înfățișează ca atare ?

D[omnul] Șerban Cioculescu spune, cu privire la romanul d[omnu]lui Teodoreanu următoarele: „ceea ce este însă inadmisibil, este convenționalismul situațiilor: profesor–elevă, soră de caritate–pacient, care denotă o lipsă fundamentală de măsură și de gust... D[omnul] Ionel Teodoreanu nu simte falsitatea acestor procedee – *R[evista] F[undațiilor] R[egale]*, martie 1936, p. 655. Să ne încredem acum în valoarea literară și morală a romanului ? Alt exemplu de critică literară unde lumea a fost înșelată cu adevărat. D[omnul] E. Lovinescu a publicat două romane din ciclul *Eminescu, Mite și Bălăuca*. Autorul intenționează să ne descrie viața romanțată a marelui Eminescu. Același lucru îl face și d[omnul] Cezar Petrescu în – *Luceafărul și Nirvana* – dar cu mai multă artă și talent. Să vorbim de operele d[omnu]lui Lovinescu, care din mare critic devine mare romancier. O păcăleală mai mare nici că se poate pentru bieții cititori, care s-au încrezut, în buna credință a d[omni]lor critici. Aveam de gând să fac un sacrificiu și din toată sărăcia mea să cumpăr cele două romane. Mă îndemnau două motive serioase la acest lucru; era întâi autoritatea critică a d[omnu]lui Lovinescu și al doilea faptul că eroul romanelor este figura poetului Eminescu. Hotărârea ce mi-o făcusem pornea de la o dare de seamă – *Bălăuca* – publicată în *Revista Fundațiilor Regale* din februarie curent, scrisă de d[omnul] Vladimir Streinu, care printre altele, spunea cu multă laudă. „Compozitat ingenios; scris artistic și lipsit de „maniera" stilului, ultimul roman al d[omnu]lui Lovinescu este opera unui romancier cerebral pentru care istoria literară suplinește invenția epică, lucrare cu planurile principale de viață atacate radical de o inaptitudine intuitivă, dar roman de nedezmințite frumuseți episodice", p. 433. Avem prin urmare o apreciere lăudabilă despre autor și opera sa. Dar iată cum am scăpat de înșelăciune și ispită.

Ziarul *Universul* din 24 februarie 1936 publică recenzia *O răzbunare originală a democrației* scrisă de d[omnul] Al. Cazaban. Prezentarea romanului *Bălăuca*, e făcută obiectiv prin citate caracteristice extrase din roman. Pasagiile în chip just pun în evidență valoarea literară a cuprinsului și a scrierii.

Nu mi-am putut închipui vreodată că d[omnul] Lovinescu, cel care ne dă reguli de stil și critică impresionistă să scrie așa cum vedem în roman.

Apoi Eminescu, marele nostru creator literar, care iubea neamul său mai mult decât viața să discute cu birjarii evrei ca un om de rând, despre poezia sa, ori să compună versuri atât de copilărești, mi se pare că e o profanare a memoriei marelui poet. Și cele arătate de d[omnul] Cazaban cu privire la romanul *Bălăuca* m-au decepționat.

Mai vehement în aprecieri este d[omnul] Al. Tzigara-Samurcaș în articolul *Profanarea și proslăvirea lui Eminescu* publicat în *Convorbiri literare,* 1-3, ianuarie-martie a[nul] c[urent], unde cere și sancțiuni. Oricum vor fi stând lucrurile, nimeni nu va reuși să redea pe Eminescu. Rău că se fac astfel de încercări literare.

Revenind acum la problema noastră, vedem că marea masă de cititori e înșelată în alegerea cărților literare de critici. Sunt cititori pasionați care, din puținul ce le prisosește, se lipsesc de cele trebuitoare în gospodărie și cumpără romane din acestea, contând numai pe buna credință a criticilor interesați. E dureros dar așa sunt lucrurile. Cine poartă vina deci ? Romancierul ? Da ! Criticul ? Da !

Amândoi sunt vinovați, fiindcă unuia îi lipsește talentul de scriitor, iar celuilalt înțelegerea justă a unei opere literare. Nici unul din ei nu exprimă cu sinceritate simțirea și cugetarea ce o au.

Invazia romanului în literatură, cum se spune de altfel, este întocmai ca o boală molipsitoare. Și dacă ar suferi de ea numai scriitorii și criticii, dar îi ispășesc păcatele bieții cititori – consumatori ! Oricine vrea, e scriitor, indiferent dacă poate să fie. Un gând misterios îl poartă din subiect în subiect și astfel ajunge autor a multe romane ca și cum a fi mare scriitor, înseamnă să scrii cât mai multe romane celebre. Romanele celebre sunt compoziții de moment și mor imediat după ce s-au născut, ca unii infuzori. Arta scrisului e un dar ales. Ea nu constă în a scrie mult, ci puțin și cu „miez".

Un exemplu clasic avem și noi. D[omnul] Al. Brătescu-Voinești marele nuvelist și autor de schițe literare, a scris foarte puțin, i s-a adus chiar o acuzație în această privință, dar e atâta artă și duioșie în scrisul său, încât s-a impus criticii literare ca fiind o mare autoritate literară. Prin urmare critica literară este responsabilă de toată literatura proastă care se scrie în ultimul timp la noi.

Un critic spune „Da" fiindcă e prieten cu scriitorul sau i s-a trimis cartea cu dedicație pompoasă, altul spune „Nu" în ton cu totul subiectiv, fiindcă nu-i plac ochii celui ce scrie. Dar când o bucată literară e proastă și adevărul acesta ne sare în ochi nouă cititorilor dezinteresați, înșelați de un „Da", de ce nu se spune cu tărie „Nu" chiar de la început ? Încurajări literare ? Bine ! Dar acestea se impun vrând-nevrând, cum a fost cu marele Eminescu. Dacă criticii nu se gândesc la ceea ce trebuie să fie permanent în opera literară – moralitatea și frumosul – atunci ei nu fac critică de valoare și înșeală buna credință a bietului cititor. Sentimentalismul critic trebuie înlăturat, iar cine vrea să fie și critic și poet să se gândească la proverbul că „cine umblă după doi iepuri nu prinde nici unul". Poet și critic este în același timp numai geniul literar, care niciodată nu crede că opera lui atinge desăvârșirea, ci printr-un sentiment de autocritică, în drum către perfecțiune, își cizelează mereu opera sa; de acești scriitori avem nevoie, să vie !

(I. Carbarău, *Literatura, critica și cititorii* în *Da și Nu*, 1, nr. 5-6, 15 iulie 1936, p. 6, col. 2-4.)

Europa cetățenilor sau a plutocrației ? Visul președintelui Emanuel Macron

Gl.Bg.(r) Gheorghe DRAGOMIR
Președinte *Centrul de Etică și Strategii (CES)*

Motto: *Încă din Evul Mediu, Europa a devenit conștientă că reprezină o civilizație distinctă, bazată pe cultură și creștinism, care au permis crearea statelor naționale. Astăzi, europenii s-au îndepărtat de acest adevăr, ceea ce explică cel mai bine unitatea profundă a civilizației lor, preferând să renunțe sau să ignore rădăcinile lor creștine, o atitudine care poate avea un cost greu de suportat. Cum declinul unei civilizații indică deopotrivă atât o criză a culturii, cât și o criză a religiei, UE este pusă azi în fața definirii identității sale, condiție a existenței sale ca actor important pe scena politică internațională.* (Gheorghe Dragomir, *Europa cu capul în stele și trupul însângerat*, Editura România în lume, 2011)

Da, la acea vreme, atrăgeam atenția asupra pericolului în care se afla proiectul, de altfel generos, de extindere a UE spre est și în sudul Mediteranei, dacă nu se face o evaluare rapidă și realistă a modului de funcționare a puzderiilor de organisme și agenții de tot felul care consumă resurse financiare importante, iar eficiența lor este minoră dacă nu chiar inexistentă, iar problemele cetățeanului european, nu-și găseau loc pe agenda Comisiei și Parlamentului european. Arătam că, îndepărtarea organismelor supranaționale de cetățeanul european, va adânci prăpastia și va genera un val de euroscepticism cu consecințe imprevizibile. În dezbaterile organizate cu ocazia lansării lucrării, subliniam că „actuala criză economico-financiară are cauze de ordin moral și sistemic, iar continuarea acestei stări de lucruri ar putea afecta serios viitorul UE. Deci, sugeram să regândim proiectul și să dăm o nouă direcție și o nouă viziune coerentă viitorului UE, ținând seama de provocările prezente și viitoare."

Printre temele supuse atenției cititorului în acea lucrare se regăseau analize și argumente pertinente pentru a răspunde „agoniei creștinismului" și pericolului islamizării Europei, în contextul „primăverii arabe", care a generat exodul a milioane de oameni spre Europa, Turcia, devenind o problemă serioasă pentru evoluția viitoare a UE.

La toate aceste semnale de alarmă la care adăugăm și sabia cu două tăișuri a creșterii gradului de îndatorare a statelor din zona euro, factorii politici și guvernamentali europeni și români, au adoptat o atitudine arogantă, considerând aceste semnale ca venind din partea unui eurosceptic, deci, trebuie ignorate.

Planul președintelui Emanuel Macron

Iată că, la o distanță de șase ani, președintele Emanuel Macron prezintă în fața corpului profesoral și studenților de la Sorbona planul sau de „Regândire și reconstruire a Europei pentru a-i proteja suveranitatea și identitatea în fața mondializării". (26 sept. 2017) Domnia sa ținea să precizeze că acest plan este: „singura cale care ni se oferă, pentru că Europa pe care o cunoaștem este foarte slabă, foarte lentă, foarte ineficace, dar Europa singură poate să ne dea o capacitate de acțiune în lume, în fața marilor provocări contemporane".

Această radiografie realistă, dar dureroasă a Europei după șase decenii de funcționare ca spațiu comun economic, politic, monetar și militar, prezentată succint de președintele francez, ridică valul care a acoperit de-a lungul anilor mecanismele de funcționare a UE, demonstrând, dacă mai era cazul, impasul în care se află actuala construcție și nevoia de regândire și recalibrare a întregii arhitecturi instituționale, în pas cu noile evoluții și tendințe ce se manifestă în actuala civilizație post-umană, puternic influențată de Inteligența Artificială.

Elie Barnavi, profesor emerit în istoria occidentală modernă la Universitatea din Tel Aviv și fost ambasador al Israelului la Paris, în lucrarea *L'Europe frigide* (Ed. André Versaille, Paris, 2008), referindu-se la criza în care se afla UE la acea dată și care s-a adâncit ulterior, spunea că „Europa este o realitate vie, dar rece și distantă, ea nu mai inspiră dorință cetățenilor săi și cu atât mai mult amanților săi. Căci de asta suferă Europa... Europa are nevoie de cetățeni interesați să dezbată liber asupra destinului lor viitor... Europa este frigidă..."

Revenind la planul președintelui francez, este important să reținem că el se bazează pe șase piloni care reprezintă, după opinia sa, domeniile de interes strategic ce ar trebui evaluate și regândite.

În primul rând, se apleacă asupra domeniului Securității, context în care „deplângând lipsa unei culturi strategice comune a UE", propune o „inițiativă europeană de intervenție" care trebuie să fie operațională în 2020. În acest sens, preconizează „primirea în armatele noastre de militari veniți din alte țări europene".

De asemenea, dorește crearea unui „Parchet european" împotriva terorismului, a unei „forțe europene pentru protecție civilă" punând în comun mijloace de salvare și intervenție pentru a răspunde catastrofelor naturale (seisme, inundații etc.).

La acest punct îndrăznesc să fac o serie de comentarii.

Președintele francez ar trebui să cunoască și să se fi pronunțat asupra stadiului în care se află proiectul de înființare a unei forțe de intervenție rapidă în cadrul PESD (Politica Externă de Securitate și Apărare), lansat în urmă cu câțiva ani de predecesorii săi și care stabilea obligații concrete pentru fiecare țară membră UE și NATO, de a contribui cu resurse materiale și umane. Inițial, acest proiect se baza pe parteneriatul militar franco-britanic care stipula folosirea în comun a potențialului nuclear al Franței și desfășurarea unei forțe de intervenție rapidă de 5000 de militari, cu dotările și logistica necesare. Care va fi soarta acestui proiect dupa BREXIT, este o întrebare care așteaptă un răspuns.

Cred că ar fi trebuit abordat și viitorul relațiilor UE-NATO în contextul geopolitic actual, când președintele SUA, Donald Trump, a declarat că SUA nu mai sunt dispuse să suporte, ca până acum, 70% din cheltuielile NATO pentru asigurarea securității Europei.

Pe linia combaterii terorismului, care în ultimii ani a afectat serios încrederea cetățenilor în măsurile preventive ce trebuiau să garanteze securitatea individuală și colectivă, cred că ar fi trebuit pe de o parte să sublinieze disfuncțiile majore apărute în cooperarea instituțională (servicii de informații, puzderia de organisme și agenții de combatere a terorismului și organismele judiciare) în instrumentarea acestor cazuri. De altfel, nu există reglementări juridice clare și unitare la nivel european, pentru încadrarea juridică a acestor fapte de o cruzime și gravitate extremă.

Nu se vorbește nici de rolul și locul Agenției Europene pentru Spionaj și Contraspionaj, care ar trebui să asigure coordonarea acțiunilor și operațiunilor de combatere a terorismului, conlucrând cu serviciile similare din Israel, Rusia, Turcia, India, Pakistan, care dispun de experiență istorică în combaterea terorismului.

Pilonul doi al planului se referă la Frontiere și migrație, context în care președintele propune „crearea unui oficiu european al azilului" pentru a „armoniza procedurile și o poliție europeană a frontierelor", uitând de existența Europol și Interpol, care la ultima adunare anuală și-a propus combaterea terorismului cibernetic. Președintele francez, subliniază că „problema refugiaților este datoria noastră comună a europenilor". Deci, se are în vedere o nouă repartizare a cotelor de refugiați, inclusiv pentru România. Să sperăm că vom fi pregătiți pentru a crea condiții de viață „decente", ca pentru marea majoritate a românilor care se zbat în sărăcie și în lipsa unei asistențe medicale minime.

Pilonul trei abordează Politica Externă a UE care ar trebui să aibă drept prioritate revigorarea parteneriatului cu Africa, subliniindu-se că „dacă Europa nu face nimic pentru asta, alții vor face". În acest sens, se propune ajutorul public pentru dezvoltare, care ar trebui să fie „european". Cum să-l finanțăm ? Răspunsul președintelui francez este prompt: „prin relansarea unui proiect de taxare a tranzacțiilor financiare, care funcționează doar în Franța și Marea Britanie și ar trebui extins la toate țările UE".

Președintele poate nu cunoaște că în Africa există un sentiment antifrancez și antibritanic datând din perioada post-colonială, locul fostelor metropole fiind ocupat de China, Rusia, Arabia Saudită, Qatar. Dar, este de înțeles disperarea Franței de a căuta noi piețe de desfacere și a acapara resursele naturale din această zonă.

Cred că era nimerit ca președintele să se refere la viitorul relațiilor cu SUA, China, Federația Rusă, Turcia, cât și cu țările din Orientul Mijlociu și Marea Britanie.

Pilonul patru abordează problematica ecologică și cea agroalimentară, precizându-se că Europa se află între două alegeri: „să continuăm să producem ca înainte sau să devenim un model de avangardă al unei tranziții ecologice eficace și echitabile". Pentru aceasta se propune luarea următoarelor măsuri:

– prin PAC (Politica Agricolă Comună) să ne protejăm piața alimentară europeană de produsele din țările extracomunitare;

– crearea unei forțe europene de control a standardelor alimentare pentru a evita dubla calitate a alimentelor;

– crearea unui program european de realizare a unei piețe comune a energiei și interconectarea țărilor membre la această piață;

– crearea unui program de stimulare a construirii de automobile europene:

– acordarea unui preț corect cuvenit cărbunelui, printr-un preț minimal semnificativ în cadrul UE și o taxă frontalieră asupra cărbunelui.

Este interesant că nu se amintește nimic de energia verde și energia nucleară ca modalități de asigurare a unei independențe energetice față de Rusia și de protecție a mediului așa cum s-a convenit la ultimul summit de la Paris. Oare Germania va fi de acord cu o politică energetică europeană în contextul în care beneficiază de un statut privilegiat pe acest domeniu din partea Federației Ruse ?

Pilonul cinci, se ocupă de domeniul inovației și economiei numerice, propunerile avansate de președinte vizează ca până în 2020 să se înființeze o „Agenție europeană penru inovație, pentru a fi în poziția de inovatori și nu de spectatori la vastul proces de inovație generat de Inteligența Artificială". De asemenea, se prevede „crearea campionilor europeni în tranziția numerică" și asigurarea unei piețe unice numerice pentru a proteja datele economice ale întreprinderilor și pentru garantarea libertăților individuale și protejarea datelor personale. În acest context, propune și „taxarea valorii create unde s-a produs".

Cred că era bine dacă se evidențiau progresele înregistrate în acest domeniu de Estonia, singura țară din lume care a introdus guvernarea digitală atât la nivel central cît și în întreaga administrație, renunțând la folosirea hârtiei în întregul proces administrativ. Nu întâmplător, Talin este gazda summiturilor pentru combaterea cyberterorismului și atacurilor de tot felul din zona spațiului cibernetic. Tot la Talin s-a adoptat și Ghidul pentru reglementarea cyberspațiului și nu întâmplător Talinul a fost ținta atacurilor venite din partea Rusiei.

Totodată, cred că președintele ar fi trebuit să accentueze rolul noilor tehnologii în construirea civilizației post-umane, cu atât mai mult cu cât planul de refondare a UE se prezenta în fața mediului universitar și academic de la Sorbona. În acest sens, s-ar fi putut supune reflecției, problema modalităților de folosire a IA, la ecodurabilitatea planetei și la organizarea spirituală a societății viitoare.

Se putea reaminti aici rolul important pe care îl va juca educația primită de copii din perioada preșcolară și dezvoltată ulterior în licee și facultăți, prin introducerea de metode de sensibilizare privind armonizarea mizelor ecologice cu valorile civice cu care ar trebui să-i înzestrăm.

Se puteau menționa aici și progresele înregistrate în crearea „orașelor inteligente", ca parte integrantă a amplului proces de revoluționare prin IA a problemelor de poluare, circulație, consum de energie, eliminarea birocrației administrative și în managementul orașelor.

Pe un alt plan, cred că ar fi fost oportună lansarea unei alte teme de reflecție pentru mediul universitar și academic și anume, dacă noile tehnologii, care au devenit o forță motrice a civilizației umane, devin o forță avansată a autorităților și puterii în viața noastră, ori din contră, ar putea provoca un recul a autorităților statului ? Big data și data mining, asociate cu machine learning, vor permite autorităților să-și mențină controlul vieții individului prin sporirea cooperării supranaționale în interiorul UE.

Al șaselea pilon se referă la zona euro, propunerile vizând „transformarea Europei într-o putere industrială și monetară, printr-o politică spațială ambițioasă pe plan industrial și pe plan monetar, zona euro. Miza fundamentală, este reducerea șomajului care afectează unu din cinci tineri din zona Euro și să facem zona euro o putere economică concurentă Chinei și SUA." Pentru aceasta se propune promovarea următoarelor măsuri:

– coordonarea politicilor economice și un buget comun. Avem nevoie de investiții… Avem nevoie de un buget mai puternic și taxe care să reflecteze acest buget;

– reforma lucrătorilor detașați să fie încheiată la sfârșitul lui 2017 și să se doteze cu instrumente de solidaritate concrete prin emergență socială și fiscală, în special privind impozitele asupra societăților;

– obligarea statelor membre ca până în 2020 să respecte reglementări riguroase pentru impozitarea societăților, pentru a deschide dreptul la fonduri structurale.

Alte precizări și propuneri cuprinse în planul Macron:

– până în 2024, fiecare student să vorbească cel puțin două limbi europene;

– Marea Britanie va avea „locul" său într-o UE simplificată și regândită.

Parteneriatul cu Germania trebuie „reînnoit" pe toate subiectele invocate mai sus, pentru a se da un impuls decisiv și concret acestor relații, fie că este vorba de IA sau de a integra piețele noastre aplicând aceleași reguli la întreprinderile noastre". În 2018, pe 22 ianuarie, când se sărbatoresc 55 ani de la reconcilierea franco-germană, să se semneze la Elysée un nou tratat care să deschidă o nouă filă în istoria celor două popoare și să întărească capacitatea de acțiune și influență în UE și în lume, a motorului franco-german.

Analiză asupra propunerilor președintelui Macron

Dar, să ne aplecăm asupra acestor propuneri, care vor avea un impact major asupra arhitecturii viitoare a UE, implicit și asupra locului României în cadrul UE.

În primul rând să reamintim domnului președinte Macron că economia și finanțele lumii sunt interconectate, iar UE nu poate face abstracție de această realitate și de faptul că volumul datoriei lumii a atins pragul de 230.000 miliarde dolari, iar datoria SUA la 8 septembrie 2017, depășise 20.000 miliarde dolari. Politicienii și guvernele lumii cunosc foarte bine situația și că aceste datorii nu vor fi achitate niciodată, ci ele se vor rostogoli, prin crearea de noi datorii, dovedindu-se o crasă iresponsabilitate din partea celor care împrumută, dar și din partea celor care acordă credite. Până unde se vor întinde aceste datorii, nu se știe. Cert este că se va ajunge la un punct critic când va trebui hotărât într-un fel. Așa s-a ajuns ca marile puteri economice să trăiască pe credit fără să-și facă probleme, iar dacă statele mai mici contractează împrumuturi pentru investiții, li se impun condiții insuportabile ce le duc mai devreme sau mai târziu spre faliment.

Poate că domnul președinte nu cunoaște că și Franța are datorii cifrate la 130% dinPIB, iar Deutche Bank are o datorie de 72.800 miliarde dolari, generată de credite neperformante și derivate toxice. Dar, nici Italia, Spania, Portugalia, Grecia nu o duc mai bine, deci situația în zona Euro nu este roză, de aceea propunerile sale ne duc cu gândul la crearea unui nucleu „dur" în cadrul UE

(continuare în pag. 18)

Convorbiri duhovniceşti cu †Ioan al Banatului (XVII)

„Cei care se îndepărtează de credință nu mai merg drept pe cărarea Raiului.”

Luminița Cornea: Înaltpreasfinţite Părinte Mitropolit, vă propun să ne vorbiți, în continuare, despre pericopa evanghelică din Duminica a 5-a după Paști, a Samarinencei (Ioan 4, 5-42).

Î.P.S. Ioan: Această pericopă evanghelică ne pune în fața unei realități de necontestat din viața Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Sfântul Apostol și Evanghelist Ioan ne relatează că la un miez de zi, la ceasul al șaselea, adică la ora 12, Mântuitorul și Apostolii Săi ajung la marginea cetății Sihar. Mântuitorul se oprește la o fântână, îi trimite pe Apostoli să meargă în cetate, să cumpere ceva merinde, iar El rămâne singur la fântână. Relatează Sfântul Ioan că era obosit. Obosise Dumnezeu de atâta căutare ! Atât de departe eram prin lume și prin întunericul acestei lumi, încât obosise Dumnezeu să ne caute. Și continuă relatarea evanghelistul, că a venit o femeie cu un vas să ia apă și i-a cerut să bea. Și-a spus: *Dă-Mi și Mie să beau !* Femeia fiind samarineancă și El, iudeu – între samarineni și iudei nu era bună înțelegere, pentru că samarinenii se abătuseră de la Legea lui Moise – femeia I-a spus: *cum îmi ceri mie să bei când eu sunt samarineancă*. Și Iisus Hristos îi spune: „*Dacă ai fi știut darul lui Dumnezeu și Cine este Cel ce-ți zice: Dă-Mi să beau, tu ai fi cerut de la El, și ți-ar fi dat apă vie*” (Ioan 4, 10).

Dialogul continuă și îi spune că a avut cinci bărbați și cel pe care îl are acum nu-i este bărbat. Femeia se cutremură. De unde știe Acesta toată viața ei, fără s-o fi văzut niciodată ! ?

Femeia lasă vasul la fântână, pleacă în cetate și-L mărturisește pe Hristos, spunându-le: *veniți să vedeți un om care mi-a spus mie toate din viața mea*.

L.C.: Înaltpreasfinţite Părinte, vă rog să pornim de la numele cetății Sihar, ce înseamnă ? Ce ne puteți spune despre această cetate ?

Î.P.S. Ioan: Cetatea aceasta este consemnată în *Evanghelie* sub numele de Sihar, dar numele adevărat al cetății era Sihiem, ci nu Sihar, cum e în *Evanghelie*. Numele acestei cetăți îl găsim consemnat în tăbliţele de lut cu scriere cuneiforme descoperite în Egipt. Acest nume Sihiem, din ebraică, s-ar traduce în limba română, *humă*. Iată că evanghelistul îl consemnează sub numele de Sihar, care înseamnă *beție*. Cum s-a ajuns de la denumirea antică de mii de ani, Sihim, *humă*, la Sihar, *beție* ? Nu că ar fi fost oamenii din cetatea aceea beți, ci pentru că s-au depărtat de credință, de Legea lui Moise. Și iudeii le-au spus că s-au îmbătat, adică un fel de îmbătare duhovnicească, s-au depărtat de la credință, așa cum se îndepărtează oamenii care consumă prea mult alcool, nu mai judecă bine. Tot așa se întâmplă și cu *cei care se îndepărtează de la credință, nu mai merg drept pe cărarea Raiului*.

Iată cum de la acest nume Sihiem, consacrat de mii de ani în istoria și cultura civilizațiilor, iată că oamenii i-au schimbat numele și cetatea poartî numele Sihar, adică *beție*.

Cetatea în care ne aflăm are numele Timișoara, iar locuitorii ei se numesc timișoreni. De aceea și noi, cei ce trăim în această cetate, în vremea aceasta, știind că cetatea noastră există de secole, consemnată în istorie sub numele de Timișoara, ar trebui să ne punem întrebarea: oare cum ne spun nouă oamenii din alte cetăți ? Tot așa cum se spunea pe vremea aceea *timișoreni* sau, datorită păcatelor noastre, le vom spune altfel ? Fiecare dintre noi am fost încreștinați și botezați. Când trecem pe drum, pe cărare, ne arată cineva cu degetul și spune: iată un creștin trece pe cărare !

Mi-am pus întrebarea de atâtea ori: oare când mă vede cineva pe mine, călătorind dintr-o parte în alta, ce zice despre mine ? Sunt creștin sau nu mai fac fapte creștinești și nu mai sunt demn de a purta numele de creștin.

Câți dintre noi mai purtăm înscris pe frunte astăzi numele de creștin ? Dacă vă uitați pe fruntea mea, oare mai scrie că sunt creștin sau din cauza păcatelor s-a șters acest nume de creștin de la mine ?

L.C.: Înaltpreasfinţite Părinte, într-o predică referitoare la această pericopă evanghelică ați vorbit de *vasele* cu care femeia a venit la fântână.

Î.P.S. Ioan: Da, s-ar pune întrebarea cu câte vase a venit femeia la fântână ? Spune Sfântul Evanghelist că a venit cu un vas, cu o găleată. Totuși dacă am privi mai atenți puțin, am vedea că ea a venit totuși cu două vase la fântână. Cu vasul acela de lut, cum era în lumea antică, a venit să ia apă din fântâna lui Iacob, iar cu inima a venit să ia apa cea vie, să-L ia pe Hristos. Iată și credincioșii prezenți în sfânta biserică, în zi de sărbătoare, n-au niciun vas în mână, totuși au venit cu un vas, acela ce se numește binecuvântata inimă, în care să ia apa cea vie de la biserică, să-L ia pe Hristos și să-L ducă în familiile lor.

Femeia aceasta care a avut cinci bărbați, plus unul, despre care n-am putea să spunem că a fost cea mai cuminte femeie din cetatea aceea și totuși Hristos vorbește cu ea. I se descoperă ei, iar ea mărturisește că El este Mesia, înaintea Apostolilor. Apostolii au asistat la atâtea minuni săvârșite de Hristos și nu erau încă dumiriți dacă este sau nu Mesia. Iată acestei femei, cât era ea de păcătoasă, Hristos i S-a descoperit și a văzut lumină. De aceea pe orice frate sau soră de-a noastră, ce nu l-ați văzut vreodată la biserică, chemați-l să vină la fântână, să ia și el apa cea vie, căci, oricât ar fi de păcătos, Hristos va sta și cu el de vorbă și-i va turna o picătură de apă vie în inima lui.

Venim de atâtea ori la sfânta biserică și ne împărtășim. Ne împărtășește preotul cu Hristos. Dar auziți: preotul ni-L așează pe Hristos pe buzele noastre, atunci când ne împărtășește. Aceasta face <u>preotul – ni-L pune pe Hristos pe buze</u>. Însă datoria noastră este să-L luăm de pe buze și să-L ducem în inimă. Aici este taina omului. Acest drum de la buze până la inimă este datoria noastră a fiecăruia. O ! De multe ori suntem în situația să-L lăsăm pe Hristos doar pe buze și să nu-L ducem și la inimă.

L.C.: Desigur în această situație, Înaltpreasfinția Voastră aveți a ne da un sfat.

Î.P.S. Ioan: Nu-L mai lăsați pe Hristos să rămână doar pe buzele voastre, ci deschideți-I ușa inimii, poftiți-L să coboare în inimă și odată coborât în inimă, să-L duceți și-n familiile dumneavoastră, în casele dumneavoastră, așa cum această femeie samarineancă s-a dus fără apă din fântâna lui Iacob, în găleata ei, dar a dus în inima-i, în cetate, pe Hristos. Cum ne mărturisește textul evanghelic, două zile a rămas Hristos în acea cetate.

L.C.: Totuși, Înaltpreasfinţite Părinte, femeia samarineancă I-a dat apă lui Hristos, să-Și astâmpere setea ? Doar nu L-a lăsat însetat !

Î.P.S. Ioan: Din relatarea evanghelistului nu rezultă că totuși-totuși femeia a coborât vasul în fântână. Spune că și-a lăsat acolo vasul și a plecat în cetate. Însă totuși femeia nu L-a însetat pe Hristos. I-a oferit o inimă plină de lacrimi – numai o lacrimă putem noi să-I oferim lui Hristos. De lacrimile noastre de pocăință are nevoie Hristos, nu de apa din fântână sau de apa de la robinet. De aceea eu sunt convins că femeia a plâns și cu lacrimile ei Și-a astâmpărat setea Hristos cel obosit de drum, așa cum ne spune *Evanghelia*.

Prin urmare îndemn pe toți creștinii, de se vor întâlni pe cărările vieții cu Hristos, să-I astâmpere setea cu o lacrimă a pocăinței sale. M-am dus și eu într-o zi, ca și femeia samarineană, la fântâna săpată de tatăl meu, să scot apă și am văzut că lângă fântână era Hristos și mi-a zis: *Dă-Mi să beau din fântâna aceasta ! Nu-Ți dau să bei apă din fântâna aceasta, pentru că această fântână a fost săpată de tatăl meu și Tu nu l-ai ajutat nici într-o zi ! De-Ți este sete, du-Te și-Ți sapă o fântână !* Și-a plecat. L-am alungat de la fântâna tatălui meu și a plecat fără să bea un strop de apă. M-am întâlnit apoi cu El pe cărările vieții. Era într-o zi cu soare ce dogorea foarte puternic și ne-am întâlnit pe drum și I-am spus: *Călătorule, nu cumva cauți o fântână ? Nu cumva îți este sete ?* Hristos mi-a răspuns: *Da, îmi este sete de tine*. Îi este sete de mine. Îi este sete de tine, să ne întâlnească și să ne ducă în Împărăția lui Dumnezeu.

M-am dus apoi mai departe și am ajuns pe Golgota. Și acolo am văzut cum oamenii săpau o fântână în coasta Sa, fântâna sângelui. De-acolo, de pe cruce, mi-a zis: *Vino și tu și bea din fântâna Mea, din fântâna sângelui* ! Și de atunci nu m-am mai întors niciodată în viață să beau apă din fântâna tatălui meu și beau din fântâna lui Hristos.

L.C.: Vă rog, Înaltpreasfinţite Părinte, un sfat în această privință.

Î.P.S. Ioan: Îi îndemn pe cei ce ne ascultă ori citesc aceste pagini, să vină la fântâna săpată de noi în coasta lui Iisus, la fântâna sângelui, nu la fântâna lui Iacob. Adăpați-vă din apa cea vie, din sângele Mântuitorului nostru Iisus Hristos !

A consemnat Luminița Cornea

Încă o dată despre un poet și poetichia lui cu năbădăi minunate

Șerban Codrin

Ceva tumultuos se întâmplă cu Nicolae Dan Fruntelată, spus pe scurt. Când te aștepți ca poetul să se astâmpere, să închidă ușa cuptorului și să lase pâinea deja așezată pe vatra încinsă să se pârguiască, se petrece, zgomotos, contrariul, omul pornit spre a șaptea tinerețe dă semne de hiperactivare, se agită în vârtejuri de neastâmpărate fapte, provoacă turbulențe împrejurul unei personalități și așa dedate în timp la îndestulă agitație, ba încă prea multă. Să fie o moștenire dinspre strămoșii nu prea îndepărtați, care au aruncat opincile și au încălțat cizme de iuft, tropăind sau îndemnând caii să bată în copite fâșia de pământ dintre Dunăre și Carpați, mai abitir, să calce apăsat bolovănișul unei provincii balcanice amestecate multietnic până la neorânduială, prilejuri de crime, pârjoluri, cruzimi inimaginabile, cu brâul îndesat între cuțite și gloanțe.

Să facem un exercițiu deloc aberant, mai degrabă un ocoliș prin istoria poeziei, dacă o fi existând asemenea provocare, și să ni-l imaginăm pe strănepotul, din Bălăcița oltenească, pandurului Fruntelată, nume de stradă probabil pavată cu bolovani în București, petrecut prin școala, deocamdată să o numim a moralei, unde ni-i propune dascăli de *poetichie* pe un Ienăchiță Văcărăscu, pe un bard suprarealist, să ni-l închipuim pe un Gellu Naum, pe un don Miron Paraschivesc', cel din Cântice țigănești și de pe lângă, iar nu în cele din urmă pe ciobanul din Miorița. Cu ce ne pricopsim ? Cu *baladângele*, bocete în pumni tocmai când Dumnezeu moare și lasă în urmă haos, dictatori și moartea dictatorilor; o drăcească amestecătură de blesteme, lacrimi, amenințări, argou americaniza(n)t, cuvinte inventate, de să-l facă pe un nou Iorga să proclame din amvon „încă un nebun"; o bucurie dulce-amară, mistocăresc-tragică, pokemonesc-temperamentală, de să-l fericească pe iluminatul care ne-a încărcat din greu conștiința și noi habar nu avem cu *Balada păguboșilor*. Din alchimia unui athanor sau din inspirația unui poet jignit, dar cu o supărare numită *ambiț*, se revarsă un potop de baladânge, numite de mai multe ori hore, doine, balade, fișe sarcastice de temperatură, vorbe vechi și alte o mie de vai, vai, vai. Noul trubadur se joacă, aruncă pe roata norocului toate pietrele scumpe sau numai pietrele moștenite, lustruite, de la jelaniile mahalalei la poezia filozofilor, le amestecă, le freacă, le mai scoate din mânecă, le mai măsluiește o dată și inventează ceva, un aluat, o pastă, o spumă, un borhot de-ți lasă gura apă după aromele simandicoase și obrăzniciile date dracului. Una peste alta, haiducul sau urmașul său ne-o spune de la obraz: „Sictir, salcâm, catapeteasmă, / înghesuiții la agheasmă / trândave flori fără mireasmă / în lumea voastră e târziu / voi sunteți morți, eu încă viu." (*Tinerii morți*)

De aici încolo te amețește numai dansul versurilor mânioase sau numai zădărâte, imponderabile sau încâlcite în satiră, sarcasm, batjocură, malițiozitate, totul cu un fel de neiertare, totul vindicativ, totul coșmaresc și alandala: „O simfonie la clavir / az' noapte-am auzit la porți / patria mea e-un cimitir / orașul meu – un cuib de morți." (*Sictir*)

Nu există jumătăți de măsură, nu există parte plină, există numai judecată și invocarea iadului pentru prostoboi, prostovani, politruci, moftangii, bibilici, golănași naționali și internaționali. Unele aluzii sunt prea directe, cu nume proprii sau fără, dar în focul metaforelor fierbinți inclusiv poetul se mai arde în castane, pentru că umblă prin jar cu nouă degete, vârându-ni-l pe al zecilea în ochi: „În Evropa-s cai și boi / Chiar și tigri mai trufași / Dar și ciobani fără oi / Căpșunari și mardeiași / Tot aici suntem și noi / Fir-am cui vrei să ne lași / Baci n-avem, creiere ioc / Toți de-a valma, turci și ruși / Iar acum și unchiul Sam / Și-a făcut din noi păpuși (...) / Ură să devină tânga / Dar e cam târziu pe lume / Nimeni nu mai e pe-acasă. / Am rămas cu baladânga." (*Baladânga ciobănașilor*)

O găselniță „trăsnită", iată, ne invadează, ne oripilează cu sarcasmul, batjocura, scrâșnetul, șfichiul de bici al lui Dumnezeu din aceste balade, bocete, descântece, monologuri dramatice. Ce a răsărit ironic, ba chiar mistocăresc în *Baladele de la Grand Vanjou* devine lumină neagră, diavolească, blestemată: „Eram mici și derbedei / nu știam istorii vechi / despre-un fürer de doi lei / despre un gruzin străvechi / stalini-m-aș și n-am cui / hitleri-m-aș timpului / mi-aș pune țara pe cruce / de mi-ar fi fost soarta dulce / dar mi-a fost de tot amară / ca mama de-a doua oară" (*Recurs – la Eminescu*)

În loc de rodii „vetuste", bardul preferă „intrarea în lumea strepezită a corcodușelor care au fost menite vieții noastre", de la margine de drum și de istorie. Sătul de năvăliri civilizatoare turcești, staliniste, americănești, se laudă cu mutenia baladângelor, „să nu se audă decât cu sufletul", poeme mai degrabă voite manifeste, invocații la răscoală, „lacrimi de ciudă și durere", poeme haiducești, scelerate, aproape instigatoare, însă poetul rămâne în limitele largi, curate ale esteticului, nu calcă pe teritoriul infracțional, ci numai se joacă, însă a naibii joacă.

Album de artă, volumul este ilustrat cu câteva reproduceri, „șapte fragmente", după picturi naive de Konrad J.K.Peternelj, Mărioara Motorojescu, Iosip Generalic, Tomislav Petranovic, Dragan Gazi, Petar Grgec (transcriu conform textelor explicative, dar pictorii fiind sârbi, par să lipsească unele semne diacritice); totul se prezintă semnificativ și simbolic, inclusiv balcanic, întărind impresia de joc superior, însă dramatic, al acestor „baladângi", un cuvânt ciudat și ciudos din arsenalul poetic al unui insurgent.

Rău de gură, bardul de la Bălăcița știe că în „democrația noastră originală", post-decembristă, cât o mai dura, niște versuri nu te mai condamnă la eșafod, ca în nebuneasca revoluție franceză, niște metafore aluzive nu te mai aruncă în gulag, în celulă, sau într-un depozit de lemne siberian, unde să te omoare un gardian tocmai convins cu votcă „Stalicinaia" de rolul revoluționar, așa că lasă poezia să mustească fără capac și fără frică, să fiarbă și bine face, pentru că, „sictir, băieți": „Nu va veni nici o palinodie / A unui schimnic putrezit de viu / Eu voi rămâne într-o poezie / Și-mi va fi dor mereu cât o să fiu / Pe urmă telefonul ocupat / Suna-va până când va fi târziu." (*Unu-unu-doi*)

„Nebun cu fitil", „super și cool", „pe adormite, pe dezbrăcate", îngrețoșat de „țara asta țicnită" poetul cere imperativ, tuturor sau nimănui: „Alo, dă-mi și mie un ton / unu, unu, doi, disperare / aici e moartea la telefon / vin imediat, încetați a sunare / nu mai avem nici o salvare" (*Nebuni cu fitil*)

Baladângi vreți, baladângi găsiți, „ca pe niște clopote să sune prohodul/ acestei patrii" când „ne conduce o prăsilă de proști", așa că poetul, sau ce o mai fi el, gunoier metafizic, ecologist liric, vă servește pe săturate cu roadele sale otrăvite de alții, într-un secol ajuns pe gâfâite abia în al 17-lea an, cu dizgrație.

(Nicolae Dan Fruntelată, *Baladângile*, Editura Semne, București, 2017)

ASTRA SABESIENSIS – publicația științifică a ASTREI dedicată Primului Război Mondial și Marii Uniri

Luminita Corneá

În publicistica românească actuală un loc binemeritat îl ocupă revistele ASTREI – Asociațiunea Transilvană pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român: *Revista română* (Iași), *Astra blăjeană* (Blaj), *Astra clujeană* (Cluj Napoca), *Astra năsăudeană* (Năsăud), *Astra reghineană* (Reghin), *Astra dejeană* (Dej), *Astra Buzăul Ardelean* (Sita Buzăului), *Astra Târnavelor* (Sângeorgiu de Pădure). Între acestea, *ASTRA SABESIENSIS* ocupă un loc cu totul și cu totul remarcabil.

ASTRA SABESIENSIS este o publicație periodică anuală ce apare sub egida *Asociațiunii Transilvane pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român*, *Despărțământul „Vasile Moga"*, din Sebeș Alba, editată printr-un proiect finanțat de Primăria Municipiului Sebeș, la Editura Argonaut, Cluj-Napoca. Deosebirea între această publicație și celelalte publicații astriste este considerabilă. Prin ce ? Prin caracterul științific, academic al întregului cuprins, prin demersul și limbajul de ținută universitară, prin colectivul științific de excepție, prin autorii studiilor (la nr. 2/2016 sunt 18 autori, din care unul singur este profesor din preuniversitar, ceilalți fiind universitari ai unor instituții de prestigiu); prin rezumatele în engleză la fiecare material, prin întreaga prezentare și redactare grafică.

Colectivul de redacție este alcătuit din președintele despărțământului Drd. Mihai-Octavian Groza-directorul revistei, Dr. Diana-Maria Daian-redactor șef, Drd. Iuliu-Marius Morariu-secretar de redacție, Drd. Andrei Păvălean, Drd. Oana-Maria Mitu, Drd. Nicolae Dumbrăvescu și Drd. Gabriela Margareta-Nisipeanu. Articolele, adevărate studii științifice, fac cinste acestor tineri dornici de afirmare care au ales *Asociațiunea ASTRA* pentru a-și promova activitatea de cercetare.

Se cuvine să facem remarca deosebit de importantă că *Astra Sabesiensis* este singura revistă științifică a Asociațiunii ASTRA, cu o vizibilitate atât internă (fiind inclusă în colecțiile marilor biblioteci universitare din țară), cât și internațională (prezentă în cateva baze de date internaționale, precum și în colecțiile bibliotecilor universitare din Chicago, Glasgow, Berlin, Hamburg, Köln, Leipzig, Hanovra, Göttingen, Vechta, Luneburg, Budapesta etc.). De fiecare dată, varianta tipărită a anuarului *Astra Sabesiensis* este lansată în cadru festiv, cu invitați de prestigiu, prin implicarea organizatorică a primăriei din Sebeș Alba.

Cele două numere (2/2016 și 3/2017) pe care le avem în față cuprind studii referitoare la istoria Primului Razboi Mondial și a Marii Uniri, devenind prin aceasta singura publicație periodică din mediul științific românesc care dedică două numere consecutive acestui eveniment istoric de importanță primordială. După declarația directorului publicației, Mihai-Octavian Groza, se dorește să se meargă pe aceeași direcție și în anul 2018, cu numarul 4 și cu un supliment dedicat personalităților Marii Uniri.

Deși se referă la același eveniment, studiile sunt variate ca tematică, incluzând perioada de început de secol până la încoronarea familiei regale a României de la Alba Iulia, din 1922. Exemplificăm prin câteva titluri din nr. 2 al publicației prezentate: *Chestiunea Epirului de Nord – o avanpremieră balcanică a Primului Război Mondial* (Emanuil Ineoan); *1915: Opinia publică și imaginea beligeranților în România Vechiului Regat* (Alina-Oana Șmigun); *Imaginea Primului Război Mondial reflectată în cântecele funebre din zona Năsăudului* (Iuliu-Marius Morariu); *„Participarea mea în Primul Război Mondial". Jurnalul inedit al sasului transilvănean Otto Folberth* (Mircea-Gheorghe Abrudan); *Pe front și în spatele frontului. Serviciul sanitar în monarhia austro-ungară în timpul Primului Război Mondial* (Oana Habor).

Apreciem în mod deosebit din anuarul pe 2016 interesantul studiu *„Pierderile" lui Ioan Slavici în timpul Primului Război Mondial*, scris de cunoscutul profesor universitar Ioan Bolovan, ce ne amintește de cazuri similare ale altor cărturari transilvăneni, cum ar fi cazul scriitorului Romulus Cioflec (1882-1955) a cărui activitate din perioada Primului Război Mondial este insuficient cercetată.

Jurnalele cuprinzând însemnări ale participanților la Primul Război Mondial sunt insistent prezentate în cele două anuare – exemplificăm prin cele din nr. 3 / 2017: *Marele Război în memorialistica generalului sas transilvănean Arthur Arz von Straussenburg* (Mircea-Gheorghe Abrudan); *Un memorialist transilvănean mai puțin cunoscut al Primului Război Mondial: căpitanul Ilie Stricatu* (Mihai-Octavian Groza); *Două perspective inedite asupra Primului Război Mondial: jurnalul lui Gustav Zikeli și însemnările lui Vasile Măgherușan* (Iuliu-Marius Morariu).

Teme mai puțin sau de loc cercetate, cum ar fi, în anuarul pe 2017: *Considerații privind implicarea în realizarea Marii Uniri a studenților teologi români din Transilvania, care au studiat la Cernăuți în perioada 1875-1918* (Mihai Răzvan Neagu); ori *Cadrilaterul în relațiile româno-bulgare 1913-1916* (Daniel Cain).

Alte studii se axează pe cercetarea presei timpului în legătură cu o anume tematică: *Știri despre familia regală a României în paginile periodicelor arădene ,,Românul" și ,,Biserica și școala" în perioada Primului Război Mondial și a Marii Uniri* (Sebastian-Dragoș Bunghez); *Imaginea frontului în presa ecleziastică din Banat 1914-1918* (Maria Alexandra Pantea); *,,În chestia importului de porumb...". Implicarea deputaților transilvăneni Nicolae Șerban și Teodor Mihali în tranzacțiile privind importul de porumb din Regatul României 1915-1916* (István Koszta); *Acțiuni educative și economice de sprijinire a comunităților din Banat în perioada Primului Război Mondial. Secvențe din istoria Bisericii Ortodoxe Române* (Daniel Aron Alic).

Fiind o publicație ce apare sub egida ASTREI, colectivul de redacție acordă atenția cuvenită cercetării contribuției astriștilor și implicării lor în toate momentele Celui Dintâi Război Mondial și realizării Marii Uniri, spre exemplu studiile: *Ancheta ASTREI privind jertfele românilor transilvăneni în Primul Război Mondial. Noi valorificări metodologice (Ioan Popa); Protopopiatul Miercurea. ,,O anchetă" în anul 1915* (Valeria Soroștineanu).

Caracterul științific al tuturor studiilor rezultă și din bogata bibliografie și din notele bibliografice ale lucrărilor consultate în limba română și în limbile maghiară, rusă, germană, franceză, bulgară. Cercetările au fost efectuate, în mare parte, în arhive din Transilvania și din marile centre ale României, dar și din afara țării. Menționăm în această privință însemnarea unui autor: „Documentația în materie m-a purtat în mai toate arhivele militare ale Puterilor Centrale, ale Franței și nordului Italiei, nu neglijând, însă, arhivele noastre din Transilvania" (p. 42 din anuarul pe anul 2017).

Demersul de ținută academică îl aflăm și în textele recenziilor la volume de referință cu tematica aceluiași război mondial. Spațiul nu ne permite să le amintim, dar ar merita cu prisosință.

În concluzie, studiile din publicația *Astra Sabesiensis* (nr.2/ 2016 și nr. 3/ 2017, la care ne-am referit) sunt realizate cu rigoarea unor veritabili profesioniști în domeniul istoric și suntem convinși că va trezi interesul comunității universitare, chiar academice, iar materialele publicate vor constitui puncte de reper în elaborarea viitoarelor cercetări dedicate istoriei Primului Război Mondial și Marii Uniri.

García Márquez – Călătoria spre obârșie

Emilia Motoranu

Biografia scriitorului Gabriel García Márquez, scrisă inițial în limba spaniolă (*El viaje a la semilla*) de către columbianul Dasso Saldívar a apărut în 1997, la Editura Alfaguara, într-un tiraj de peste cincizeci de mii de exemplare, având imediat un amplu ecou internațional. Apoi a fost tradusă în zece limbi: engleză, franceză, germană, portugheză, greacă, polonă, olandeză, coreană, chineză și mandarină. În 2016, cartea a fost tradusă în limba română de către Tudora Șandru Mehedinți și publicată la Editura RAO: Dasso Saldívar, *García Márquez – Călătoria spre obârșie*, București, Editura RAO, 2016, 572 pag.

Gabriel García Márquez (n. 1927, Aracataca, Columbia; d. 2014, Ciudad de México, Mexic) a fost fiul lui Gabriel Eligio García (medic homeopat) și al Luisei Santiaga Márquez Iguarán. Gabo, sau Gabito, așa cum îi spuneau apropiații, a fost crescut de bunicii materni, colonelul Nicolás Márquez și Tranquilina Iguarán, în Aracataca, loc de care se va simți etern legat sau așa cum spunea Mario Vargas Llosa: „Aracataca era o rană pe care timpul o zgândărește în loc s-o închidă, un dor care sporea de la o zi la alta, o prezență subiectivă cu care copilul se simte obligat să măsoare noua lume care-l înconjoară” (p. 142). Copil solitar, Gabriel García va fi întâi remarcat de învățătoarea sa Rosa Elena Fergusson „turcoaica micuță”, pentru talentul la desen, caligrafie și citit: „La nouă ani, taciturnul și timidul nepot al colonelului Márquez era practic un cititor închis în sine, mai ales din clipa în care a descoperit *O mie și una de nopți*, unul din evenimentele cele mai importante din viața lui” (p. 121); apoi va citit pe nerăsuflate frații Grimm, Jules Verne, Salgari și Dumas. Falimentul companiei *United Fruit* și falsul progres pe care l-a propus exploatarea plantațiilor bananiere, cu ruina și pustietatea pe care le-au lăsat în urmă au însemnat prăbușirea economică a localității natale, Aracataca.

Gabriel José va câștiga primii bani la doisprezece ani, desenând anunțuri pentru patronul prăvăliei Tokio de la colțul străzii. La aceea vreme „nimeni nu bănuia că Gabito va ajunge unde a ajuns; era un băiat ca toți ceilalți, numai că [...] îi plăcea să citească” (p. 138).

În 1940, studiază primele clase în Colegiul San José, din Barranquilla, apoi Gabriel García Márquez călătorește în Zipaquirá și termină ultimii doi ani ca șef de promoție și bacalaureatul la Liceul Național de Băieți (azi Colegiul Național *San Juan Bautista de La Valle*), până în 1946. La San José, în revista colegiului, *Juventud*, va publica primele sale versuri și cronici: „*Juventud* era o revistă foarte modestă, dar care apărea în condiții grafice acceptabile, fondată de iezuiți în anul în care Gabriel a intrat la liceu, cu scopul de a stimula creativitatea și preocupările elevilor în domeniul disciplinelor umaniste” (p. 139). La Liceul Național din Zipaquirá va avea profesori excepționali, de care își va aminti peste ani.

În 1947, Gabriel García merge în capitală (Bogotá) cu intenția de a studia *Dreptul și Științele Politice* la *Universitatea Națională din Columbia*, dar „Gabriel a preferat să frecventeze mai degrabă bulevardul decât universitatea”, carieră pe care o abandonează pentru a pleca în Cartagena de Indias să lucreze ca reporter la ziarul *El Universal*, după ce la 9 aprilie 1948 este asasinat liderul popular Jorge Eliécer Gaitán. Deși tatăl său spera ca primul său născut să urmeze studiile universitare la care sărăcia l-a împiedicat pe el să aibă acces, pe de altă parte dorea ca Gabriel să ajungă farmacist, pentru ca mai târziu să preia afacerea sa.

Pasiunea pentru poezie va începe să se transforme într-o pasiune exclusivă pentru roman: Lazarillo de Tormes, Celestina, Cervantes, Dostoievski, Tolstoi, Gogol, Dickens, Flaubert, Stendhal, Balzac, Zola, Victor Hugo, Thomas Mann; „întâlnirea” cu Franz Kafka și publicarea povestirilor *A treia resemnare* (unde apar principalele teme ale operei sale ulterioare: tema casei, a singurătății, a nostalgiei, a fricii, a morții, a dorinței înfrigurate de a transcende moartea, a morților suprapuse, a claustrării) și *Eva sălășluiește în pisică* (pe linia coșmarului kafkian, apar din nou singurătatea, nostalgia, teama ontologică și pentru prima dată tema tarelor ereditare).

Asemenea maestrului său, William Faulkner, care considera că „mediul cel mai bun în care un artist poate lucra” este cel dintr-un bordel, pentru că dimineața este liniște pentru a scrie și peste noapte sunt petreceri, băutură și lume pentru a sta de vorbă, Gabriel García va trăi la un moment dat într-un zgârie-nori din Barranquilla, unde funcționa un bordel. Gabriel García va merge și mai departe cu ideea de a-și păstori muzele în bordelul zgârie-nori, „căci pereții fragili care despărțeau camerele îi permiteau să asculte confidențele făcute de clienți femeilor pe care le plăteau, și adesea era vorba de intelectuali, politicieni și funcționari respectabili din oraș. Acolo a învățat multe despre onestitatea prostituatelor și despre condiția umană a clienților, despre clandestina lor condiție umană, cum ar fi bunăoară că nu veneau aici atât pentru a face dragoste, cât pentru a le vorbi despre ei înșiși tovarășelor de ocazie” (p. 249). Astfel, bordelul a fost transpus aproape neschimbat în *Toamna patriarhului*.

Metafora *Mamei Mari*, una dintre cele mai inspirate din literatura latinoamericană, concepută în 1959, s-a întemeiat pe modele disparate, în timp și spațiu și plămădirea ei va fi produsul unei lungi și sedimentate reflecții: „Întocmai ca mătușa Mama în casa bunicilor, ca Mamita Yunái în zona bananieră, ca María Amalia Sampayo de Álvarez în orașul Sucre din tinerețea scriitorului și ca micuța marchiză din localitatea vecină La Sierpe, aristocrația creolă a condus și a orânduit viața națională în decursul secolului al XIX-lea (și în parte din secolul XX); era o aristocrație feudală și latifundiară, alcătuită din rămășițe coloniale, care apoi avea să evolueze, între două războaie, până a ajuns la forma politică de coabitare cu liberalii cei mai apropiați pentru a concepe marea mamă a politicii naționale de sfârșit de secol: regimul bipartid al Înnoirii” (p. 268-269).

Plasată din punct de vedere lingvistic și literar mai aproape de Madrid decât de Londra, Columbia nu numai că s-a mândrit cu spaniola cea mai pură din lumea hispanică, iar capitala, Bogotá (întemeiată de conchistadorul spaniol Gonzalo Jiménez de Quesada, în 1538), menținuse mereu o cultură a cafenelelor și a cenaclurilor literare după moda de la Madrid.

Mercedes Barcha Pardo, fata cu ascendență egipteană, pe care Gabriel García o cunoscuse la un bal studențesc, era cea care aducea fericirea cea mai mare în inima tânărului columbian și care va deveni ulterior soția sa și mama celor doi fii: Rodrigo și Gonzalo.

O istorie a meleagului valah de pe râurile Argeș și Sabar

Prof. Dr. Cristian Alex. Marin

De curând a ieșit din tipografia Editurii Oscar Print monografia *Bolintin – cartea orașului*, sub iscălitura unui grup de autori (Constantin Bărbuță, Constanța Crudu, Ștefan Crudu, Florică Dan, Milica Dan, Marian Grigore, Ciprian Necșuțu) coordonat de Vasile Grigorescu și pr. Nicușor Beldiman. Un *Cuvânt înainte* a fost „rostit” de scriitorul și jurnalistul Neagu Udroiu. Lucrarea, structurată în trei părți, cincisprezece capitole și 237 de pagini, însoțită de o grafică selectă, a avut sprijinul Primăriei și Consiliului Local Bolintin Vale.

Autorii – „o haită de lupi flămânzi” – au adus în atenția cititorilor o mare cantitate de documente, începând cu epoca veche și încheind cu cotidianul care fură clipele vieții contemporane.

După ce înfățișează stadiul cercetărilor referitoare la Bolintin Vale, ca la orice operă științifică respectabilă, autorii prezintă cu lux de amănunte cadrul geografic al așezării milenare. Sunt menționate detalii privind relieful, solurile, apele, clima, flora și fauna. Interesant este faptul că autorii aduc în atenție faptul că s-au descoperit în situl Pădurea Îngropată de la Cornetu sedimente de arbori datați din 5507 î. Hr.

Sunt amintite siturile arheologice Canton, Suseni, La baltă, La Calcanu, La Vatrărece etc. Harnici și meticuloși, autorii pun la dispoziția cititorilor mărturii din epoca modernă. Au reconstituit locul – Poarta Luncii – unde Tudor Vladimirescu a așezat tabăra la 16 martie 1821, înainte să apuce drumul spre Cetatea Dâmboviței. De asemenea, sunt pomenite lăcașuri de cult care au existat în secolul al XVIII-lea.

În capitolele 2-8 ale părții a doua, autorii prezintă satele orașului Bolintin Vale: Bolintin, Crivina, Malu Spart și Suseni. Se menționează că Bolintinul din Vale s-a separat de Bolintinul din Deal când a devenit moșie distincă, după anul 1700.

Autorii analizează în detaliu, atât cât au permis sursele documentare, fiecare sat, din punct de vedere etimologic, atestarea documentară, semnele de hotar, vecinii, apele, drumurile, bisericile și ctitorii lor, monumentele istorice existente. Deosebit de important este faptul că autorii folosesc izvoare de primă mână: documente de arhivă, cărți de autori consacrați, planuri, hărți, fotografii etc. În cazul existenței unor suspiciuni, se analizează mai multe variante pentru ca „Măria Sa” cititorul să-și contureze o convingere cât mai aproape de adevăr.

O atenție deosebită s-a dat satului Bolintin, pe vatra căruia s-a format actualul oraș. Locuitorii săi au transformat un „tărâm al apelor” în „Grădina Maicii Domnului”.

În arealul localității au existat și mai sunt prezente pădurile seculare ale Codrului Vlăsiei, care au avut și rolul de a îmblânzi furia apelor revărsate ale Argeșului și Sabarului.

Sunt amintite drumurile ce apucau în cele patru zări valahe: Drumul Baiului, drumul către schelele dunărene de la Giurgiu, Oltenița, Turnu Măgurele, drumul spre Transilvania prin Rucăr-Bran, drumul spre București.

Din punct de vedere etimologic denumirea de Bolintin înseamnă „pământ rău, bolnav, pământ de baltă, umed, teren mlăștinos”. Explicația este cât se poate de plauzibilă, deoarece așezarea Bolintin se afla între „furcile de argint” ale apelor.

Bolintinul este menționat într-un document din 15 martie 1433, ca sat locuit de țărani aserviți, înconjurat de obști de moșneni aflate în devălmășie: Știrbești, Berilești, Drâncești, Socotești, Tântava, Ogrezeni, Bucșani. Moșia Bolintin a aparținut boierilor Izvorani și mănăstirii Bunavestire. Mai târziu, în urma căsătoriei jupaniței Anca din Preajba – înzestrată cu moșia dintre „furcile de argint” în vremea lui Mihai Viteazul de Maria din Coiani, mama domnului Radu Șerban – cu Ivașco Băleanu, moșia a rămas în proprietatea boierilor Băleanu.

Un alt sat, ce s-a aflat pe teritoriul orașului Bolintin Vale a fost Știrbești. A fost un sat de moșneni, adică moștenitori de pământ, țărani liberi. Moșia Știrbești s-a rupt în mai multe trupuri: Moșteni Știrbești, Drugăneasca, Știrbești Despărțiți de Sud și de Nord cu Prisosul, Poenărească, Palanga Știrbești, Metohul, Mutu.

Satul Crivina își trage numele de la *crivine*, care înseamnă în limba slavonă băltoace. Moșia sa a aparținut mănăstirii Bunavestire, lăcaș care a fost îndestulat cu moșii de voievozi ai Țării Românești precum Neagoe Basarab, Vlad Înecatul, Petru cel Tânăr. În încercarea de a localiza mănăstirea Bunavestire, autorii au propus teritoriul satului Mihai Vodă (Țigănie).

Satul Malu Spart se află pe malul drept al Argeșului. Așezarea a avut un rol deosebit la intersecția mai multor căi de comunicație: Drumul Neajlovului, Drumul Tătarului, Drumul Argeșului. A fost consemnat ca un important loc de trecere din Vlașca în Ilfov. Există unele argumente că denumirea localității ar veni de la inundațiile care au spart bordeiele locuitorilor. Satul, aflat la marginea Codrilor Vlăsiei, a aparținut mănăstirii Bunavestire de la Bolintin, ulterior, prin intermediul mănăstirii bucureștene Mihai Vodă, ajungând să depindă de mănăstirea Simonopetra de la Muntele Athos.

Satul Suseni se află în partea de nord-vest a orașului Bolintin Vale, în continuarea așezării de la Malu Spart, între râul Argeș și Pădurea Căscioreanca. Localitatea a luat ființă în preajma mănăstiii Căscioare, ridicată de boierii Balotescu și Cărpenișanu. Înainte de a fi cunoscut cu acest nume, satul apare în documente sub alte denumiri: Leganari, Cătunu Malu Spart,Cătunu Căscioara.

Partea a treia a acestei lucrări bine documentate se ocupă de evenimentele moderne care s-au perpetuat prin jurul localității Bolintin. Pedanți și scrupuloși, autorii inserează că în familia vistierului Mihai Alexandrescu și Maria Bolinteanu s-a născut poetul Grigore Alexandrescu. După cum îi arată și numele, mama poetului – Maria – era fiica lui Ștefan Bolinteanu din Știrbești-Bolintin.

De asemenea, autorii amintesc de anul 1821, când Tudor din Vladimiri și-a așezat tabăra la Bolintin unde a rostiti, la 16 martie, o vestită proclamație.

Un alt eveniment important s-a petrecut la Bolintin în anul 1825, când s-a născut Dimitrie Bolintinenau, fiul Anicăi Bolinteanu și al lui Enache (Ianc) Cosmad, aromân din Ohrida Macedoniei.

Monografia cuprinde amănunte privind aplicarea Legii Rurale promulgate de Alexandru Ioan Cuza la 14 august 1864. Sunt amintite categoriile de țărani care au foat împroprietăriți cu pământ. Aplicarea Legii Rurale nu s-a făcut fără incidente. Astfel, locuitorii bolintineni reclamau în aprilie 1866 că proprietarii Sevastița Drugănescu, Poenărescu și Băleanu au refuzat să atribuie pământ țăranilor care nu au prestat toate zilele de clacă. La rândul lor, țăranii din Malu Spart reclamau că nu se puteau folosi de locurile de arătură primite deoarece acestea erau numai „stufuri băltoase, cociocuri”. (DANIC, Fond *Ministerul de Interne, Direcția Rural-Comunală*, dosar 209/1866, f. 556. Vezi și Marin A. Cristian, Ilie A. Cristian, *Aplicarea Legii Rurale în județele Ilfov și Vlașca*, Editura Grai și Suflet – Cultura Națională, București, 2011, p. 68, 85, 158, 162.)

Îndestulați cu ambiție și respect față de cititori, autorii monografiei orașului Bolintin Vale amintesc evenimentele importante care s-au consumat în perioada dintre Unirea cea mică (1859) și Unirea cea mare (1918).

În capitolul următor sunt evidențiate întâmplările din perioada 1918-1945. Atrage atenția că în anul 1944 la Bolintin Vale s-au adăpostit de teama bombardării Capitalei mulți reprezentanți de seamă ai vieții cultural-artistice a României: Maria Tănase, Mia Braia, Grigore Vasiliu-Birlic, Gică Petrescu etc.

Capitolul patru din partea a treia a lucrării are ca obiect „Epoca de aur” (1945-1989) și cuprinde date despre cooperativizarea agriculturii, înființarea liceului etc.

În final se vorbește despre aspecte precum înființarea revistei *Sud* sau importanții oameni de cultură care au fost prezenți la Bolintin: George Călinescu, Ovidiu Papadima, Liviu Ioan Stoiciu, Teodor Vârgolici, Paul Everac, Camil Baltazar, Gabriel Dimisianu etc.

Prin amănuntele redate în urma unei asidui documentări, autorii monografiei au dovedit că Bolintin Vale nu este „o legenda valahă” ci o certidudine incontestabilă.

Avangarda de la A la Z

ZENIT (II)

Florin COLONAȘ

În prima secvență din serialul pe care revista *Sud* își propune să-l publice despre celebra revistă de avangardă *Zenit*, încercam o paralelă între această publicație și o altă valoroasă tipăritură, editată la noi de către Ion Vinea și Marcel Iancu, revistă simbol a avangardei românești, *Contimporanul*.

Continuăm această legătură semnalând că în cel de-al 75-lea număr al *Contimporanului*, din aprilie 1927, deci în al șaselea an al apariției, la pagina 13, alături de semnalarea unor titluri de reviste avangardiste străine, cum ar fi *Uj föld* (Ungaria), *7 Arts* (Belgia), *Horizont* (Cehoslovacia), întâlnim și publicația păstorită de Liubomir Micici: *Zenit*. Interesant este faptul că despre *Zenit* nu întâlnim doar semnalarea titlului, ci exista chiar o sumară prezentare, ceea ce ilustrează perfect importanța acestei publicații, cuprinsă în contextul momentului.

La acea dată *Zenit* își încetase, de fapt, apariția. Rândurile din *Contimporanul* nu constituie un „panegiric" al revistei editate la Zagreb și Belgrad, ci o prezentare de ansamblu a ceea ce însemna aceasta, neștiindu-se, probabil, că de fapt publicația sucombase după 43 de numere... Mijloacele de informare nu erau cele de astăzi... Să urmărim prezentarea:

„*Zenit* (interdit en Serbie), nu e nici pornografică, nici subversivă. Pur și simplu o revistă de artă nouă. Director: Liubomir Micici, ne spune fluturele volant al revistei. Micici a fost acuzat de *zenitism*, adică de contagiune cu ideile care au făcut revoluția rusească. Ni se aduce la cunoștință că Jugoslavia este sinonimul Serbiei și că, oficial, Micici refugiat în Franța, are fișă penală, extrem de amuzant concepută: Liubomir Micici, nebun în libertate și demonul literaturii iugoslave."

Așadar, continuăm foiletarea următorului număr din revista sârbească. Să răsfoim numărul al patrulea din *Zenit*. După ce trecem de coperta semnată de Egon Schiele, întâlnim iscalitura lui Ivan Goll. Prietenia lui Micici cu Goll fiind profitabilă și constantă pentru revistă, încă de la primul ei număr, în acest al patrulea, Goll semnând poemul *1 Mai 1920, la Paris*.

Alături de acesta, Max Iacob, prin dialogul început în numărul trei al revistei de către Bosko Tokin, ne conduce la identificarea prin subtile mijloace literare a unui fin portret al omului de cultură francez. Continuând cu francezii, vom semnala și recenzia lui Dușan Matic la Henri Bergson și așa „ubi spiritus, ibi libertas".

Internacionalna revija

ZENIT

za NOVU UMETNOST

SHS Zagreb - mesec Juna 1921. Urednik Ljubomir Micić 5

Zenitistisches Manifest

Ivan Goll — Paris

Jeden Morgen um fünf Uhr, überall, auf den fünf Kontinenten, erhebt dieselbe ZEITUNG ihr übermächtig grosses Haupt mit den schwarzen Lügen des Lebens.

Friedenskonferenz = Mord im Käsegeschäft = Der Sprung aus dem Herzen der Geliebten = Kauft Gillette Rasiermesser = Bergson in Amerika = Wählet Nero! = Hurra!

O Europäer mit kurzen Stirnen, Frauen mit zu engen Korsetten, Kinder mit trojanischen Pferden: ihr alle, Feinde einander, Feinde des Bruders und des Vaters: ihr alle, Kinnen der heiligen Schöpfung, jeder mit einer papiernen Krone auf dem amerikanisch geschnittenen Hauptha: Sozialisten und Royalisten, zertrumpter Prolet im Ozwinger, bierlockenzender Banquier in London.

Oh!

Nein! Nein! Glaubet nicht, dass wir wieder einmal mit Phrasen der Liebe zu euch kommen: Genossen, Brüder, ihr traditionellen Gipskipfe, verdammte Professoren, verschlechte Beamten gehorne, versaiuchte Hirit- und Seelenärzte: nein!

Wir hassen hassen hassen euch!

Internacionalna revija

ZENIT

za NOVU UMETNOST

SHS Zagreb - mesec Juna 1921. Urednik Ljubomir Micić 5

Zenitistisches Manifest

Ivan Goll — Paris

Jeden Morgen um fünf Uhr, überall, auf den fünf Kontinenten, erhebt dieselbe

Următorul caiet al publicației ne prezintă un studiu al marelui avangardist din Hannovra, Kunst Schwitters, în care-l vom remarca și pe Tristan Tzara. În paginile următoare, Dragan Alecsici semnează materialul *Prag* (în limba sârbă). Cuprinsul revistei ne oferă surpriza descoperirii lui Alfred Margul Sperber (1898-1967), scriitor bucovinean de limbă germană, care publică poemul, trimis din Paris, *Iulie 1919* (în germană). Interesant este de subliniat faptul că *Dicționarul General al Literaturii Române*, 2005, vol. IV, (L-O), p. 229, nu amintește despre această colaborare.

La capitolul grafică semnalăm portretul lui Jednog Slovenca, semnat de Vinco Foretici, intitulat *Vis*. Din cuprins mai semnalăm colaborarea lui Marcel Sauvage cu poezia *Le cercle*.

Am lăsat intenționat la sfârșit descrierea primei coperți al celui de-al cincilea număr *Zenit*, element extrem de important pentru întreaga ideologie a publicației și anume *Manifestul Zenitismului*, semnat de temeinicul colaborator Ivan Goll, în limba germană și expediat redacției de la Paris.

Coperta celui de-al șaselea număr are o reproducere după lucrarea lui Leopold Sauvage, intitulată *Orașul*, pentru ca în interior să găsim portretul nevestei lui Ivan Goll, Claire, semnat de francezul Albert Gleizes, alătural fiind plasată o coloană în care apare poemul *Secolul 20* (în limba germană), iar dedesubt opt versuri trimise de la Paris de Beatrice Hastings, în limba engleză. De amintit relația extrem de cordială pe care Claire Goll a avut-o cu dadaiștii români Tristan Tzara și Marcel Iancu, încă din perioada Zürich (1916), fapt ilustrat prin relevante imagini fotografice din epocă.

Regalul colaborării internationale și al plasticienilor de renume continuă cu Karel Teige (părintele publicației avangardiste *Devetsil*, Praga), care semnează compoziția *Vara* sau reproducerea unui portret semnat de Amedeo Modigliani.

Nu putem să trecem peste un excepțional autoportret (1921), gravură în linoleum, operă a lui Mih. S. Petrov, ca și peste *Pesma 8*, text al lui Lajos Kassak, părintele unei alte publicații de mare răsunet avangardist, *MA* (Budapesta-Viena).

În sfârșit, pe ultima pagină a acestui număr de excepție întâlnim reclama la *Manifest*, semnată de Micici, Goll, Tokin, o broșură care apărea la editura Zenit: *Imn Zenetismu*.

Ivan Goll nu putea să nu fie prezent și în cel de-al șaptelea număr al *Zenit*-ului. Așa că îl întâlnim cu *Cântecul unei lanterne*. Un număr, de asemenea, bogat în ilustrații semnate de Fran Kranly, I. Süss, Wachssman, Havlicev, Pisket.

Ca în orice revistă modernistă, în *Zenit* originalitatea punerii în pagină este prezentă la cel mai înalt grad. Așa cum îl aflăm în acest număr pe Micici, cu o creație literară tipărită de-a latul paginii.

Coperțile *Zenit* sunt ele însele subiecte în sine, ca și cea de la numărul opt, pe care o semnează Albert Gleizes. Ca o probă a acestei afirmații, citâm coperta a IV-a a celui de-al șaptelea *Zenit*, unde cu un grafism interesant ni se prezintă reclama la volumul prestigiosului colaborator al revistei, Ivan Goll, intitulat *Radiograme*. În cuprinsul numărului opt descoperim și alți valoroși artiști, cum ar fi cehul Karel Teige cu gravura *Praha 1920* sau Carry Hauser cu o lucrare în aceeași tehnică. Tot aici îl întâlnim și pe Jean Epstein cu al său cinema, ca și iscalitura la rubrica *Cronica* a Jakobei Heemskerk-Damburg.

Putea să lipsească din acest număr prietenul Ivan Goll ? Nicidecum ! Așa că amintim titlul eseului său: *Expresionismul moare*.

Seria marilor creatori avangardiști din aceste numere de început continuă cu aceeași frecvență și în numerele viitoare. O vom urmări cât se poate de atent în paginile revistei *Sud*, așa cum procedăm și cu numărul nouă din *Zenit*, a cărui copertă semnată de Rudolf Schlichter ne dezvăluie un grupaj semnificativ de semnături, în frunte cu Ivan Goll (text tradus din croată), dar și cu André Salmon cu poemul *Vârsta umanității* (în limba franceză), ca și două elemente de artă plastică – o gravură de Mihail Petrov, ca și o valoroasă sinteză a lui Dragan Aleksici despre sculptura lui Vladimir Tatlin, marele reprezentant al curentului 0,10 din Petrogradul anului 1915.

Școala gimnazială de la Ciorogârla File de cronică

Nicolae STOICA

În satul Ciorogârla, primele forme de școlarizare le întâlnim abia prin deceniul al șaptelea al secolului al XIX-lea. În acest sens, preotul scriitor Damian Stănoiu, în lucrarea sa intitulată *Mânăstirea Samurcășești Ciorogârla*, pe care a publicat-o în anul 1926, menționează că: „În anul 1864, din ordinul Ministerului Cultelor și Instrucțiunii, ordin semnat de ministrul de atunci N. Crețulescu, se înființează în mânăstirea Samurcășești o școală primară, unde să învețe maicile și surorile care nu știu carte, precum și copiii din sat. Școala a funcționat în fosta trapeză [sala de mese], se crede că până în anul 1875, când a fost desființată."

Ulterior școala a fost mutată și a funcționat în spații închiriate, mai întâi în cătunul Samurcășeștii din Vale (Români) și ulterior în cel din Deal (Sârbi).

În anul 1885, proprietarul de atunci al moșiei Ciorogârla, Nicolae Gherassy, a clădit prima școală din sat, având două clase și o cameră pentru diriginte [director], care există și astăzi vis a vis de biserica Sf. Mare Mucenic Gheorghe. Informații despre acest eveniment ne sunt oferite de un număr al ziarului *Epoca* din anul 1898, în care se specifică: „*Anunțăm cu plăcere că cunoscutul filantrop și donator Nicolae Gherassy, fost deputat,* [...] *a construit cu cheltuiala sa școalele și bisericile din comunele: Fundeni Gherassy,* ***Ciorogârla*** *din județul Ilfov și Gherăseni din județul Buzău, unde în această comună a cedat și terenuri pentru construirea localului* primăriei." (*Epoca*, anul IV, nr. 674, 3 februarie 1898)

Cu decenii în urmă pe frontispiciul clădirii construite atunci se putea citi numele ctitorului și anul realizării construcției, respectiv „N. Gherassy – 1885".

Cu timpul construcția s-a degradat, astfel că la data de 26 ianuarie 1910, dirigintele școlii, învățătorul Andrei Pârvan, tatăl ilustrului istoric și arheolog Vasile Pârvan, se adresa revizorului școlar al județului Ilfov cu propunerea de a se aduce unele îmbunătățiri clădirii școlii, respectiv refacerea a șase ferestre, înlocuirea dușumelelor care putreziseră și dotarea cu două sobe de fontă. Ca urmare, la data de 22 august 1910, în ședința extraordinară a Consiliului comunal Dârvari-Ciorogârla, se hotăra a se cere prefectului aprobarea deschiderii unui credit în sumă de 450 lei, „care se va lua din fondul cârciumilor" depus la Casa de Depuneri în anii trecuți. În acel timp dreptul de a deschide o cârciumă se scotea la licitație, câștigătorul urmând să plătească primăriei o arendă anuală ce era consemnată într-un capitol bugetar separat, sumele strânse neputând fi folosite decât pentru acțiuni întreprinse în folosul comunității, cum a fost și cea menționată.

Printr-o altă cerere, din 6 februarie 1910, același diriginte solicita revizorului școlar „menținerea postului de maestră lucru manual" înființat anterior, cerere care se pare că nu a primit aviz favorabil, pentru că abia în anul 1934 se reînființa acest post.

Dintr-o informare a dirigintelui școlii din satul Dârvari, învățătorul C. Popescu, datată 22 martie 1910, aflăm că boierul Ilie I. Niculescu Dorobanțu, donase școlii din satul Dârvari mobilier nou și propunea ca cel vechi să fie transferat școlii din satul Ciorogârla.

De-a lungul timpului, clădirii i s-au mai adăugat alte spații și a primit noi destinații. Astfel, în anul 1916, după inaugurarea noului local de școală, aici a funcționat postul de jandarmi al comunei Dârvari-Ciorogârla. Dintr-un raport al comandantului companiei de jandarmi a județului Ilfov adresat prefectului și datat 13 august 1916, clădirea preluată nu se afla în cea mai bună stare și necesita reparații. Începând cu anul 1927, în acest local va funcționa nou înființata „grădină de copii" având un singur post de educator, în anul 1938 înființându-se al doilea post, care în anul 1940 se desființează.

În anul 1936, a fost înființată „școala de gospodărie casnică", care va funcționa în același local, cu elevele absolvente ale cursurilor primare și cu alte tinere gospodine, urmărindu-se inițierea acestora în tainele menajului casnic, dar și în alte activități gospodărești. În acest scop, școala avea în jur și o grădină în suprafață de 600 m.p.

Școala „Gherassi"

După anul 1948, când a intrat în vigoare o nouă reglementare legală a sistemului de învățământ, localul a fost completat cu încă o clasă și cancelarie și a primit din nou destinația de școală pentru ciclul doi elementar.

În această școală, între anii 1957-1960, am urmat și eu cursurile școlare elementare aferente claselor V-VII, director fiind profesorul Victor Beldie.

După construirea actualului local de școală, vechiul local a primit destinația de grădiniță de copii, care a funcționat aici până în anul 2008, când a fost construită o altă clădire, astfel că istoria acestei școli se încheie aici.

În prezent clădirea este dezafectată, aflându-se într-o relativă stare de conservare (vezi foto).

Starea precară a clădirii construită de N. Gherassy în anul 1885, cât și creșterea numărului de copii ce trebuiau școlarizați, au impus construirea unui nou local de școală. În acest scop, în proiectul de buget al județului pe exercițiul 1915/1916, a fost prevăzută suma necesară realizării construcției, care urma să fie asigurată din disponibilul rezultat prin arendarea dreptului de cârciumă, consemnat ca atare, precum și din unele sume puse la dispoziție de primărie, restul urmând a fi completat de prefectura județului. Un rol determinant în realizarea acestui proiect l-au avut primarul comunei de atunci, Ion Savu Stoica și boierul Ilie I. Niculescu-Dorobanțu, care era prefectul județului Ilfov.

În luna februarie 1915, boierul Athanasie Lipatti, noul proprietar al moșiei Ciorogârla, a donat terenul necesar realizării construcției, în suprafață de 3000 metri pătrați (50x60 m), situat vis a vis de curtea boierească, respectiv la intersecția șoselei București Pitești cu șoseaua Bâcu-Joița. La data de 20 mai 1915 s-a ținut licitația pentru darea în antrepriză a construcției, câștigător fiind antreprenorul Florea Dinescu din București, care s-a obligat să realizeze lucrarea în termen de șase luni. Conform caietului de sarcini, clădirea a fost construită din cărămidă și învelită cu plăci de 40x40 cm, din sternit alb cu interpunere de carton asfaltat, fiind compusă din două săli de clasă, cu locuința dirigintelui alipită, compusă din dormitor, sufragerie, bucătărie și hol, împrejmuire și o latrină din lemn cu trei compartimente.

Recepția provizorie a lucrării s-a făcut la 28 ianuarie 1916, de către o comisie formată din specialiști din cadrul Ministerului Lucrărilor Publice, Ministerului Instrucțiunii Publice, consiliului județean, al prefecturii Ilfov și administratorul plășii Domnești. (BJAN Ilfov, Fond *Prefectura județului Ilfov*, ds. 113/1915-1916)

În același an, pentru a se asigura o sursă de apă potabilă pentru școală, în curtea acesteia, a fost construit un puț din tuburi de ciment comprimat.

Un amănunt important ce trebuie reținut în cronica școlii din Ciorogârla este și acela al înființării la data de 29 septembrie 1935, a primei cantine școlare la care primeau hrană 40 de elevi proveniți din familii sărace ori debili fizic, cărora li se administra inclusiv untură de pește. Din unele informații rezultă că de la ferma lui Pamfil Șeicaru se livra zilnic lapte proaspăt de vacă, iar de la brutăria lui Costică Grecu, produsele de panificație.

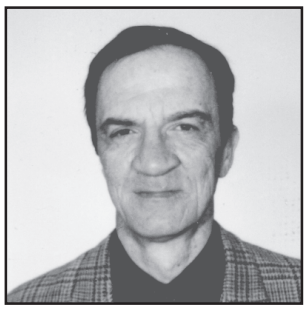
Întrucât la realizarea construcției nu s-a ținut seama de „cumpăna apelor" în cazul unor precipitații abundente, clădirea a fost inundată de mai multe ori, prima dată producându-se în anul 1919, când pârâul Ciorogârla s-a revărsat, ceea ce a impus efectuarea repetată a unor lucrări de reparații și întreținere. Cu timpul, clădirea s-a șubrezit, ca urmare, în anul 1970 aceasta a fost demolată, în locul său fiind ridicat un modern local de școală a cărui structură cuprinde opt săli de clasă, cancelarie, laborator, birouri și alte spații și dotări anexe utilitare, asigurându-se o funcționare corespunzătoare a cursurilor.

De-a lungul anilor, instituția școlară de la Ciorogârla s-a bucurat de atenția sau de prezența unor înalte personalități. Astfel, la data de 18 aprilie 1937, sărbătorirea înființării organizației străjerești în școala Ciorogârla, sfințirea și ridicarea pe catarg a drapelului național, s-a făcut în prezența unei impozante asistențe din care nu au lipsit ministrul instrucțiunii publice, dr. Constantin Angelescu, col. Aurel Solacolu, prefectul județului, marele ziarist Pamfil Șeicaru, directorul ziarului *Curentul*, alte notabilități județene și locale.

Nu lipsite de interes au fost preocupările pe plan social și cultural ale învățătorilor ce au funcționat la această școală în perioada interbelică, de departe cea mai ilustrativă fiind hotărârea intelectualilor comunei de a înființa o asociație culturală. Astfel, la data de 14 noiembrie 1933, preoții Gheorghe Angelescu, Constantin Becuț, Aurel Ciocoiu, Ștefan Angelescu (preot și învățător), diaconul Mihai Cristea, Tudor Anghel, student, soțiile acestora, Zinica M. Cristea, Elena Ciocoiu, Maria Becuț, împreună cu învățătoarele Angela Angelescu, Margareta Cernek, Paula Miulescu și învățătorul Ion M. Tudor, hotărau înființarea „Societății culturale Ciorogârla" având ca obiectiv declarat „promovarea intereselor de ordin superior ale comunei, prin ridicarea nivelului religios, moral, cultural și material al locuitorilor comunei".

După anul 1948, prin Decretul nr. 175 al Prezidiului Marii Adunări Naționale privind reforma învățământului, durata studiilor a fost mărită de la patru la șapte și apoi la opt ani, școala transformându-se din primară în elementară și ulterior în gimnazială, ceea ce a determinat creșterea numărului disciplinelor de studiu și diversificarea cunoștințelor implementate, imprimându-se procesului de învățământ un caracter modern și complex, corespunzător evoluției societății românești.

Marele Război și reflectarea sa în a șaptea artă în România

Călin Stănculescu

Normal, propagarea artei a șaptea a avut la sfârșitului secolului XIX o evoluție spectaculoasă datorită inteligenței celor doi frați Lumière (Louis și Auguste) de a trimite în toată lumea operatori pentru a nemuri fapte, oameni și evenimente menite să convingă spectatorii de viabilitatea artei cinematografului.

Timp de 15 ani, din 1896 până în 1910 asistăm la un proces de proliferare a sălilor de cinematograf în toată România Mică, atât prin construcția de noi săli, cât și prin reprofilarea unor săli existente.

Propunerea de periodizare a istoricului Cornel Cristian, pentru sosirea artei a șaptea în România, are pentru prima etapă următoarele capitole: 1896-1911 – introducerea spectacolului cinematografic; 1911-1918 – începuturile producției cinematografice autohtone. Perioada următoare, 1918-1930, acoperă teritoriul producției filmelor mute românești postbelice.

Intrarea României în Marele Război a însemnat și promovarea cinematografului ca primă armă de propagandă. La jumătatea lunii noiembrie 1916, Marele Cartier General al Armatei Române înființa și prelua Serviciul Foto-Cinematografic. Primul conducător al noului organism militar era locotenentul Ion Oliva (Manuela Cernat, *Primul Război Mondial în filmul românesc*, p. 102, vol. *Pădurea Spânzuraților, oglindă a Marelui Război*).

În România mică, în acea vreme, erau doar cinci operatori, care incorporați în armată aveau doar gradul de caporali (Tudor Posmantir și Gheorghe Ionescu-Cioc) și de soldați – Constantin Ivanovici, Eftimie Vasilescu (buzoian) și Nicolae Barbelian. Acești eroi ai țării și ai filmului românesc au filmat, în linia întâi, bătăliile de la Coșna, Târgu Ocna, Mărăști sau Mărășești, precum și ceremoniile oficiale în care apar regele Ferdinand și regina Maria, generalul francez Berthelot și alte personalități politice, administrative și militare ale timpului.

La 2 mai 1917, la Teatrul Național din Iași a rulat în premieră de gală prima parte a documentarului de lungmetraj *Frontul român*. Partea a doua a fost difuzată în luna iulie.

În 1921, ne spune istoricul nostru, doamna Manuela Cernat, autoarea unui volum de referință intitulat *Filmul și armele*, din păcate nereeditat, sunt difuzate filmele *Războiul nostru*, documentar în patru părți cu actualități și reportaje de front, dar și filmul de montaj *Evocațiuni eroice*, în care un episod dramatic era consacrat Ecaterinei Teodoroiu, eroina supranumită *Jeanne D'Arc a României*.

În 1930, eroina de la Jiu avea să fie din nou în prim-planul atenției slujitorilor artei a șaptea, deci și a regizorului Ion Niculescu-Brună, școlit ca operator în studourile franceze, autorul unui film dedicat eroinei de la Jiu.

Reportaje din timpul Marelui Război au semnat și operatorii străini aflați în misiune pe teritoriul țării. Să mai menționăm faptul extrem de elocvent, drept camaraderie și solidaritate de front, al delegatului Serviciului cinematografic al Armatei Franceze, Georges Grassi, care a lăsat românilor întreaga aparatură și un însemnat stoc de peliculă.

Victoria lui Mackensen, cu trei episoade, *Bucureștiul cucerit* sau *Împăratul Wilhelm al II-lea în România* sunt opera cinematografiștilor germani, după cum cei din Imperiul Austro-Ungar semnau filme ca *Drumul nostru triumfător în România*, *Un batalion de honvezi pe frontul românesc*, *Ardealul atacat de români*, filme difuzate în Capitala ocupată, dar primite cu ouă clocite și cu legume, în funcție de anotimp, de către spectatorii indignați de obrăznicia și tupeul ocupanților.

Cineaștii militari, pe care i-am amintit mai înainte, au surprins nu doar încleștările dramatice cu dușmanul, care ne agresa, dar și vitregiile naturii, precum și condițiile, nu tocmai fericite, în care acționa Armata țării.

Eroi fără statui, cei cinci amintiți la începutul acestui text, ar trebui rememorați permanent în orice istorie de film, în orice retrospectivă a Marelui Război, în urma căruia România a devenit *dodoloață*, cu teritoriile ce i se cuveneau de secole. Iată câteva cărți de vizită ale cineaștilor amintiți, drept eroi, fără prea mare recunoaștere din partea semenilor. Poate acum se poate face ceva pentru nemurirea numelor lor !

Caporalul **Tudor Posmantir** (n. 4 iulie 1893; m. 1982, București), între 1911 și 1914 se specializează în studiourile germane, conduce la Brăila între 1914-1916 laboratorul societății *Lumina*, iar după Marele Război conduce Serviciul cinematografic al Fundației culturale *Principele Carol*, director al Laboratorului Ciro film, precum și director tehnic la ONC, Consultant alături de colectivul ce proiecta studiourile Buftea, operator de filme științifice, precum și de protocol al Patriarhiei Române.

Caporalul **Gheorghe Ionescu-Cioc** (date incerte de naștere și deces), proprietar al unuia dintre primele laboratoare cinematografice din România, colaborator al operatorilor francezi între 1911 și 1917, realizează filmări aeriene în Marele Război, este activ până în anii 1930.

Constantin Ivanovici (n. 15 ianuarie 1896, Piatra Neamț; m. 24 februarie 1978, București), reporter de front cu peste două mii de metri de actualități și surprinse în linia întâi, corespondent al junalului *Paramount News*, șef al serviciului import al ONC, angajat la Buftea între 1951 și 1972 drept consilier și responsabil de protocol. Se pare un foarte zelos colaborator al Siguranței și Securității.

Eftimie Vasilescu (n. 12 septembrie 1895, Buzău; m. 4 februarie 1986, București) este operator de front în ultima parte a Marelui Război. Produce în perioada interbelică numeroase documentare și filme de ficțiune. După al Doilea Război Mondial, este considerat exploatator, lucrează ca fotograf ambulant trăind într-o neagră mizerie până la recuperarea sa în 1967. (Bujor T. Ripeanu, *Cinematografiștii*, p. 588)

Nicolae Barbelian (date incerte la naștere și deces), inițial este proiecționist la spectacole cinematografice din Bulgaria, Serbia, Albania, Macedonia, dar și din Africa de Sud. Între 1920-1930 director la Studioul Cinematografic al Armatei, 1941 – 1945 angajat la ONC, apoi profesor la Școala de operatori profesioniști, sau figurant la Teatrul Național.

O capodoperă a filmului românesc, poate nu îndeajuns cunoscută, mai ales de către tinerii spectatori, este *Pădurea spânzuraților*, ecranizare semnată de Liviu Ciulei în 1965, după celebrul roman al lui Liviu Rebreanu. Premiată la Cannes cu prestigiosul Premiu pentru cea mai bună regie, pelicula semnată de Liviu Ciulei este opera care oglindește dincolo de drama personajului central, tragedia minorităților dintr-un imperiu aflat în vădită disoluție. Genialul regizor și nu numai, fiindcă a fost și actor și scenograf și arhitect, autorul filmului *Pădurea spânzuraților* a impus opera sa printr-o gravitate discretă, care a potențat sentimentul responsabilității colective, într-un ideal uman și național, departe de a fi doar individual, ci și colectiv.

Niciodată nu se va putea scrie o istorie a filmului românesc ocolind capodopera lui Ciulei. Dimpotrivă, trebuie cercetat ce urme în formarea și creația tinerilor cineaștii din anii 60, au rămas, pentru a edifica o direcție viabilă în cinematografia autohtonă. Destinul, pe undeva tragic, al autorului, care a renunțat la cinematografie, optând doar pentru arta Thaliei, potențează extrem trezirea și afirmarea conștiinței naționale în cinematografia românească, fapt niciodată petrecut în opera unor impostori de talia, știți dvs cui.

De la unicitatea unui autor care a știut să renunțe la continuarea unei spectaculoase traiectorii în lumea filmului, la prezența unui extrem de promițător Nou Val românesc animat de regizori, inspirați, talentați, iconoclaști, apți pentru toate dimensiunile artei cu nr. șapte, au trecut mai mult de cinci decenii. Acest timp ne oferă diapazonul critic pentru a aprecia ce se face acum, pentru cine se face acum film de mare calitate.

Rămâne ca noi spectatorii să fim alături de cineaștii noștri și în sala de cinematograf.

Și acum o panoramă a filmelor românești inspirate de Marele Război.

În anii 1921 și 1930, două filme sunt consacrate Ecaterinei Teodoroiu, primul interpretat de Marieta Rareș, produs de Societatea mormintele eroilor din război, al doilea fiind realizat de Ion Niculescu-Brună, cu Felicia Frunză în rolul eroinei.

Celebra eroină, Cătălina Teodoroiu, a cărei mamă apare în filmul lui Brună, în satul de baștină al eroinei la Vădeni, va mai fi evocată în filmele lui Dinu Cocea din 1978 (*Ecaterina Teodoroiu*, cu Stela Furcovici în rolul titular) și Sergiu Nicolaescu din 1998 (*Triunghiul morții*).

În 1926, *Vitejii neamului*, regia Ghiță Popescu și Eftimie Vasilescu aduce aminte despre un deceniu scurs de la intrarea României în Marele Război. Subiectul, ne spune istoricul de film Manuela Cernat, va fi reluat de regizorul Nicolae Mărgineanu, în memorabilia ecranizare a prozei lui Agârbiceanu *Întoarcerea din iad*. Doi fii de primar iubesc aceiași fată, cel mare pleacă pe front, e luat prizonier, dispare, iar, în final, apare pentru un happy end convenabil.

În 1953, romancierul Cezar Petrescu și teoreticianul proletcultist Mihai Novicov semnează scenariile filmelor *Nepoții gornistului* și în 1954, *Răsare soarele* (vă închipuiți lesne de unde), regia Dinu Negreanu, o evocare în spiritul noii ideologii a evenimentelor legate de război și grevele muncitorești din 1933. Demn de semnalat este doar faptul că Liviu Ciulei semnează decorurile și costumele.

În 1958 filmul *Viața nu iartă*, regia Manole Marcus și Iulian Mihu, ecranizarea unor proze de Alexandru Sahia, aduce pe crane rememorarea bătăliei de la Mărășești.

Anul 1964, după alte surse 1965, aduce pe ecrane cea mai importantă operă dedicată Primului Război Mondial, filmul semnat de Liviu Ciulei, încununat cu Premiul de regie la Festivalul internațional de la Cannes, *Pădurea spânzuraților*.

În 1969, filmul *Baladă pentru Măriuca*, regia Constantin Neagu și Titel Constantinescu, evoca faptele de eroism ale copilei de 12 ani din satul Haret, care a contribuit la Victoria de la Mărășești, transmițînd date prețioase din nucul bunicilor, unde a luat locul unui ofițer transmisionist omorât de germani. Ucisă la 6 august de glonțul unui lunetist german, Măriuca este singurul copil ce-și doarme somnul de veci în Mausoleul de la Mărășești. Un fapt destul de grăitor pentru guvernanții de după '90, este scoaterea din manualele școlare a evocării Măriucăi în favoarea unei anonime prezentatoare de televiziune.

În 1971, în ecranizarea romanului *Enigma Otiliei*, de George Călinescu semnată de Iulian Mihu, Marele Război este tangențial amintit prin rănirea lui Pascalopol și întâlnirea cu Felix, ce devenise medic de front.

Și în magistrala ecranizare a romanului *Jocul cu moartea* de Zaharia Stancu, semnată în 1975 de Andrei Blaier sub titlul *Prin cenușa Imperiului*, Marele Război este un fundal impresionant.

În 1978 și 1979, Mircea Veroiu și Sergiu Nicolaescu ecranizează celebrul roman al lui Camil Petrescu *Ultima noapte de dragoste, prima noapte de război*, prima adaptare purtînd titlul *Între oglinzi paralele*. Și aici Marele Război este mai mult sau mai puțin doar un decor de fundal.

Tot o ecranizare va fi și filmul lui Alexandru Tatos din 1985, *Întunecare* după romanul lui Cezar Petrescu, sechelele marelui conflict afectând iremediabil ființa eroului Radu Comșa, interpretat de Ion Caramitru.

Bătălia din umbră, film semnat de Andrei Blaier în 1985 rememorează faptele de arme ale eroului oltean, căpitanul Victor Popescu.

În 1998, Sergiu Nicolaescu va semna *Triunghiul morții* evocând luptele de Mărăști, Mărășești și Oituz. În film apar mai toate personalitățile politice și militare ale timpului.

Și cam atât...

În final, două propuneri pentru Uniunea Cineaștilor și nu numai, pentru cinstirea Centenarului:

1. Denumirea unor artere din București sau alte orașe ale țării cu numele eroilor operatori din Marele Război.

2. Realizarea unui Muzeu al Artei a șaptea în România, cu priorități din prima jumătate de secol de existență a filmului în România 1896-1946.

Ce-ar fi dacă, ținând cont de pasiunea pentru istorie a celor din Bolintin, nu s-ar găsi tocmai aici un spațiu dedicat ultimei propuneri.

Premise istorice ale făuririi statului național român

Constantin Bărbuță

Motto: *Unitatea națională fu visarea iubită a voievozilor noștri cei viteji... care întrupară în sine individualitatea și cugetarea poporului spre a o reda lumii.* (Nicolae Bălcescu)

În prima zi de decembrie a acestui an de grație se împlinesc 99 de ani de când „Adunarea Națională a tuturor românilor din Transilvania, Banat și Țara Ungurească" prin cei 1.200 de reprezentanți întruniți în inima neamului romanesc, la Alba Iulia, au decretat liber și unanim „unirea acelor români și a teritoriilor locuite de dânșii cu România", consfințind astfel împlinirea deziderатului secular de unire Într-un stat național și unitar. Acest act de voință supremă, salutat de cei peste o suta de mii de participanți din toate colțurile Ardealului, s-a întemeiat și ilustrat totodată pe acele coordonate proprii istoriei milenare a poporului nostru, ce se identifică în conștiința de neam, limbă comună, obiceiuri și tradiții, continuitatea locuirii în spațiul carpato-dunăreano-pontic și, începând cu evul mediu, în aspirația neostoită spre libertate și independență prin constituirea statelor feudale Țara Românească, Transilvania și Moldova, proces generat de factori interni și deopotrivă externi.

Deși cele trei țări române au avut timp de cinci secole o evoluție de sine stătătoare, nelipsind perioade de confruntări pentru supremație, în fond, spune același Bălcescu, pentru unitate, interesele economice și de apărare comune, au fost precumpănitoare, adevărate premise favorabile consolidării idealului național de unitate. Au existat de-a lungul evului mediu drumuri comerciale permanente pe valea Oltului, Prahovei, Rodnei, Prislop sau Oituz, prin care produsele agricole din Țara Românească și Moldova, cereale, vin, animale, miere, ceară, pește, ajungeau în piețele din Brașov, Sibiu, Bistrița ș.a., de unde negustorii se întorceau cu produse meșteșugărești, arme etc. Adesea, voievozii încurajau și sprijineau schimburile comerciale transcarpatice, acordând acte de liberă trecere, libertăți și privilegii, precum Ștefan cel Mare, Vlad Țepeș, Alexandru Lăpușneanu sau Petru Rareș, el însuși cunoscut ca negustor de pește, unii posedând chiar feude și castele în Transilvania.

Cronicarii Grigore Ureche, Miron Costin sau cărturarii iluminiști Dimitrie Cantemir, ori stolnicul Constantin Cantacuzino au fost primii care, în scrierile lor au expus idei ce au creat premisele unirii politice a tuturor românilor prin afirmarea unor adevăruri despre vechimea, originea sau limba lor comună: „cu toții de la Râm se trag", „toți... dintr-o fântână au izvorât și cură", „cu toții, cu un nume de obște, români se cheamă", copii după cronicile lor sau alte cărți cu conținut istoric și religios având o larga circulație în Transilvania.

Începând cu secolul XV pericolul extern, otoman mai ales, ridică în fața celor trei țări române nevoia de a acționa în comun întru apărarea independenței, salvată prin eroism legendar și sacrificii la Vaslui sau Călugăreni, „briliantul cel mai strălucitor al cununei gloriei romane", care au înlesnit, pentru o scurtă perioadă de timp, prima unire politică a celor trei țări române în luna mai a anului 1600, sub conducerea lui Mihai Viteazul, voievod glorios, asasinat mișelește în anul următor pe Câmpia Turzii.

La sfârșitul secolului XVII în Transilvania se instaurează dominația habsburgică (1691-Diploma Leopoldină) iar la începutul celui următor regimul fanariot în Moldova și Țara Românească (1716-1821), asuprirea economică, socială și politică se agravează, generand un puternic curent de renaștere națională în cadrul căruia unitatea națională, visarea iubită pentru care s-au jertfit înaintașii, va reprezenta coloana vertebrală a proiectelor politice, în proclamații și programe revoluționare, ale mișcărilor culturale, societăți secrete, în memorii ale cărturarilor și chiar în proiecte de constituții (1822, 1838), cu largă susținere din partea românilor.

În Proclamația dată la Bolintinul din Vale în martie 1821, Tudor Vladimirescu arată că s-a recurs la arme „din pricina unirii boierilor pământeni cu cei după vremi trimiși domni", iar după zece ani, în art. 371 din Regulamentul Organic se menționau temeiurile istorice pe care să se realizeze visul românilor: „începuturile, obiceiurile, religia cea de un fel, limba sunt elemente pentru o mai îndeaproape a lor unire".

Anul 1848 a fost crucial deopotrivă pentru Europa și Țările Române, sub presiune populară fiind consacrate acele revendicări fără de care progresul social nu ar fi fost posibil: desființarea servituților feudale, a iobăgiei în primul rând, drepturi și libertăți democratice, înlăturarea dominației străine, independență și unitate națională. Revoluția româna de la 1848-1849 a avut un caracter unitar, național, atât prin cuprinderea întregului spatiu românesc, colaborarea fruntașilor din cele trei țări, cât și prin apropierea programelor de revendicări expuse la Blaj, Izlaz, București, Iași, Cernăuți sau Brașov, unde fruntașii moldoveni au cerut inechivoc în documentul intitulat Principiile noastre pentru reformarea patriei, „Unirea Moldovei și Valahiei într-un stat românesc, neatârnat". Înfrângerea revoluției, prin intervenția directă și brutală a imperiilor străine, a amânat înfăptuirea idealului românesc, al cărui prim pas îl va reprezenta dubla alegere a lui Alexandru Ioan Cuza ca domn în cele doua principate în ianuarie 1859, moment istoric definit de Mihail Kogălniceanu ca „actul energic al întregii națiuni române", deschizător de largi orizonturi pe drumul modernizării societății românesti. Într-un timp istoricește scurt s-au adoptat legi necesare și au fost create instituții noi: legea agrară, iobăgia desființată, legea instrucțiunii publice, învățământul primar obligatoriu, codul civil, penal și de procedură, legea comunală, unificarea administrativă, legea de organizare a armatei, Curtea de casație și justiție, Curtea de Conturi, a fost adoptat un nou sistem metric și de greutăți, s-a înființat Universitatea București ș.a., care au schimbat din temelii bazele societății românești, frânată de statutul dependenței de Poarta otomana.

La 9 mai 1877, în condiții externe favorabile, România și-a proclamat independența de stat, consacrată prin eroismul și jertfa armatei române pe câmpurile de luptă din Balcani și recunoscută prin tratatele de pace, care au ratificat și revenirea, după mai bine de patru secole a Dobrogei, străvechi pământ românesc la patria mamă.

În prag de secol XX, la sfârșitul lunii mai 1892, fruntașii românilor din Transilvania, între care Ioan Rațiu, George Pop, Vasile Lucaciu ș.a., au inițiat un ultim și viguros memorandum, cu privire la drepturile istorice ale națiunii române, refuzat de împăratul Franz Joseph, urmat de represiuni, astfel că lupta pentru unirea deplina cu „țara" se va relua în condițiile complexe generate de izbucnirea Primului Război Mondial.

Europa cetățenilor sau a plutocrației ? Visul președintelui Emanuel Macron

(continuare în pag. 12)

care să fie instituționalizat cu o structură economico-financiară proprie, cu un guvern condus de un premier și un ministru de finanțe, cu buget și instrumente de autoreglare autonome de celelalte structuri ale UE. Este de fapt o politică disimulată a unei UE cu mai multe paliere, țările care nu pot ține pasul cu ritmul și regulile impuse de noua configurație, se vor mulțumi doar cu statutul de țări asociate. Prin această viziune se pregătește, așa cum am mai scris, aplicarea planului de creare a Uniunii Statelor Europene, pe principii federale. Nu trebuie uitat că, pe acest fond se va ajunge la o fărâmițare a statelor naționale prin autonomie sau secesiune, care vor afecta drastic frontierele stabilite prin tratatul de la Trianon și cele după încheierea celui de-al doilea război mondial.

Cetățeanul european și „egoismul rațional"

Pe un alt plan, cetățeanului european i se servește să reflecteze asupra unui nou concept, pentru a se susține indirect planul președintelui francez, și anume „egoismul rațional", lansat în SUA prin apariția cărții *La greve*, având drept autoare pe Ayin Rand și tradusă în franceză și germană în 2017, supusă unei ample dezbateri în mediile academice, politice și esoterice. Dar ce înseamnă acest nou concept ? „Egoismul rațional, se traduce prin respectul valorilor și practicarea virtuților care îmbogățesc viața fiecăruia, nu numai într-o perspectivă pe termen scurt, dar de-a lungul întregii vieți... Egoismul rațional implică ca existența noastră să fie ghidată de propria noastră judecată, hrănită de propriile eforturi productive, pentru că noi recoltăm fructele atât materiale cât și spirituale." Lista virtuților morale pe care doamna Rand o creionează pentru a defini o viață egoistă este: „raționalitatea, independența, integritatea, dreptatea, productivitatea, onestitatea și mândria. Pentru doamna Rand, altruismul nu semnifică „bunătatea, bunăvoința, compasiunea, solicitudinea față de semeni" și înțelege că „sacrificiul pentru alții, adică altruismul este profund autodistrugător". Este interesant că acest nou concept va alimenta elaborarea politicilor sectoriale ale noii UE, în concordanță cu interesele și puterea de influențare a țărilor puternice din zona euro și va deschide calea unor noi presiuni din partea nucleului dur asupra țărilor din estul Europei.

România va fi și ea ținta acestor intervenții brutale din partea companiilor franco-germane care au spatele asigurat de suportul politic, companii care vor veni ca un tăvălug, măturând bruma de capital autohton și de resurse naturale de care mai dispunem. Cu siguranță, sunt vizate domeniile energetice, transporturile (CFR, marfă și călători, aeroportul „Henri Coandă", portul Constanța), infrastructura rutieră și de cale ferată, comunicațiile și Laserul de la Măgurele. Pentru realizarea acestor obiective, se va declanșa o campanie „anti-corupție" fără precedent, susținută de la Bruxelles prin intermediul ambasadelor Germaniei, Franței, Austriei, de a reduce semnificativ prezența capitalului autohton în economia țării.

România devine tot mai vizibil câmpul de confruntare între interesele marilor puteri europene și SUA, iar Rusia își va găsi și ea un loc la „parastasul" organizat. Încă o dată vom fi prada vulturilor hulpavi care vor profita din plin de fragilitatea instituțiilor de forță românești și de o clasă politică în marea ei majoritate amenințată cu sabia DNA-ului.

Planul Macron văzut din Estul Europei

Deci, mesajul președintelui Macron, ascuns cu abilitate în „planul de refondare a UE" este clar: *Scapă cine poate !* Țările Estului Europei trebuie să devină furnizoare de resurse pentru a supraviețui cele puternice și greu îndatorate, iar cei care nu se vor supune acestei noi dictaturi a unei elite europene parazitară care profită din plin de privilegii până acum de neînchipuit, vor suporta sancțiuni de ordin economic, diplomatic, mergându-se până la încurajarea tendințelor de autonomie sau secesiune.

De aceea, cred că situația geopolitică din Balcani seamană cu cea din perioada premergătoare primului război mondial, cînd se realizau alianțe politico-militare care erau anulate de alte alianțe secrete, fiecare încercând să-l înșele pe celălalt. Și acum, ca și atunci, România era răvășită de lupte politice interne și de presiunile marilor companii europene care își disputau bogățiile naturale și producția agricolă de cereale și de animale, realizată cu sudoarea frunții țăranului român înglodat în datorii la arendașii evrei. În ciuda alianței la care regatul României aderase alături de Franța, „sora noastră mai mare" care promisese sprijin pentru redobândirea teritoriilor rupte din trupul țării de Imperiul Austro-Ungar și Țarist, a preferat totuși să încheie un tratat secret cu Rusia prin care își anula angajamentele asumate față de țara noastră. Știm cât de greu a fost să obținem câștig de cauză și să se realizeze visul de veacuri de creare a Marii Uniri din 1918.

Drept urmare, cred că acum când întreaga Europă este marcată de convulsii sociale și identitare, când pericolul islamizării a devenit o realitate tangibilă, când tendințele de atomizare a statelor naționale prin autonomie sau secesiune (vezi referendumul din Catalonia, dar și mișcările din Italia, Franța și Spania, iar spre est din Moldova și Ucraina, iar Ungaria se pregătește să atace Tratatul de la Trianon și atâță comunitățile ungare din afara teritoriului să ceară alipirea la patria mamă) este nevoie mai mult ca oricând de o unificare a energiilor creatoare ale națiunii române, pentru a găsi soluții la impasul geopolitic în care ne aflăm și să supraviețuim încercărilor destinului cu pierderi „colaterale" minime.

Ajungând la acest punct, mi-am amintit de sfatul lui James Madison, care ținea să precizeze că „Un popor care înțelege să guverneze el însuși, trebuie să se înarmeze cu puterea pe care i-o dă informația". Într-adevăr, lipsa de informații din cercul restrâns al decidenților la nivel european ne va crea serioase probleme în apărarea intereselor naționale în actualul context geopolitic tensionat și confuz.

Mă alătur și eu „lansatorilor de alertă", care doresc ca patria mea să fie un tărâm al democrației, libertății, responsabilității și prosperității, care să colaboreze pe principiul respectului mutual și beneficiilor reciproce cu partenerii euroatlantici și nu numai.

Culisele „dragostei frățești" franco-germane

În încheiere, doresc să aduc în fața cititorului, câteva informații interesante care să ne „lumineze" în legătură cu „dragostea frățească" franco-germană, care în 22 ianuarie 2018 urmează să fie reînoită prin semnarea la Elysée a unui nou tratat de prietenie și colaborare.

În pregătirea întâlnirii istorice și semnării tratatului de reconciliere de către președintele francez De Gaulle și cancelarul german Adenauer (22 ianuarie 1963) au avut loc contacte secrete între reprezentanții Marelui Orient al Franței cu cei ai Marelui Orient al Belgiei, Marea Lojă a Italiei, Marele Orient al Elveției, Marele Orient al Luxemburgului și Marea Lojă de limba spaniolă, care au convenit asupra înființării CLIPSAS (Centrul de Legături și Informare a Puterilor Masonice, semnatare ale Apelului de la Strasburg), organizație care unea unsprezece obediențe masonice suverane ce și-au stabilit principiul „absolutei libertăți a conștiinței" și au convenit reconcilierea franco-germană, Strasburgul devenind un simbol pentru construcția viitoare a UE, în jurul „motorului franco-german".

Pentru a oferi Belgiei o reparare morală s-a convenit ca timp de trei decenii funcția de președinte al CLIPSAS să fie deținută de Marele Orient al Belgiei, iar după 1990 primul președinte a fost din partea Marelui Orient al Franței. Interesant că, din 2017 până în 2020, președintele CLIPSAS va fi François Padovani (Marele Orient al Franței), ceea ce explică și propunerea avansată de președintele Macron de a se reînoi tratatul franco-german, la 22 ianuarie 2018, la Palatul Elysée. În prezent, CLIPSAS are în componența sa 104 obediente din 44 de țări, România fiind reprezentată de două obediente, dar care nu se bucură de influență semnificativă în interiorul organizației.

Sper din toată inima ca semnalele mele îngrijorătoare privind viitorul României în noua arhitectură europeană ce se simulează în organizațiile esoterice euroatlantice și rusești să se dovedească a fi neîntemeiate, iar poporul român să nu mai retrăiască avatarurile istorice care au amputat părți importante de teritoriu și a trimite în pribegie, mase mari de români, deși cred că zarurile au fost deja aruncate.

Dumnezeu în care a rămas nădejdea noastră, să ne întărească și să lumineze mintea și sufletul conducătorilor noștri pentru a lua măsuri înțelepte și a supraviețui acestui „val", care se va abate asupra noastră și să credem că „ce e val ca valul trece"... Depinde ce lasă în urma lui.

30 iunie 1929 – SĂRBĂTOARE NAȚIONALĂ LA BOLINTINUL DIN VALE

Emil Talianu

În ultima zi a lunii iunie 1929, la Bolintin Vale, un comitet de organizare desfășoară un eveniment deosebit pentru localitate, care se dorește a fi de rezonanță națională: „inaugurarea monumentului eroilor morți pentru patrie și neam, în războiul pentru Independență din 1877, în războiul de pacificare a Balcanilor din 1913 și marele război de întregirea neamului românesc din 1916-1918", după cum se menționează în deschiderea primei pagini a publicației ocazionale *Gazeta Bolintinului – omagiu eroilor bolintineni*.

Tot în acea „înștiințare și invitațiune" se adaugă: „rugăm pe toți bunii români, oficialitățile și școlile din comunele învecinate să bine voiască a participa la această sărbătoare națională pentru slăvirea acelora cari cu avântul și sângele lor au contribuit la mărirea și întregirea neamului nostru. Aceasta ține loc de ori ce invitație."

La jumătatea paginii se află două fotografii. Una prezintă monumentul ce urmează a fi inaugurat, executat de sculptorul Tudor M. Mâinea, iar cealaltă înfățișază chipul luminos al Reginei Maria. Sub chipul său, un citat datat 1918: „Sufletele eroilor noștri căzuți și-au făcut drum spre faimă; izbânda pământească și are înțeles decât numai dacă cinstea țării stă înaltă ca o culme."

Pagina este împlinită de un catren scris de sculptorul monumentului, care dovedește că avea și priceperea versului. „Lui Christ. Epitaf Eroic. Închinare eroilor bolintineni (fragment) …Cu stropiri din coasta-Ți „Bune" / Suflet ne-Ai răscumpărat, / Pentru neam și legi străbune, / Pentru glie Ți-l-am dat…"

În deschiderea paginii a doua este redat „tabloul de morți după placa monumentului eroilor din comuna Bolintin Vale". Acesta cuprinde: 4 soldați morți în anul 1877, 4 ofițeri, 4 sergenți, 5 caporali și 87 de soldați morți între 1916-1918. Cu toții, 104 eroi bolintineni. Se continuă cu redarea cuvântării rostită de înaltul regent Gh. Buzdugan la Mărășești în ziua de 9 mai 1929 n. a. (Ziua eroilor), înserată cu o fotografie a monumentului eroilor bolintineni așezat în grădina publică.

În pagină senatorul avocat Vasile Dincescu-Bolintin semnează un sensibil articol având titlul *Cinstirea eroilor bolintineni*, din care redăm un scurt fragment: „Monumentul întruchipează marele număr de Eroi pe care Bolintinul din Vale l-a dat – dureros tribut – față de alte leagăne. Tribut pe care comuna l-a dăruit cu toată conștiința".

Pagina a treia a publicației bolintinene ocazionale se deschide cu un alt citat al Reginei Maria: „Nu vărsați lacrimi pe mormintele eroilor, ci mai curând slăviți-i în cântece așa ca faima numelui lor să rămână un ecou prin legenda veacurilor." Sub acest emoționant citat al Reginei Maria, se află trei fotografii înfățișând pe senatorul V. Dincescu-Bolintin, ministrul subsecretar de stat la Interne, D. R. Ioanițescu și prefectul județului, Dr. C. Deculescu. Apoi, sculptorul monumentului, Tudor Mâinea-Bolintin, își dovedește o altă pricepere, arta cuvântului, scriind vorbe alese eroilor bolintineni, sub titlul *Mărire vouă întregitori de neam*, care se încheie astfel: „Jurăm că faima voastră va fi păstrată și dusă mai departe, într-o mută datorie. Gloria să vă adumbrească somnul în pace !"

Cuvinte încărcate cu mare sensibilitate scrie și soția sculptorului, posibil învățătoare, care, gândindu-se la orfanii și micuții bolintineni, le transmite o caldă *Mângâiere*.

Pe ultima coloană a acestei pagini este tipărită o *Odă eroilor bolintineni !* scrisă de Tudor Marin Mâinea. Sub versuri, fotografia autorului, a sculptorului Tudor Marin Mâinea-Bolintin.

Urmează o informație care anunță participarea la evenimentul de la Bolintin a unor oaspeți de seamă: general Cihovschi, ministru de război, D.R. Ioanițescu, subsecretar de stat la Interne, prof. univ. Virgil Madgearu, ministru de industrie și comerț, general Ion Manolescu, președintele Mormintelor Eroilor, Popescu Zorica, deputat de Ifov, Vasile Dincescu-Bolintin, senator de Ilfov, Dr. Deculescu, prefect de Ilfov, căpitan E. Hamat, președintele Consiliului județean Ilfov, Pantazopol, deputat de Ilfov, Constantin Sfetescu, consilier județean, președintele Comitetului școlar de Ilfov, inspector școlar Lefescu, precum și alți domni deputați și senatori.

O Ordonanță a președintelui Comisiei interimare, Ștefan Dincescu, având în vedere serbarea națională de la Bolintinul din Vale și mai ales că „partea sanitară în comună, cum și partea sufletească trebuie să fie la înălțimea evenimentului", deschide pagina a patra. În acest document oficial, care poartă numărul 1.432, din 23 iunie 1929, se ordonă „ca fiecare locuitor al acestei comune și în special cei din jurul monumentului să facă curățenie curților și drumului public în fața proprietății sale, drum public pe care va avea grijă să-l stropească din abundență dis de dimineață, spre a se evita praful și a se menține curățenie toată ziua.

Pomii de la față până la înălțimea de doi metri să fie văruiți precum stâlpii dela podețe, iar buruienile curățate.

Ca fiecare locuitor să aibă arborat la poartă drapelul țării tricolor.

Toate localurile de cârciumi și celelalte localuri din comună, în acea zi și în acel timp, vor fi complet închise, obloanele lăsate, iar la porți să aibă arborat drapelele tricolore.

Fiecare comerciant să aibă seara felinarul luminat."

Senatorul V. Dincescu-Bolintin adresează, printr-un articol, câteva „cuvinte pentru d-l inginer Ath. St. Bolintineanu", despre „poetul D. Bolintineanu, care în strofele sale înălțătoare a prevestit că viitor de aur țara noastră care și prevăd prin secoli a ei înălțare."

Firesc, pe ultima pagină a publicației *Gazeta Bolintinului*, se publică programul inaugurării monumentului eroilor, pe care îl redăm:

„1. De la ora 7 la 9 dimineața slujbă la biserică cu Arhiereu.

2. La ora 9 parastasul Eroilor și sfințirea apei la Monument. Ruga pentru eroi se va face de muzica militară a Regimentului 9 Vânători.

3. La 9 jumătate, cuvântările.

4. Defilarea: a orfanilor de război bolintineni, a școlilor primare, a școalei de arte și meserii din localitate, a studenților și luptătorilor din Bolintin precum și a trupei trimisă să dea onorul (un pluton din Regimentul 9 Vânători).

5. Seara de la 8-12 Serbare culturală cu producțiuni ale muzicei militare și un film războinic."

Pagina a patra mai cuprinde două imagini: comitetul în jurul monumentului și chipul avocatului, consilier județean Ilfov, președintele Comitetului școlar de Ilfov, Constantin Sfetescu.

Romanița-Maria Ștențel

Orlat, comună din centrul țării, a trimis la sud, la Dunăre, oameni mari „bărbați ai datoriei", atunci când a venit vremea și țara a avut nevoie…

În zilele însorite ale acestei toamne, am poposit la Orlat, la Pensiunea Ileana, unde gazdele mi-au pus la dispoziție cărți din biblioteca lor. Aici am descoperit volumul *Bărbați ai datoriei – mic dicționar (1877-1878)*. Unul dintre autori este doctor în istorie, col.(r) Florian Tucă.

S-a dat Ordin: *La sud, la Dunăre, pentru Neatârnare !*

M-am oprit la un personaj anume, născut la Orlat, cu un destin care se înscrie în onoranta sintagmă bărbat al datoriei !

Citez din dicționarul deschis la numele: „Ivănuș Dimitrie, medic de batalion cls. II-a, s-a născut în aprilie 1851 în comuna Orlat, jud. Sibiu. Trece în România în 1869, se înscrie la Școala națională de medicină și farmacie, termină studiile și este avansat în grad de subchirurg, apoi medic de batalion cls. II-a, sublocotenent și de la 1 iulie 1877 este repartizat la Regimentul 2 Dorobanți, Divizia 1 infanterie, concentrată în Oltenia, de-a-lungul Dunării.

După trecerea fluviului îngrijește cu pricepere și abnegație bolnavii și răniții- în mod special pe cei din zona Vidin. În 1878 revine în țară și este încadrat în echipele care combăteau o epidemie de febră tifoidă."

Iată ce consemnează ziarul *Războiul*, iulie 1878: „Chemat a îngriji un mare număr de oșteni… care căzură bolnavi de lingoare, zi și noapte el le consacră știința, îngrijirile și vegherea lor… Căzu și el bolnav… iar cei din jur îl plânseră ca pe cel mai bun frate, care le-a jertfit tot ce avea mai scump, junețea și viața lui."

Ivănuș Dimitrie, fiu al Orlatului, este un erou, este un simbol al dragostei de țară, este un om cu o existență modestă, dar care a fost alături de Oastea Țării, ajutându-i pe cei care și-au dat la rândul lor viața pentru victorie, pentru că în inima lor a răsunat îndemnul: „la sud, la Dunăre, pentru NEATÂRNARE !"

Gazeta Bolintinului Fișe de personaje și instituții

Apreciatul nostru colaborator, scriitorul și jurnalistul Emil Talianu, a descoperit în depozitele Bibliotecii Academiei Române o prețioasă mărturie a Bolintinului de altădată. Este vorba despre o publicație ocazională – *Gazeta Bolintinului* – prilejuită de inaugurarea oficială a Monumentului Eroilor din satul Bolintinul din Vale ce era anunțată pentru data de 30 iunie 1929. Festivitatea bolintineană a atras atenția ziarelor timpului, care au publicat relatări de mai mică sau mai mare intindere (ex. *Cuvântul*, 4 iulie 1929). Importanța acestei tipărituri pentru ilustrarea trecutului orașului nostru este dincolo de orice discuție și astfel am decis să o reproducem fidel în paginile centrale ale revistei *Sud*. Acompaniem *Gazeta Bolintinului* cu o serie de precizări menite să-i potențeze valoarea documentară. Aprecierile pe seama strălucirii trecute a Bolintinului și a calității conducătorilor săi le lăsăm în seama cititorilor noștri.

Dedicăm publicarea *Gazetei Bolintinului* Centenarului Marii Uniri și eroilor bolintineni, știuți și neștiuți, care au contribuit la împlinirea ei, uneori cu sacrificiul suprem.

O primă precizare este legată chiar de caracterul „oficial" al evenimentului promovat în gazetă, adică inaugurarea Monumentului Eroilor. Era vorba de o a doua „inaugurare", deoarece prima avusese loc la 6 iunie 1925, in ziua de Înălțare. Cauza acestei „duble" a fost una politică, căci, dacă la prima la conducere fuseseră liberalii, odată ajunși la putere țărăniștii n-au vrut să fie mai prejos.

Bolintineanu, Athanasie Șt.: (1854-1937) inginer, fiull pitarului Ștefan Bolintineanu și al Anei Herișescu. Urmează Colegiul „Sf. Sava", apoi *École des Ponts et Chaussées* din Paris, absolvită în 1881. Bun profesionist, conduce lucrări în portul Brăila, execută șoseaua Mălin-Broșteni, căile ferate Buda-Slănic Moldova și Medgidia-Bazargic. În calitate de inginer șef al Primăriei București conduce lucrările de modernizare a Bulevardelor Elisabeta și Carol și construirea sediului actual al instituției, din fața Parcului Cișmigiu. Înființează (1892) Fabrica de produse din ciment „Frații Bolintineanu", una dintre primele de acest gen din țară. Împreună cu frații săi, C-tin Șt. Bolintineanu și Alexandru Herișescu, se implică în dezvoltarea social-economică și culturală a Bolintinului din Vale prin înființarea unor instituții obștești, precum asociațiile „Iubirea de neam – Societate de asistență școlară și orfelinat" (1911) și Asociația Culturală de Educație Civică „Bolintineanu", al cărei președinte va deveni din 1925. Din funcția de primar (1925-1928) al comunei Bolintin Vale, a avut un rol extrem de important în dezvoltarea localității. Moare la 15 octombrie 1937.

Buzdugan, Gheorghe: (1867-1929) avocat și om politic, membru al Academiei Române, membru al regenței instituite la moartea regelui Ferdinand.

Cihoschi, Henri general: (1872-1950) ministru de Război, erou al Primului Război Mondial, decorat cu Ordinul „Mihai Viteazul".

Comisiunea Interimară: exercita temporar funcțiile primarului și Consiliului Local până la alegerea unor titulari. La 28 august 1928, Prefectura Ilfov suspenda abuziv din funcție pe primarul de atunci al comunei Bolintinul din Vale, ing. Athanasie Șt. Bolintineanu, care face apel și câștigă, însă primește decizia abia în ianuarie 1929, repunerea în funcție nemaifiind posibilă, rămânând în continuare președinte al Comisiunii Interimare comerciantul Ștefan Dincescu.

Deculescu, Constantin dr.: (n. 1889) prefect de Ilfov (1928-1929), senator, secretar general în Ministerul Sanătății (1931-1933), tatăl scriitoarei Annie Bentoiu, soția compozitorului Pascal Bentoiu.

Dincescu, Ștefan: (n. 1879) comerciant, frate cu avocatul Vasile Dincescu-Bolintin, devine președinte al Comisiunii Interimare Bolintin Vale (1928) și apoi primar (1930).

Dincescu-Bolintin, Vasile: avocat și om politic, născut pe 18 aprilie 1877 în Bolintinul din Vale, fiul lui Constantin (zis Dincă) Alecse și al Stanei. Absolvent al Liceului „Gh. Lazăr" și al Facultății de Drept din București, cu lucrarea de licență *Despre atribuțiunile reprezentantului Ministerului Public*, publicată în anul 1902 și dedicată binefăcătorului său, Constantin Șt. Bolintineanu. Membru în Baroul București din 1903. Senator PNȚ (1928-1931) și chestor al Senatului.

Ioanițescu, Dimitrie R.: (1885-1939) ministru subsecretar de stat la Interne, ministru al Muncii (1930, 1932-1933).

Madgearu, Virgil: (1887-1940) economist de marcă, profesor universitar, eseist și jurnalist, om politic cu orientare de stânga, membru al Partidului Național Țărănesc, ministru Industrie și Comerț, ministru de Finanțe.

Manolescu, Ion general: (n. 1869) ofițer, a luptat în Primul Război Mondial cu gradul de colonel, avansat general, președinte al Societății „Mormintele Eroilor" (1923-1929).

Mâinea, Tudor M.: autor al Monumentului Eroilor, profesor universitar, artist plastic, absolvent al *Academiei de Belle Arte* din București. Era născut la 30 martie 1885 în Bolintinul din Vale, fiul lui Radu Marin Mâinea și Floarea. S-a căsătorit cu Victoria. Alte creații: bustul doctorului C. Constantinescu, director al Spitalului Poenărescu (Poenari), dezvelit în 1923; bustul lui Petre Cristea, aflat în cimitirul din Poenari; bust și portret al preotului Sachelarie Nae Oprescu, aflate în posesia ing. Nicoară Badea. Decedat în 1952 sau 1953, înmormântat la București.

Popescu-Zorica, Nicolae T.: (1881-1948) om politic, deputat PNȚ, prefect al județului Ilfov.

Popovici, Ioan N.: (1865-1953) general al armatei române în Primul Război Mondial, senator de drept din 1927, ministru al Agriculturii și Domeniilor (1919), guvernator al Basarabiei (1918-1923).

Rădulescu, Ștefan: (n. 1859) funcționar, notar al comunei Bolintin Vale, fiul lui Radu Doichița și Ioana, căsătorit cu Ioana, fiica preotului Oprea.

Societatea „Mormintele Eroilor": înființată în 1919 din inițiativa Patriarhiei și a Ministerului de Război, s-a transformat în 1927 în Societatea „Cultul Eroilor" și avea ca scop identificarea locurilor unde erau inhumați ostașii căzuți în lupte, reînhumarea lor în cimitirele eroilor, ridicarea de monumente istorice etc.

Școala de Arte și Meserii: a început să funcționeze în Bolintinul din Vale, pe strada Poarta Luncii, la 1 septembrie 1929, ca instituție privată aparținând Asociației Culturale de Educație Civică „Bolintineanu", adică a fraților Constantin și Athanasie Șt. Bolintineanu. Ulterior s-a transformat în gimnaziu industrial, iar în regimul comunist în liceu teoretic.

Veşti bune de la Primăria oraşului Bolintin Vale

În luna octombrie a anului 2017, Consiliul Local Bolintin Vale a adoptat două hotărâri extrem de importante pentru dezvoltarea oraşului, care privesc în mod direct patrimoniul arhitectural şi cultural local şi nu numai.

Astfel, în şedinţa din 11 octombrie s-a adoptat HCL 104/2017, prin care „se solicită Ministerului Educaţiei Naţionale emiterea avizului conform în vederea schimbării destinaţiei imobilului corp 2 Şcoală veche în Centru multicultural la Şcoala gimnazială nr. 1 Bolintin Vale".

Cea de a doua decizie (HCL 110/2017), vitală pentru o dezvoltare armonioasă a comunităţii bolintinene şi o normalizare a relaţiei cu spaţiul construit, priveşte actualizarea Planului Urbanistic General şi a Regulamentului local de urbanism al oraşului Bolintin Vale (elaborat de S.C. QUATTRO DESIGN SRL – arh. Andrei Jelescu, arh. Toader Popescu, urb. Monica Pătrăşcoiu).

Am extras de aici prevederile ce vizează în mod direct monumentele istorice de pe raza oraşului Bolintin Vale, prevederi ce vor trebui respectate strict, atât de către autorităţi, cât şi de fiecare dintre noi. Respectarea neabătută a lor ar trebui să preocupe nu numai pe iubitorii de cultură, ci şi pe fiecare român responsabil, bolintinean sau nu.

În Bolintin Vale se află următoarele monumente istorice: *Biserica Adormirea Maicii Domnului* (str. Republicii; clasa B), *Casa Manolache* (str. Republicii; clasa B), *Poşta Veche* (str. Republicii; clasa B), *Pretura* (astăzi Primăria; str. Libertăţii; clasa B), *Primăria Veche* (str. Republicii; clasa B), *Şcoala Veche* (str. Republicii; clasa B), *Monumentul Dimitrie Bolintineanu* (str. Republicii; clasa A). Sunt propuse a deveni monumente istorice *Casa C-tin Mătăchiţă* (str. Soldat Vânătoru) şi *Spitalul Poenari* (str. Poenari). În Malu Spart se află un singur monument istoric: *Biserica Adormirea Maicii Domnului* (clasa B); sunt propuse a deveni *Conacul lui Boieru* (str. Boierului) şi *Crucea de piatră* (curtea Dispensarului).

Zona de protecţie a monumentelor istorice în Bolintin Vale (linia albă)

Aşadar, din Capitolul 2 (*Reguli de bază privind modul de ocupare a terenurilor*), de la paginile 7-9, Subcapitolul 2.1., referitor la *Reguli cu privire la păstrarea integrităţii mediului şi protejarea patrimoniului natural şi construit*, am extras:

„(6) Autorizarea construirii pentru imobile clasate sau propuse pentru clasare în Lista Monumentelor Istorice, în zonele de protecţie a monumentelor istorice şi în zonele construite protejate.

a. Prevederile specifice monumentelor clasate se aplică în mod corespunzător oricărui imobil propus pentru clasare în Lista Monumentelor Istorice, până în momentul clasării acestuia sau, după caz, respingerii documentaţiei de clasare.

b. Se interzice desfiinţarea (totală sau parţială) a clădirilor din imobilele înscrise în L.M.I. sau propuse pentru clasare. Prin excepţie, pot fi desfiinţate (total sau parţial) clădirile sau părţile de clădire din aceste imobile pentru care Studiul istoric de fundamentare a intervenţiilor, elaborat în condiţiile legii şi ale prezentului R.L.U. stabileşte o valoare culturală complexă mică sau nulă.

c. Documentaţiile de autorizare a construirii privind intervenţii asupra imobilelor monumente istorice trebuie elaborate de specialişti şi/sau experţi atestaţi de Ministerul Culturii în domeniul „restaurare de arhitectură".

d. Avizarea şi autorizarea intervenţiilor propuse la monumentele istorice clasate sau aflate în procedură de clasare în Lista Monumentelor Istorice, se face doar având la bază următoarele piese, obligatorii:

1. Studiu istoric de fundamentare a intervenţiilor (al imobilului / contextului urban în care este amplasat), întocmit şi asumat, în condiţiile legii, de către specialişti / experţi atestaţi de Ministerul Culturii pentru specialităţile *proiectare intervenţii monumente istorice, studii / analize, urmărirea comportării în timp a monumentelor istorice, urbanism istoric, arheologie* (dacă este cazul);

2. Expertiza tehnică a imobilului, întocmită şi asumată, în condiţiile legii, de către specialişti / experţi atestaţi de Ministerul Culturii pentru specialitatea *structuri portante istorice*;

3. Documentaţie tehnică pentru autorizarea construirii / desfiinţării, întocmită şi asumată, în condiţiile legii, de către specialişti / experţi atestaţi de Ministerul Culturii pentru *proiectare intervenţii monumente istorice* şi specialităţi conexe, în funcţie de specificul şi complexitatea intervenţiei propuse (ex.: componente artistice; instalaţii etc.).

e. Pentru intervenţiile propuse în zonele de protecţie ale monumentelor istorice, la imobile care nu sunt monumente istorice sau propuse pentru clasare în Lista Monumentelor Istorice, documentaţiile vor fi întocmite şi asumate de arhitecţi cu drept de semnătură.

f. De regulă, proiectele de intervenţii asupra monumentelor istorice clasate sau propuse pentru clasare în Lista Monumentelor Istorice vor avea ca obiect consolidare, conservare, renovare, restaurare. Orice alt tip de intervenţie va trebui temeinic justificată şi argumentată prin Studiul istoric de fundamentare.

g. De regulă, proiectele de intervenţii asupra monumentelor istorice clasate sau propuse pentru clasare în Lista Monumentelor Istorice nu vor cuprinde intervenţii care să modifice volumetria, faţadele şi forma învelitorilor. Orice alt tip de intervenţie va trebui temeinic justificată şi argumentată prin Studiul istoric de fundamentare.

h. Se interzice amplasarea de echipamente şi instalaţii standardizate (părţi de instalaţii de climatizare / unităţi exterioare de aer condiţionat; unităţi de contorizare furnizare apă, energie electrică, gaze naturale; puncte de transformare electrice) pe faţadele monumentelor istorice clasate în Lista Monumentelor Istorice sau propuse pentru clasare în Lista Monumentelor Istorice.

i. Se interzice amplasarea de construcţii care obturează vizibilitatea asupra monumentelor istorice clasate sau propuse pentru clasare în Lista Monumentelor Istorice.

j. În imobilele clasate sau propuse pentru clasare în Lista Monumentelor Istorice se interzice amplasarea de construcţii / instalaţii cu înălţime mai mare decât înălţimea maximă la coamă a obiectivului protejat; dacă obiectivul protejat este edificiu de cult, maximul înălţimii se consideră înălţimea la cornişă.

k. Documentaţiile de urbanism care includ teritorii care sunt incluse (total sau parţial) în zone de protecţie a monumentelor istorice vor fi întocmite şi asumate, în condiţiile legii, de către specialişti / experţi atestaţi de Ministerul Culturii pentru specialităţile proiectare intervenţii monumente istorice - urbanism, studii / analize - urbanism istoric şi vor conţine şi studii istorice de fundamentare, şi (dacă este cazul) studii / rapoarte de diagnostic arheologic.

l. Autorizarea construirii pentru imobilele clasate în L.M.I. este posibilă în condiţiile respectării dispoziţiilor prezentului R.L.U. şi este în competenţa D.U.L.P. din cadrul C.J. Giurgiu; autorizarea se va face după următorul flux:

1. Cererea pentru eliberarea Certificatului de Urbanism (C.U.);

2. Eliberarea C.U., însoţit de Obligaţia de folosinţă a monumentului istoric emisă de Direcţiei pentru Cultură a Judeţului Giurgiu (D.J.C. Giurgiu), care extrage din prezentul R.L.U. condiţiile de construire pe parcela respectivă şi solicită pentru Documentaţia Tehnică pentru Autorizarea Construirii (D.T.A.C.) cel puţin următoarele avize favorabile:

(i) Avizul M.C. (Comisia Naţională a Monumentelor Istorice - CNMI) pentru lucrări efectuate în imobilele monument istoric clasate în grupa valorică A, cu excepţia lucrărilor de întreţinere şi reparaţii curente ale construcţiilor (cf. Ordinului M.C.C. nr. 2435/25.10.2006); avizul se eliberează pe baza Studiului istoric de fundamentare a intervenţiilor; avizul M.C. va lua în considerare în mod obligatoriu concluziile cercetării arheologice preventive în imobil, efectuate şi avizate conform prevederilor legale specifice.

(ii) Avizul D.J.C. Giurgiu (Comisia Zonală a Monumentelor Istorice) pentru imobilele monument istoric clasate în grupa valorică B (cf. Ordinului M.C.C. nr. 2435/25.10.2006); avizul se eliberează pe baza Studiului istoric de fundamentare a intervenţiilor; avizul D.J.C. Giurgiu va lua în considerare în mod obligatoriu concluziile cercetării arheologice preventive în imobil, efectuate şi avizate conform prevederilor legale specifice.

3. Cererea pentru eliberarea Autorizaţie de Construire (A.C.), bazată pe D.T.A.C. care respectă în totalitate condiţiile prezentului R.L.U. şi ale avizelor favorabile de la alin. 2. de mai sus.

4. Eliberarea A.C., în cazul în care D.T.A.C. respectă cerinţele de la alin. 2 de mai sus.

p. Autorizarea desfiinţării construcţiilor anexe din imobilele clasate în L.M.I. se face conform aceluiaşi flux administrativ.

q. Orice lucrare de construire asupra unei construcţii situată în raza de protecţie a unui monument istoric se va face cu avizul M.C.-C.N.M.I. (dacă monumentul istoric este încadrat în grupa valorică A) sau M.C. – D.J.C. Giurgiu (dacă monumentul istoric este încadrat în grupa valorică B).

r. Pentru teritoriile delimitate prin prezentul PUG ca zone construite protejate (zonele de protecţie ale monumentelor istorice sau propuse pentru clasare în Lista Monumentelor Istorice, altele decât cele din patrimoniul arheologic) autoritatea publică locală va iniţia şi finanţa documentaţii de urbanism de tip PUZCP, prin care va detalia regimul de protecţie şi de dezvoltare al fiecărui imobil din aceste zone. Aceste documentaţii se vor elabora în conformitate cu OMTCT nr. 562/2003 şi vor fi fundamentate printr-un studiu istoric zonal.

(8) Până la clasarea în L.M.I. a imobilului propus spre clasare prin prezenta documentaţie, se instituie o zonă construită protejată de interes local în jurul acestuia, conform prevederilor Planşelor 3.1. şi 3.2. Reglementări urbanistice – zonificare funcţională. Orice autorizaţie de construire în aceste perimetre se va emite cu avizul D.J.C. Giurgiu. Elementele specifice de reglementare ale acestor zone se găsesc detaliate în prezentul R.L.U. în capitolele destinate zonelor funcţionale corespunzătoare."

Festivalul *Toamna Culturală Bolintineană 2017*

Sub semnul lui 99

Cea de a cincea ediţie a Festivalului *Toamna Culturală Bolintineană* (TCB), organizat de Asociaţia pentru Cultură şi Tradiţie Istorică Bolintineanu şi revista *Sud* cu sprijinul Consiliului Local şi Primărici Bolintin Vale (primar Daniel Trăistaru) a avut ca argument celebrarea Marii Uniri din 1918,

Alexandra Firiţă, Ion Andreiţă, Vasile Szolga şi în spate Alex. Cazacu

fiind dedicat deschiderii seriei de evenimente ce vor marca cea mai de seamă realizare a neamului românesc şi care se vor încheia la 1 Decembrie 2018.

Festivalul bolintinean a debutat pe 14 octombrie la Conacul Djuvara din satul Floreşti, comuna Floreşti-Stoeneşti, judeţul Giurgiu. Pitoreasca locaţie se află pe malul stâng al Sabarului,

Nicoleta Călin, Dinu Grigore

peste drum de biserica ctitorită la anul 1715 de familia boierilor Florescu şi a fost propusă de organizatori ca o alternativă la atât de aglomeratul Bucureşti, dând posibilitatea invitaţilor şi publicului să cunoască câteva obiective de importanţă cultural-istorică, aflate în afara circuitelor turistice obişnuite: Conacul Serachitopolu şi casa celei care a inspirat vestita romanţă „Smaranda de peste Sabar", o frumuseţe de odinioară a satului Palanca sau cele două clădiri de epocă brâncovenească, biserica şi conacul Gavril Drugănescu din Stoeneşti.

La liceul „D. Bolintineanu" asistând la prelegerea dlui general Gh. Dragomir (în dreapta Ştefan Crudu)

Conacul Djuvara din Floreşti, pe lângă arhitectura deosebită deţine în interior o sală de spectacole, un adevărat teatru în miniatură unde se delectau boierii de odinioară, o bogată bibliotecă, posedând câteva mii de volume, unele de mare valoare bibliofilă, o colecţie de artă populară românească etc.

La eveniment au fost invitaţi trei remarcabili oameni de cultură, scriitorii Ion Andreiţă, Nicolae Dan Fruntelată şi Nicolae Scurtu care au vorbit despre *Primul Război Mondial şi Marea Unire oglindite în literatura română*. De asemenea, locuitorilor din satul Floreşti li s-a reamintit că în 2017 satul lor a aniversat 540 de ani de la prima atestare documentară.

(continuare în pag. 21)

(urmare din pagina 20)

Printre participanţi am remarcat pe scriitorul Vasile Szolga, membrii ai Asociaţiei (Ştefan Crudu, Alexandra Firiţă, Mituş Dobrin, Nicolae Ciubuc, Andreea Grigore, Mioara Mănescu, Marian Grigore, Constantina Chiva, Dinu Grigore, Vasile Constantin, Gianina Mehedinţu, Corneliu State, Alexandra Man), profesori însoţiţi de elevi (Georgeta Ghiţă, Raluca Niţescu, Silvia Stanciu, Maria Ciocârlan), dl C-tin Pătraşcu, viceprimar al comunei Floreşti-Stoeneşti, localnici etc.

Marian Grigore, Florica Dumitrescu, Nicoleta Călin

Organizatorii au apreciat implicarea d-lui Marius Niţescu, primarul comunei Floreşti-Stoeneşti şi, în mod deosebit, a d-lui Gheorghe Balcan, proprietarul Conacului Djuvara.

După această deschidere sub auspicii atât de favorabile de la Floreşti, TCB 2017 a poposit la Liceul Tehnologic „D. Bolintineanu”,

Beciul conacului Djuvara-Balcan

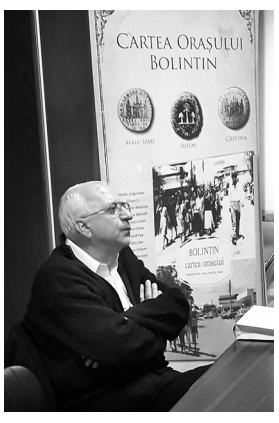

Interior din conacul Djuvara-Balcan

unde prin grija d-nei director, prof. Mihaela Enache şi a d-nei director adjunct, prof Mădălina Dionisatos, invitatul organizatorilor, una dintre personalităţile de frunte pe care le-a dat comunitatea bolintineană, generalul de brigadă (r) Gheorghe Dragomir, a putut etala înaltele abilităţi de analist geopolitic reamarcabil şi cunoscător al „dedesubturilor” serviciilor de informaţii. Domnia sa, abordând tema evenimentului – *Serviciile Secrete, Primul Război Mondial şi Marea Unire* – a reliefat faptul că Primul Război Mondial s-a dat cu toate armele posibile şi cunoscute, făcându-se uz de cele mai noi descoperiri ale timpului, iar serviciile de informaţii şi contrainformaţii au avut un rol excepţional, atât în declanşarea războiului, cât şi în câştigarea lui de către una dintre părţi şi pierderea de către cealaltă.

Marian Grigore, Alexandra Firiţă

Titus Vîjeu

Interesul arătat de elevi a depăşit aşteptările organizatorilor, domnul general reuşind cu greu să se desprindă din discuţiile iscate la sfârşitul expunerii.

Festivalul TCB 2017 a continuat cu o zi cu totul specială, sâmbătă, 28 octombrie 2017, zi în care participanţii s-au putut bucura pe deplin de calitatea invitaţilor, personalităţi de marcă ale culturii româneşti contemporane. Amintim pe câţiva dintre cei care au onorat cu prezenţa dumnealor oraşul Poetului Bolintineanu: Radu Adrian, Alexandru Cazacu, Florin Colonaş, Corneliu Cristescu, Saşa Ghiţă, Florin Grigoriu, Victoria Milescu, Iuliana Paloda-Popescu, Emil Păunescu, Florentin Popescu, Vasile Răvescu, Passionaria Stoicescu, Vasile Szolga, Romaniţa Ştenţel, Raluca Tudor, Corneliu Vasile, Virginia şi Titus Vîjeu etc.

„Festinul” cultural a debutat cu o slujbă religioasă în memoria poetului Dimitrie Bolintineanu, prin implicarea preoţilor Ion Şerban şi Daniel Preoteasa. A urmat momentul depunerii de coroane la Monumentul „Bolintineanu”, iubitorii de cultură rezistând stropilor reci şi grei ai ploii ce n-a vrut să stea. S-au putut încălzi însă admirând expoziţia organizată la sediul Asociaţiei pentru Cultură şi Tradiţie Istorică Bolintineanu, care evidenţia, sub formă de fotografii, obiecte şi cărţi, aspecte relevante ale trecutului bolintinean.

Virginia şi Titus Vîjeu, Passionaria Stoicescu, Ion Andreiţă, Vasile Szolga

Apoi, cu toţii s-au deplasat la Sala de Consiliu a Primăriei Bolintin Vale, pusă cu generozitate la dispoziţie de către dl primar Daniel Trăistaru, secondat de viceprimarul Leontin Zamfir. Aici, după urările de bun venit adresate de dl Vasile Grigore, redactorul şef al revistei *Sud* şi reprezentant al organizatorilor, acompaniate de bucuria reîntâlnirii atâtor prieteni ai artelor, amfitrionul a reamintit tema zilei: *Reflectarea Primului Război Mondial în filmografia română* şi a invitat asistenţa la o premieră, vizionarea filmului documentar *Origini: Bolintin, tărâmul apelor*, despre începuturile comunităţii bolintinene, regia Ciprian Necşuţu după un scenariu de Vasile Grigorescu cu participarea lui Iulian Băeţel. De asemenea, a reamintit legăturile pe care localitatea le-a avut, de-a lungul timpului, cu cea de a şaptea artă, creînd condiţiile pentru expunerea d-lui Titus Vîjeu, care s-a transformat în cea mai pertinentă şi interesantă incursiune în istoria cinematografiei pe care participanţii au putut-o asculta vreodată. Astfel, începând cu Teatrul Eden din La Ciotat (a cărui replică exista cândva la Bolintin Vale), primul cinematograf al lumii şi până la capodopera filmului românesc, *Pădurea spânzuraţilor* în regia lui Liviu Ciulei, expozeul d-lui Titus Vîjeu a reuşit să fascineze asistenţa. După aplauzele binemeritate, au urmat la cuvânt d-nii Florentin Popescu, Florin Colonaş şi Radu Adrian, cu intervenţii legate de tema evenimentului.

Sfârşitul acestei părţi s-a constituit într-o plăcută surpriză. Cu deosebit talent, un grup de tineri muzicieni (Cristian Ciubuc, Traian Ciubuc, Ileana Răcaru) a reînviat două vechi melodii ale locului: *Smaranda de peste Sabar* şi *La Bolintinul din Vale*,

La un pahar... de vorbă

stârnind vii aplauze şi emoţie în rândul spectatorilor.

În continuare, cultura s-a împletit cu tradiţia în spaţiul generos oferit de dl Marian Grigore. Aici au putut fi apreciate delicioase preparate bolintinene, pregătite după reţete bătrâne de secole: vestitul pâsat de Bolintin, aromatul bujgan şi o minunăţie de cârnăciori stropiţi din belşug cu o scânteietoare licoare rubinie. Ca să vă bucuraţi de asemenea delicii era suficient să răspundeţi invitaţiei organizatorilor şi să participaţi la Toamna Culturală Bolintineană,

Şefii grătarului - Marius Sebastian, Constantin Diţă, Liviu Ionuţ Olteanu

iar dacă nu aţi venit, pierderea a fost a dvs. Poate la anul !

Reuşita acestei zile se datorează eforturilor unora dintre membrii Asociaţiei pentru Cultură şi Tradiţie Istorică Bolintineanu (Ştefan Crudu, Constantina Chiva, Valerian Creţu-Taulescu, Gabriel Dragnea, Alexandra Firiţă, Marian Grigore, Mioara Mănescu, Gianina Mehedinţu), a celor doi „bucătari” autentici (nu *chefi* ! – Florica Dumitrescu şi Niculina Grigore), a voluntarilor ce şi-au pus timpul şi munca la dispoziţia culturii bolintinene (Marius Sebastian Badea, Nicoleta Călin, Constantin Diţă, Ştefania Dobre, Oana Dobrin, Andreea Grigore, Liviu Ionuţ Olteanu).

Marius Sebastian, Constantin Diţă, Liviu Ionuţ Olteanu şi şeful lor, prof. Andreea Grigore

Ca notă generală, trebuie remarcat, în mod deosebit, efortul constant depus de prof. Gianina Mehedinţu pentru a oferi elevilor şansa de a cunoaşte personalităţile culturii româneşti şi de a se familiariza cu adevăratele valori ale societăţii contemporane.

Acest calup de evenimente incluse în agenda TCB 2017 îl încheiem cu prezentarea manifestării ce a avut loc în satul Crivina, pe 29 octombrie, în găzduirea d-lui Săndel Răduţă. A fost rândul scriitorilor să se desfăşoare: Alexandru Cazacu, Florică Dan,

La conacul Djuvara-Balcan din Floreşti

Gabriel Dragnea, Alexandra Firiţă, Alexandru Ghiţă (Saşa), Victor Pencu. S-au discutat aspecte din creaţiile fiecăruia dintre participanţi, ca şi despre unele probleme ale literaturii româneşti contemporane şi tangenţial, despre starea scriitorului român din emigraţie. Din rândul publicului, am remarcat pe d-na prof. Elena Cursaru, pentru amintirile legate de viaţa culturală a Bolintinului şi nu numai, ca şi pentru talentul recitării de care a dat dovadă. Ziua s-a încheiat prin vizionarea filmului documentar *Bolintin, tărâmul apelor*.

Traian şi Cristian Ciubuc, Ileana Răcaru, Vasile Răvescu, Saşa Ghiţă...

Ileana Răcaru

Mulţumim d-lui Vasile Ştefan pentru sprijinul întotdeauna prompt asigurat promovării TCB 2017, ca şi celorlalte evenimente organizate de Asociaţia pentru Cultură şi Tradiţie Istorică Bolintineanu şi revista *Sud*.

Pentru reuşitele de până acum mulţumim membrilor Asociaţiei, fără a căror implicare nimic nu ar fi fost posibil: Marian Grigore, Ştefan Crudu, Vasile Constantin, Gianina Mehedinţu, Valerian Creţu-Taulescu, Mioara Mănescu, Ştefan Crudu, Oana Dobrin, Andreea Grigore, Constantina Chiva, Iulian Băeţel, Ciprian Necşuţu, Constantin Bărbuţă, Constanţa Crudu, Nicolae Stoica, Nicolae Ciubuc, Corneliu State.

Festivalul continuă...

Clubul de istorie

Ciprian NECȘUȚU

Cea de a cincea ediție a Festivalului Toamna Culturală Bolintineană a continuat sâmbătă, 18 noiembrie, cu un nou eveniment – *Clubul de Istorie* – desfășurat în sala de festivități a Școlii Gimnaziale Stoenești (com. Florești-Stoenești). Ultima întâlnire din acest an a iubitorilor de istorie a avut ca temă *Preludiu la Centenarul Marii Uniri* și s-a desfășurat în prezența a peste o sută de participanți, fiind onorată de prezența d-nei Ștefania Dinu, dr. în istorie, director al Muzeului Național Cotroceni.

Deschiderea ediției a aparținut d-lui Vasile Grigore care a prezentat programul și invitații, a mulțumit gazdelor (d-lui director prof. Constantin Drăgușinoiu și profesorilor Corneliu State și Gianina Mehedințu), ca și pentru sprijinul acordat Festivalului de către Consiliul Local și Primăria Bolintin Vale (primar Daniel Trăistaru). De asemenea, a făcut o serie de precizări privitoare la atestările documentare ale satelor comunei gazdă: Florești, Palanca și Stoenești.

În continuare, asistența s-a delectat cu prezentarea susținută de invitatul de onoare, d-na Ștefania Dinu, alături de care am însoțit pe regina Maria și regele Ferdinand în încercările Marelui Război. *Familia Regală pe Front*, *Regina Maria și Crucea Roșie*, *Decorații de război*, *Revenirea Familiei Regale la București*, au fost printre subiectele abordate.

După această prelegere, a fost rândul momentelor artistice, în care elevii îndrumați de d-na prof. Gianina Mehedințu au interpetat două vestite cântece patriotice și o scenetă pe tema Marii Uniri. Trupa *Bolintinenii* (Ileana Răcaru, Traian Ciubuc, Cristian Ciubuc) a fost din nou la înălțime, stârnind ropote de aplauze cu vechile cântece *Smaranda de peste Sabar* și *La Bolintinul din Vale*.

Un alt punct, de mare interes și așteptat cu înfrigurare, a fost vizionarea filmului documentar *Origini: Bolintin, tărâmul apelor*, despre începuturile comunității bolintinene: regia Ciprian Necșuțu, scenariu Vasile Grigorescu, prezentator Iulian Băețel. Și el a fost apreciat laudativ de către asistență.

Au urmat trei intervenții pe teme istorice, privitoare la familia Târnoveanu și la evocarea unor întâmplări din Primul Război Mondial, susținute de Ștefan Crudu, Marian Grigore și Gianina Mehedințu.

Au mai luat cuvântul: Constantin Bărbuță, Marius Nițescu (primarul com. Florești-Stoenești), Corneliu State, Florică Dan, Florentina Grigore.

Din rândul celorlalți participanți i-am mai remarcat pe Niculae Stoica, Adriana Păduraru, Alexandra Maluspărteanu, Mioara Mănescu, Niculae Tudor, Dana și Ștefan Ene, Constantin Vasile, Marius Ciubuc, Alexandra Man, Raluca Nițescu, pr. Valeriu Dumitrescu, Iulian Băețel, Constantina Chiva etc.

Această atât de bogată cultural, dar și atât de ploioasă zi de noiembrie s-a încheiat în armoniile trupei *Bolintinenii*, care au scos în evidență un eveniment mai mult decât reușit, o nouă cărămidă așezată la fundamentul românității noastre.

Clubul de Istorie vă așteaptă la o nouă ediție pe 20 ianuarie 2018, iar până atunci vă urează *La mulți ani !*

TCB la... „D. Bolintineanu”

Marian GRIGORE

Ciprian Necșuțu, Vasile Grigore și Marian Grigore (în spate) în mijlocul elevilor...

Profitând de oportunitățile programului *Școala altfel*, ca și de ospitalitatea conducerii (director prof. Mihaela Enache) și cadrelor didactice din această instituție, Asociația pentru Cultură și Tradiție Istorică Bolintineanu și revista *Sud* s-au deplasat la Liceul Tehnologic „D. Bolintineanu”. Evenimentul era prevăzut a se desfășura în cadrul festivalului Toamna Culturală Bolintineană din acest an și a avut succesul scontat.

Într-o sală arhiplină, Ciprian Necșuțu, Marian Grigore și Vasile Grigore au explicat elevilor de ce istoria, geografia, literatura, cultura în general, sunt vitale pentru identificarea lor ca aparținători la românitate și pentru a-și putea revendica titlul de „stăpâni” ai acestor locuri. De asemenea, le-au făcut o introducere îl cunoașterea arealului bolintinean și nu numai, prin prezentarea unor întâmplări, locuri, fapte istorice sau personalități, care s-au regăsit în filmele documentare realizate de Asociație și vizionate cu acest prilej: *Descriptio Moldaviae*; *Bolintin, martor în calea revoluției*; *Bolintineanu, poveste dăltuită în piatră* și *Bolintin, tărâmul apelor*.

Cu acest prilej, membrii Asociației au anunțat organizarea, anul viitor, în luna mai, a festivalului de film documentar **B-FIT-fest**, care va avea o secțiune destinată elevilor, îndemnându-i călduros să creeze și să participe.

Elevii participanți (IX A, IX B, IX C, IX D, X A, X D) s-au arătat deschiși, interacționând liber, întrebând și exprimându-și opinii, ceea ce a creat o impresie bună și dă un calificativ superior profesorilor care îi pregătesc. Au asistat următoarele cadre didactice: Mariana Dincă, Oana Dobrin, Andreea Grigore, Amelia Ivan, Mirela Matei, Georgeta Neagu, Nicoleta Savu.

creații, creatori, pasiuni

Poveste cu flori

Nicoleta Savu

De ani buni îmi doream să fac și altceva pe lângă profesia actuală, ceva făcut cu pasiune, cu drag, cu entuziasm. Să scap cumva de rutina zilnică...

Mi-au venit multe idei în minte, idei la care renunțam destul de repede din cauze dintre cele mai diverse. Până într-o zi când, nemulțumită de aranjamentele florale banale, lipsite de poveste pe care le cumpăram, am decis să fac eu însămi un buchet pentru învățătoarea fiului meu. Și, entuziasmată de ce a ieșit, l-am arătat prietenilor mei virtuali. Reacțiile lor au fost neașteptate ! Iar drumul meu ca floristă a început efectiv de la un comentariu scris de o cunoștință: „Ai mult talent, trebuie să faci o școală în domeniu”.

Nu am mai putut scăpa de acele vorbe și mi-am zis: Asta este ! Asta căutam de ani...

Abia la 36 de ani am realizat cu adevărat că Dumnezeu lucrează prin oameni... Avem un dar, o menire, un talent pe care El ni-l oferă fiecăruia odată cu viața. Noi suntem doar datori să ni-l descoperim și să ne perfecționăm, să devenim mai buni, să evoluăm din toate punctele de vedere.

Acul şi aţa – pasiune de-o viaţă

Nina VLASA

Croitoria este o artă, una care se dobândește prin multă muncă și experiență. Acestea sunt cuvintele ce au răsunat ca un ecou în mintea mea, de-a lungul multor ani plini de efort și care m-au motivat să continuu acest drum.

Încă din copilărie am fost atrasă de ghemele și papiotele de ață colorată pe care mama le avea lângă mașina de cusut, nelipsită din casele gospodinelor din acea perioadă. Debutul acestei pasiuni s-a concretizat în anul 1994 când am vrut să urmez Facultatea de Design, însă nu am fost acceptată. Acest lucru nu m-a făcut să renunț și următorul pas a fost înscrierea la cursurile de croitorie ale Școlii UCECOM București ce aveau să-mi contureze cariera de mai târziu.

A urmat o perioadă destul de fructuoasă, zic eu, având ocazia să învăț tainele meseriei de croitor și să o practic la Casa de modă „Venus” din București. Muncind din greu, din mâinile mele au ieșit nenumărate piese vestimentare pentru cliente de toate vârstele. Cu toată dragostea pe care o aveam pentru aceasta pasiune ce îmi devenise meserie, a trebuit să renunț pentru o perioadă destul de lungă pentru a-mi dedica timpul și atentia primului și singurului meu copil, Riana. Tot în această perioadă am făcut studiile de specialitate și am acumulat toate cunoștințele și calificările necesare pentru ce avea să urmeze.

Chiar dacă o lungă perioadă (zece ani) am stat departe de ața și acul care mă faceau să fiu „eu”, nu am renunțat la planurile mele. Ele au început, ușor, ușor să prindă contur când în anul 2015 mi-am reînceput activitatea și am deschis propriul meu atelier de croitorie. Timp de doi ani m-am bucurat de succes. Munca îmi era apreciată și mă simțeam fericită că faceam ceea ce-mi place. Dar nu m-am oprit doar la a fi croitor în propriul meu atelier. Am dorit mai mult și am deschis sigura școală privată de croitorie din Bolintin Vale, singura și la nivel de județ, care are portile deschise pentru cei sau cele care doresc să practice această meserie. Sunt nerăbdatoare să primesc aici oameni cu aceeași pasiune ca și mine. Sunt nerăbdătoare să le aflu poveștile și să-i îndrum, astfel încât să-și trăiască propria poveste de succes.

Am avut încredere în visurile mele și le-am trăit așa cum mi-am imaginat dintotdeauna: am mers pe propriul drum ! Fă și tu la fel !

(vlasa_nina@yahoo.com)

Mersul târgului

Ștefan CRUDU

1.10.2017: *Brumărel intră în acțiune*

Toamna capricioasă ne surprinde cu oscilațiile termice de la o zi la alta. Dimineţile în special sunt din ce în ce mai răcoroase. E clar pentru legumicultori că trebuie să-şi strângă recoltele din câmp înainte de a le afecta bruma. Ceea ce se şi observă chiar azi, când dimineaţa termometrul arăta 2°C în zona târgului. Foarte mulţi cumpărători la sectorul legume-fructe, extins şi în afara incintei supraaglomerate. Marfă de calitate, culeasă recent de producători (intermediarii le tot amestecă cu cele nevândute pentru aparenţa de proaspăt). Totuşi, legumele cele mai căutate acum sunt şi cele mai scumpe, la toţi vânzătorii. Gogoşari: 4-5 lei/kg; capia: 3-4 lei/kg; vinete: 3-4 lei/kg (cam ultimele, mici şi pline de seminţe). În rest preţuri acceptabile. Fructele (mere diferite) între 2,5-3 lei/kg. Perele galbene de Bolintin în plin (şi scurt) sezon, cu toată producţia record din acest an, se vând în faţa curţilor cu 3-4 lei/kg. Toată lumea vrea să facă un ban (pentru lemne, pentru gaze). Tendinţa de scumpire ce se observă de ceva timp (forţată şi de condiţiile dificile din acest an) exprimă de fapt pregătirea de intrare în zona euro. Adică, ţăranii vor uniformiza preţurile la 1 euro/kg sau 0,5 euro/kg. Nu vor să umble cu prea mult mărunţiş. De nu va fi aşa, să nu mai citiţi *Mersul târgului* !

8.10.2017: *Fleşcăială*

Ploaie diluviană de cca 34 ore. Va compensa seceta de până acum şi va ajuta enorm lucrările agricole de toamnă (arat, semănat). ANM-ul a anunţat din timp zisa vreme extremă. Autorităţile au fost instruite să fie vigilente (a doua isterie naţională amplificată de televiziunile de ştiri). N-au fost vijelii, doar apă multă (cca 106 l/m^2) care, ca de obicei, a umplut târgul transformându-l într-o mare baltă. Puţini vânzători – doar cei curajoşi. La fel de (sau mai) puţini cumpărători. M-am încumetat totuşi. Nu am găsit ce mi-am propus să achiziţionez. În plus în câteva minute eram ciuciulete (umbrela nu ajuta). Cu toate aceste condiţii preţurile la legume erau mari: gogoşari 5 lei/kg (în piaţeta centrală ieri 6,5 lei/kg !), capia 3,5 lei/kg, varza 1-1,5 lei/kg. Roşii prunişoare 2 lei/kg - ultimele, cartofii 0,8 lei/kg. Zarzavaturile convenabile. La ieşire, spre str. Republicii, apa întinsă din gard în gard nu putea fi trecută decât cu maşinile. În timpul nopţii am visat că pe gard era fixată o pancartă pe care scria „Numai pentru cei care ştiu să înoate. Lecţii de înot cu hainele şi încălţămintea din dotare. Lipsesc salvamarii !" Ce coşmar, în vis dar si în realitate. Toamna adevărată este doar la început. Şi cu ea chinul târgului uitat de cine trebuie şi ar putea ameliora starea lui jalnică. Creşterea preţurilor, duble faţă de anul trecut la acelaşi moment se datorează condiţiilor dificile din vară (temperaturi foarte mari timp îndelungat şi seceta profundă) la care s-a adăugat atacul insectelor şi bolilor specifice plantelor. Deci clasica situaţie: producţie mică, ofertă idem şi respectiv cerere mare care a mărit exagerat preţul. Ca urmare imediată va fi completarea şi orientarea spre conservele gata preparate din supermarket-uri. Despre care mulţi spun că ar fi mai ieftine. Însă nimic despre calitate. Iată fabricile de mâncare de care ne speriasem acum nişte ani. Deosebirea-i că nu avem meniu unic precum la cantine ci alegem ca la împinge tava. Şi că la cantine te săturai aşteptând, iar acum privind marfa expusă.

15.10.2017: *Toamna aurie*

O splendidă zi după o săptămână cu zile senine şi cu temperaturi în creştere. Evident, perfectă pentru târg unde tarabele se îndoiau de greutatea mărfurilor de o varietate extrem de mare şi de orice ţi-ai dori. Din nou mă pun pe gânduri preţurile care se menţin foarte mari, ba chiar în creştere la unele produse din cele mai căutate, respectiv ardeii gogoşari şi capia (4-5-6 lei/kg). Producţia fiind puţină, marfa s-a vândut imediat chiar şi la aceste preţuri. Castraveciori de murat (de unde or proveni ?) la 5 lei/kg. Varza: 1,2-1,5 lei/kg. Deja rădăcinoasele au început să acapareze tarabele: ridichi negre (2 lei/kg), sfeclă roşie, morcovi (2,5-3 lei/kg). Şi prazul îmbătoşat se arată la producători (2-3 lei/leg.). Fructe prea scumpe. Perele galbene soiul Matache 4-5 lei/kg (în piaţetă, în timpul săptămânii, nişte pere cărămizii aveau preţul de 8 lei/kg; exagerat !). Deja Andi îşi roda mustăria (fără must, doar cu bere şi alcooluri tari) pentru apropiatul bâlci anual. Ofertă clasică de mici (2,5 lei/buc) şi cârnăciori (6 lei/buc) la care peste o săptămână se vor adăuga pastramă şi alte specialităţi pentru înfometaţi şi pofticioşi. În plus, multe flori la ghivece (crizanteme de toate culorile). Au căutare şi de aceea se vând de mulţi comercianţi alături de legume diverse. Pentru cunoscători, toamna aceasta aurie este similară cu vara indiană !

22.10.2017: *Înşirat şi deşirat*

Întrucât incinta târgului era deja ocupată de tot felul de instalaţii specifice bâlciului, grădinarilor nu le-a mai rămas decât să accepte înşiruirea pe ambele părţi ale străzii Palăncii, de la Corsar pân' la Sabar. În număr mai mare decât în mod obişnuit, adăugându-li-se cei sosiţi de la mai mari depărtări, cele două şiruri se întindeau pe câteva sute de metri. Sigur că maşinile treceau, la fel oamenii, dar acesta-i „obiceiul pământului" de aproape 25 de ani. Praful ridicat în aer se aşeza pe legumele şi fructele expuse pe jos ori pe pastrama, carnea şi brânza de pe tarabele demontabile, dar, tot ca de obicei, le acceptăm. Pentru imunizare. („Mai bine praf decât nămol, mai bine-n dinţi decât pe sol" zicea un vânzător). Însă ceva bun tot a fost. Existând marfă multă culeasă de curând din câmp, preţurile au scăzut până la cota normală. De exemplu, gogoşarii se vindeau în săculeţi de 5 sau 10 kg (ori în vrac) cu 3 lei/kg iar ardeii capia cu 2 lei/kg. Dovlecii 1 leu/kg, varza 1,3 lei/kg, conopida 2,5 lei/kg. Şi celelalte foarte convenabil. Roşii frumoase, de solar, recolta a doua 4-5 lei/kg. Evident, preţurile au fost dictate de producători de data aceasta. Deranjant este faptul că vânzătorii plătesc pe lângă taxa fixată de ADP şi cea neoficială percepută de spoitorii în dreptul cărora – pe domeniul public ! – erau aşezaţi cu marfa. Un alt obicei de curând apărut pe la Bolintin. Adică de când au cumpărat toate terenurile din jur construindu-şi palate. Am auzit că seara a avut loc o altercaţie între două grupări rivale de ţigani (cu armele din dotare, recte săbii) din motive de taxă de protecţie de la cei din bâlci, aproape toţi din etnia lor. Bâlciul în fond este o mare afacere şi deci trebuie controlată ! ? Dacă s-a ajuns până la această fază este foarte grav.

29.10.2017: *Ziua verzei şi nu numai*

Nu m-aşteptam să fie o duminică atât de plină. Era firesc ca după atâtea zile de agitaţie să se producă o detentă consumeristă. Dimpotrivă. Au reapărut cei care nu şi-au găsit locul în aceste două săptămâni şi cu care ne-am obişnuit. Multă varză s-a vândut cu doar un leu/kg pentru că au fost producătorii cei care au condus „ostilităţile". Preţuri foarte bune la legume în general. Cartofi cu 0,6 lei/kg la final de târg prelungit derutant cu ora de iarnă. Conopida: 2,5 lei/kg. Gogoşarii şi kapia mai puţin aspectuoşi (deh, ultimii). Pentru prima dată pomi altoiţi de la Ogrezeni (pere galbene Matache) fără concurenţa celor de la Breaza/Buzău. Fructele (mere Voineşti) 2,5-3 lei/kg. Deranjant, ca de fiecare dată după bâlci, lipsa tarabelor, care şi aşa, după desele trambalări fără nicio menajare, au ajuns de tot râsul. Dar oricum, se mai aranja marfa ergonomic, scutindu-ne de plecăciuni pe solul plin de apa căzută ieri din cerul întomnat. Cineva spunea despre pantofii plini de noroi că parcă ar fi în grădina de legume după udare. Nimic nu mă mai miră. Scapă cine poate.

5.11.2017: *Amestecate*

Dimineaţă de toamnă târzie clasică. Puţină ceaţă şi 4°C. Târgul îşi aşteaptă vizitatorii cumpărători care nu se înghesuie ca până acum. Posibil că şi-au umplut deja cămările sau pivniţele. Pe tarabe zac stive de gogoşari la toţi producătorii interesaţi să le vândă dar nu prea au cui. Sunt destule alte legume şi zarzavaturi la preţuri bune. Conopida a ajuns la 1 leu/kg, varza la 0,6-0,8 lei/kg, cartofii la 0,8 lei/kg. Încă roşii de solar cu 3-4 lei/kg. Ridichi negre (cam mici) şi sfeclă roşie la 2 lei/kg. Gogonelele nu au cumpărători. S-a săturat lumea ? La 10:30 vânzătorii de carne trăseseră obloanele. Cauza ? Nu mai au materie primă deşi şi-au extins zona de achiziţii la peste 100 km. Fructe scumpe. Gutui: 5 lei/kg (deşi a fost producţie bună). Au sosit şi pomi fructiferi (15 lei/buc) de pe la Buzău (Breaza şi Pietroasele). Şi după o îndelungată lipsă, nenea cu var şi sare neiodată (zice el). Flori frumoase şi foarte ieftine la ghiveci (crizanteme) costând pe jumătate faţă de florăriile din centru. Constatare: la preţul unei butelii cu bere de 2 litri poţi cumpăra 10 kg de cartofi. Problema este cine şi la ce renunţă.

Bâlciul de Sf. Dumitru 2017. Cronică supersonică

În acest an, pregătirile au început mai devreme cu o săptămână. Existând informaţia că se va schimba vremea în rău, proprietarii de instalaţii diverse au ajuns încă de marţi 17 octombrie pe poziţii (cu ştiinţa ADP desigur). Până vineri dimineaţa au terminat montajul. Nu credeam dar am văzut personal. Până seara s-au completat golurile cu diverse alte corturi improvizate, stelaje cu prelate deasupra precum şi viitoarele pseudo-bodegi cu grătare şi mese. Sâmbătă dimineaţă se putea face cumpărături în zona cu ceramică (doar trei ceramişti autentici din Corund-Harghita, restul chinezării). Am cumpărat destule, foarte frumoase, atât cele clasice (oale, ulcele, căni, ceşcuţe, străchini) dar şi altele cu un design plăcut, ingenios şi atrăgător. După amiaza, în acompaniament urlător de muzică, au pornit maşinăriile mai mult pentru rodaj, neavând clienţi decât din cartier. Duminică, simultan cu târgul, după amiază în special, s-au mişcat toate dar fără mare aglomeraţie.

Luni, 21 octombrie, în prima parte a zilei, puţini clienţi, în special elevi mari. Târgul, înşirat pe stradă, era aproape gol exceptând câţiva intermediari care îşi păstrau cu cerbicie poziţiile ocupate încă de duminică. Spre seară, vremea a devenit instabilă şi a început să plouă. Odată cu înnoptarea a început şi vântul cu rafale puternice şi s-a răcit accentuat.

Marţi, 22 octombrie: jale şi rafale. Ciclon la Bolintin, nu taifun la Nagasaki. Ploaia a continuat toată ziua şi apa a umplut incinta. ADP-ul a intervenit şi a tras apa cu motopompele. Multe corturi aşezate provizoriu au fost răsturnate de vântul ce nu a contenit până după amiază.

Miercuri, 25 octombrie: repetiţie cu public în ajun. Vreme frumoasă cu soare zâmbitor dis-de-dimineaţă. Cam rece dar treptat s-a încălzit şi totul s-a schimbat. Elevii au uitat de şcoală şi s-au dus, mânaţi de aventură spre edenul distracţiei mult aşteptate. Destule persoane s-au dus să cumpere de azi spre a evita aglomeraţia de mâine. Spre seară, clopotele bisericilor băteau de zor. Semn că Sf. Dumitru e pe aproape. Îl aşteptăm !

Joi, 26 octombrie: balabâlci. Tradiţia îşi spune cuvântul. Grătarele sfârâie, lanţurile se rotesc în viteză, instalaţiile care solicită adrenalina se răsucesc în toate direcţiile, călueţei, trenuleţe, încercarea puterii, vată de zahăr colorată divers, ciocu' cu norocu', trageri la ţintă (prea multe). Se consumă orice: mici, cârnaţi, pastramă etc., ca de sfârşitul lumii. Paradoxal, coadă la gogoşi înfuriate (2 lei/buc) ca la cine ştie ce specialităţi, dar şi la colaci secuieşti pentru acasa (8 lei/buc). Totul într-un zgomot infernal de muzici, ca la balamuc. Părinţi şi copii, (80% ţigani) îmbrăcaţi ca de mare spectacol. În realitate, o mare afacere. Spre seară, promoţii.

Vineri, 27 octombrie: titiriţoi cu ţoi. Bâlciul s-a spart. Totul se demontează de zor. Doar târgul înşirat pe stradă se menţine şi are încă destui cumpărători (marfă ieftină). Câteva grătare asigură hrana celor rămaşi. A fost şi în acest an dar s-a prea lungit. Oricum, eu l-am apucat şi pe acesta. La încă mulţi ani, tuturor.

Reviste primite la redacţie

Litere, anul XVIII, nr. 10 (211), octombrie 2017, revistă lunară de cultură a Societăţii Scriitorilor Târgovişteni. Director Tudor Cristea; Redactor şef Mihai Stan.

Actualitatea literară, anul VIII, nr. 76, octombrie 2017, revistă a Unirii Scriitorilor din România editată de Societatea Culturală Lugojpress. Director Nicolae Silade; Redactor şef Remus V. Giorgioni.

Mărturii culturale, anul II, nr. 3 (7), iulie-septembrie 2017, revistă trimestrială de cultură, Satu Mare. Director fondator Aurel Pop; Redactor şef Viorel Câmpean.

Pro Saeculum, anul XVI, nr. 5-6 (121-122), 15 iulie – 1 septembrie 2017, revistă de cultură, literatură şi artă. Director executiv Nina Deşliu; Redactor şef Rodica Lăzărescu.

Bucureştiul literar şi artistic, anul VII, nr. 10 (73), octombrie 2017. Director Coman Şova; Redactor şef Florentin Popescu.

Viaţa Românească, nr. 6/2017, revistă a Uniunii Scriitorilor din România. Redactor şef Nicolae Prelipceanu.

Tribuna, anul XVI, 1-15 iulie 2017, revistă de cultură, Cluj Napoca. Manager Mircea Arman.

Ramuri, nr. 7 (1213), 2017, revistă a Uniunii Scriitorilor din România, Craiova. Redactor şef Gabriel Coşoveanu.

Revista română de versuri şi proză, an XXI, nr. 4-7 (235-238), 2017, periodic al Societăţii Scriitorilor Români. Redactor şef George Ursa.

România literară, an XLIX, nr. 46, 27 octombrie 2017, revistă a Uniunii Scriitorilor din România. Director Nicolae Manolescu; Redactor şef Răzvan Voncu.

Dilema veche, anul XIV, nr. 714, 26 octombrie – 1 noiembrie 2017, săptămînal de tranziţie. Redactor şef Sever Voinescu.

Observator cultural, anul XVIII, nr. 895, 26 octombrie – 1 noiembrie 2017, săptămînal de informaţie şi analiză culturală. Redactor şef Carmen Muşat.

Revista poate fi procurată, în Bucureşti: de la chioşcul de presă din Piaţa Romană (La Coloane) şi de la sediul Editurii RAWEX COMS (Calea Griviţei, nr. 403, Bl. R, sector 1); în Bolintin Vale: de la Librăria Traian Chiva şi de la sediul redacţiei.

Cărţile se primesc pe adresa redacţiei (str. Partizani, nr. 41A, Bolintin Vale, Giurgiu), iar manuscrisele pe adresa de e-mail: revistasud@yahoo.com.

Revista "SUD" recomandă autorilor sudişti şi din alte părţi de ţară Editura - RAWEX COMS, Bucureşti, pentru publicarea unor volume de poezie, proză, teatru, eseu etc.

Indiferent de tiraj, pentru debutanţi se oferă o reducere de 10%; pentru autorii publicaţi reducerea este de 5%.

Editor: Raluca Tudor
Telefon editură: 0720 773209
Consilier editorial: Vasile Grigorescu
Telefon revista "SUD": 0786 455702

Expoziția Asociației Bolintineanu

În fața conacului Djuvara-Balcan din Florești

Titus Vîjeu a captivat atenția publicului

La liceu - Vasile Grigore, Mihaela Enache, Gh. Dragomir, Florică Dan

Iuliana Paloda-Popescu, Florentin Popescu, Vasile Grigore

Vasile Grigore, Nicolae Scurtu, Nicolae Dan Fruntelată, Ion Andreiță, Constantin Pătrașcu, la conacul Djuvara-Balcan

Preoții Ion Șerban și Daniel Preoteasa în mijlocul participanților la Toamna Culturală Bolintinrană

Slujbă la monumentul lui Dimitrie Bolintineanu

Păsat de Bolintin, vin...

Într-o binemeritată pauză - Marian Grigore, Marius Sebastian Badea, Constantin Diță, Liviu Ionuț Olteanu, Oana Dobrin, Andreea Grigore și Dinu Grigore

Sud

Director fondator: Constantin Carbarău
Redactor șef: Vasile Grigore. **Senior editor:** Florentin Popescu (tel.: 0246.270.633; 0720350555, revistasud@yahoo.com)
Colectiv de redacție: Ștefan Crudu (secretar general de redacție), Constantin Bărbuță, Constanța Crudu, Marian Grigore, Corneliu State, Gabriel Dragnea, Ciprian Necșuțu, Geanina Mehedințu
Prelucrare imagini: Mircea Paraschiv

Redacția și administrația:
Str. Partizani, nr. 41A, Bolintin Vale, județul Giurgiu

ISSN 1224-7367
PREȚ 5 lei

Concepție grafică: Raluca Tudor

RAWEXCOMS
Editura RAWEX COMS SRL
ralucatudor2000@yahoo.com; 0720 773209

Tipar: Oscar Print

Revista Sud publică opiniile colaboratorilor săi oricât de diverse ar fi acestea. Responsabilitatea pentru conținutul fiecărui text aparține, în exclusivitate, autorului.